

08/231-1270/ПР
09.10.2023

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

II СЕСІЯ IX СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

№ _____

Проект

Про організаційно-правові заходи щодо увічнення пам'яті Дмитра Коцюбайла (позивний «Да Вінчі») у найменуванні об'єктів міського підпорядкування на території міста Києва

Відповідно до частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статей 9, 20, 83, 92, 116, 122, 123, 186, пункту 23 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України, рішення Київської міської ради від 26.06.2018 № 997/5061 «Про ініціативи створення об'єктів благоустрою зеленого господарства міста Києва», протоколу засідання Комісії з питань найменувань від 26.09.2023 № 23, враховуючи електронні петиції від 13 березня 2023 року № 11833 та від 08 травня 2023 року № 12083, які набрали 6016 та 13033 підписів на свою підтримку відповідно, з метою задоволення суспільної потреби увічнення пам'яті Дмитра Коцюбайла («Да Вінчі») у найменуванні об'єктів міського підпорядкування на території міста Києва Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Підтримати ініціативу членів територіальної громади міста Києва щодо увічнення пам'яті Дмитра Коцюбайла («Да Вінчі») у найменуванні об'єктів міського підпорядкування на території міста Києва.

2. Виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації):

2.1. протягом 10 робочих днів з дня прийняття цього рішення визначити можливість використання земельних ділянок комунальної власності територіальної громади міста Києва, згідно додатка до цього рішення, з метою створення озелененої території загального користування (скверу);

2.2. протягом 30 календарних днів з моменту виконання підпункту 2.1 пункту 2 цього рішення вирішити в установленому законодавством України порядку питання оформлення права постійного користування земельними ділянками (їх частинами) з метою створення озелененої території загального користування (скверу) за Київським комунальним об'єднанням зеленого будівництва та експлуатації зелених насаджень міста «Київзеленбуд»;

2.3. протягом 30 календарних днів з моменту виконання підпункту 2.1 пункту 2 цього рішення забезпечити присвоєння озелененій території загального користування (скверу) найменування «Сквер Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла».

3. Київському комунальному об'єднанню зеленого будівництва та експлуатації зелених насаджень міста «Київзеленбуд» вжити заходів щодо оформлення права постійного користування земельними ділянками (їх частинами), визначеними за результатами виконання підпункту 2.1 пункту 2 цього рішення, з метою створення озелененої території загального користування (скверу).

4. Оприлюднити це рішення у порядку, встановленому законодавством України.

5. Контроль за виконанням цього рішення за функціональною спрямованістю покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань архітектури, містопланування та земельних відносин, постійну комісію Київської міської ради з питань екологічної політики, постійну комісію Київської міської ради з питань місцевого самоврядування та зовнішніх зв'язків, постійну комісію Київської міської ради з питань культури, туризму та суспільних комунікацій.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОДАННЯ:

Депутат Київської міської ради

Володимир БОНДАРЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Постійна комісія Київської міської ради з питань архітектури, містопланування та земельних відносин

Голова

Михайло ТЕРЕНТЬЄВ

Секретар

Юрій ФЕДОРЕНКО

Постійна комісія Київської міської ради з питань екологічної політики

Голова

Денис МОСКАЛЬ

Секретар

Євгенія КУЛЕБА

Постійна комісія Київської міської ради з питань місцевого самоврядування та зовнішніх зв'язків

Голова

Юлія ЯРМОЛЕНКО

Секретар

Ігор ХАЦЕВИЧ

Постійна комісія Київської міської ради з питань культури, туризму та суспільних комунікацій

Голова

Вікторія МУХА

Секретар

Володимир АНДРУСИШИН

Управління правового забезпечення діяльності Київської міської ради

Начальник

Валентина ПОЛОЖИШНИК

ПЕРЕЛІК

земельних ділянок комунальної власності територіальної громади міста Києва, щодо яких необхідно визначити можливість використання з метою створення озелененої території загального користування (скверу)

№ з/п	Кадастровий номер земельної ділянки	Площа земельної ділянки, га	Цільове призначення, категорія земель, вид використання	Місце розташування земельної ділянки
1	8000000000:82:342:0003	0,0501	11.07 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення	місто Київ, Печерський район, вулиця Омеляновича-Павленка Михайла
2	8000000000:82:342:0004	0,0021	04.10 Для збереження та використання пам'яток природи Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення Для збереження та використання пам'яток природи	місто Київ, Печерський район, вулиця Омеляновича-Павленка Михайла

3	8000000000:82:342:0005	0,0878	02.12 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як внутрішньоквартальні проїзди, пішохідні зони Землі житлової та громадської забудови Земельні ділянки загального користування, які використовуються як внутрішньоквартальні проїзди, пішохідні зони	місто Київ, Печерський район, вулиця Царика Григорія, провулок Хрестовий
4	8000000000:82:342:0007	0,0336	11.07 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення	місто Київ, Печерський район, вулиця Омеляновича-Павленка Михайла
5	8000000000:82:342:0008	0,1743	Житлової забудови і комерційної забудови Інформація відсутня Для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку	місто Київ, Печерський район, вулиця Миколи Гайцана, 12/14
6	8000000000:82:342:0009	0,0299	12.13 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як вулиці, майдани, проїзди, дороги, набережні	місто Київ, Печерський район, вулиця Омеляновича-Павленка Михайла

			Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення Земельні ділянки загального користування, які використовуються як вулиці, майдани, проїзди, дороги, набережні	
--	--	--	--	--

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту рішення Київської міської ради
«Про організаційно-правові заходи щодо увічнення пам'яті Дмитра
Коцюбайла (позивний «Да Вінчі») у найменуванні об'єктів міського
підпорядкування на території міста Києва»

1. Опис проблем, для вирішення яких підготовлено проєкт рішення Київської ради, обґрунтування відповідності та достатності передбачених у проєкті рішення Київської ради механізмів і способів вирішення існуючих проблем, а також актуальності цих проблем для територіальної громади міста Києва

Розробці проєкту рішення Київської міської ради передувало обговорення із близькими та побратимами Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла питання улаштування скверу його імені у Печерському районі міста Києва.

КОЦЮБАЙЛО Дмитро Іванович (позивний «Да Вінчі»; 1 листопада 1995, с. Задністрянське, Івано-Франківська область, Україна – 7 березня 2023, м. Бахмут, Донецька область, Україна) – український доброволець, молодший лейтенант, командир 1 ОМБ «Вовки Да Вінчі» Збройних сил України, учасник російсько-української війни. Герой України (2021). Член Проводу національно-визвольного руху «Правий сектор» (2020). Перший доброволець, якому присвоєно звання «Герой України» прижиттєво. 2022 року був включений до рейтингу «30 до 30: обличчя майбутнього» від «Forbes».

Народився 1 листопада 1995 року в селі Задністрянському, нині Бурштинської громади Івано-Франківського району Івано-Франківської області України. Прадід Дмитра Коцюбайла воював у складі Української повстанської армії.

Закінчив Бовшівську загальноосвітню школу, Івано-Франківський професійний будівельний ліцей. Дмитро Коцюбайло навчався в Івано-Франківську на художника. Його позивний «Да Вінчі» пов'язаний саме з талантом – він гарно малював.

Учасник російсько-української війни, зокрема – командир взводу добровольців (2014) та роти (2015). 2014 року отримав важке поранення в с. Піски Донецької області: в обличчя влучив уламок снаряда, розірвавши губу та вибивши зуб. Іншим уламком перебило ключицю, медикам довелося встановлювати пластину для скріплення, також були пошкоджені ребра. Через три місяці повернувся на фронт.

17 березня 2016 року призначений командиром 1-шої окремої штурмової роти «Вовки Да Вінчі» Добровольчого українського корпусу «Правий сектор», переформатованої в батальйон. Брав участь у звільненні Карлівки, селища Піски, Авдіївки, а також у боях під Степанівкою, Савур-Моголою, Старогнатівкою. 17 березня 2016 року Д. Коцюбайла призначено командиром 1-ї окремої штурмової роти Добровольчого українського корпусу «Правий сектор» «Вовки Да Вінчі».

Російське вторгнення Дмитро Коцюбайло з підрозділом зустріли на Донбасі, в лютому 2022 рота воювала поблизу Щастя на Луганщині. Навесні

2022 року штурмову роту «Вовки Да Вінчі» переформатовано в 1-й окремих механізований батальйон «Вовки Да Вінчі» у складі 67-ї окремої механізованої бригади Збройних сил України. 7 березня 2023 року Д. Коцюбайло загинув у битві за м. Бахмут.

9 березня 2023 року відбулося прощання з Дмитром у Бовшеві та Бурштині, 10 березня 2023 року відбулося прощання в м. Києві. Тисячі українців прощалися з Дмитром на Майдані. Віддати останню честь прийшли Президент України Володимир Зеленський і вище військово керівництво України: Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний, начальник Головного управління розвідки МО України Кирило Буданов, міністр оборони України Олексій Резніков і бригадні генерали Збройних Сил України. Дмитра Коцюбайла поховано на Аскольдовій Могилі.

Нагороди:

- звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» (30 листопада 2021) – *за особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України;*

- Хрест бойових заслуг (9 березня 2023, посмертно) – *за визначні особисті заслуги у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народу, вірність військовій присязі;*

- орден «Народний Герой України» (2017).

Враховуючи електронні петиції від 13 березня 2023 року № 11833¹ та від 08 травня 2023 року № 12083², які набрали 6016 та 13033 підписів на свою підтримку відповідно, вказане питання є актуальним для членів територіальної громади міста Києва.

Зважаючи на отриману згоду близьких та побратимів Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла, суб'єкт подання вважає відповідними та достатніми передбачені у проекті рішення Київської міської ради механізми і способи вирішення існуючої проблеми.

2. Правове обґрунтування необхідності прийняття рішення із посиленням на конкретні положення нормативно-правових актів, на підставі й на виконання яких підготовлено проєкт рішення Київської міської ради

Проєкт рішення Київської міської ради підготовлено відповідно до частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статей 9, 20, 83, 92, 116, 122, 123, 186, пункту 23 розділу Х «Перехідні положення» Земельного кодексу України, рішення Київської міської ради від 26.06.2018 № 997/5061 «Про ініціативи створення об'єктів благоустрою зеленого господарства міста Києва», протоколу засідання Комісії з питань найменувань від 26.09.2023 № 23.

¹ Електронна петиція № 11833 від 13.03.2023 року «Перейменувати на честь Дмитра Коцюбайла (позивний "Да Вінчі") одну з вулиць Києва». Режим доступу: <https://petition.kyivcity.gov.ua/petition/?pid=11833>

² Електронна петиція № 12083 від 08.05.2023 року «Перейменувати вулицю Німанську на вулицю Дмитра Коцюбайла». Режим доступу: <https://petition.kyivcity.gov.ua/petition/?pid=12083>

3. Опис цілей і завдань, основних положень проєкту рішення Київради, а також очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків для територіальної громади міста Києва від прийняття запропонованого проєкту рішення Київради

Метою прийняття проєкту рішення Київської міської ради є задоволення суспільної потреби увічнення пам'яті Дмитра Коцюбайла («Да Вінчі») у найменуванні об'єктів міського підпорядкування на території міста Києва.

Для реалізації вказаної мети передбачається досягнення ряду завдань, на що і спрямовані основні положення проєкту рішення Київської міської ради, а саме:

1. Підтримати ініціативу членів територіальної громади міста Києва щодо увічнення пам'яті Дмитра Коцюбайла («Да Вінчі») у найменуванні об'єктів міського підпорядкування на території міста Києва.

2. Виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації):

2.1. протягом 10 робочих днів з дня прийняття цього рішення визначити можливість використання земельних ділянок комунальної власності територіальної громади міста Києва, згідно додатка до цього рішення, з метою створення озелененої території загального користування (скверу);

2.2. протягом 30 календарних днів з моменту виконання підпункту 2.1 пункту 2 цього рішення вирішити в установленому законодавством України порядку питання оформлення права постійного користування земельними ділянками (їх частинами) з метою створення озелененої території загального користування (скверу) за Київським комунальним об'єднанням зеленого будівництва та експлуатації зелених насаджень міста «Київзеленбуд»;

2.3. протягом 30 календарних днів з моменту виконання підпункту 2.1 пункту 2 цього рішення забезпечити присвоєння озелененій території загального користування (скверу) найменування «Сквер Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла».

3. Київському комунальному об'єднанню зеленого будівництва та експлуатації зелених насаджень міста «Київзеленбуд» вжити заходів щодо оформлення права постійного користування земельними ділянками (їх частинами), визначеними за результатами виконання підпункту 2.1 пункту 2 цього рішення, з метою створення озелененої території загального користування (скверу).

Реалізація вказаних завдань дозволить досягти наступних наслідків:

1) визначити земельні ділянки з метою створення озелененої території загального користування (скверу);

2) створити та юридично закріпити вказану територію як озеленену територію загального користування (сквер);

3) найменувати створену озеленену територію загального користування (сквер) іменем Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла.

Наслідком прийняття проєкту рішення Київської міської ради також є виконання електронних петицій від 13 березня 2023 року № 11833 та від 08 травня 2023 року № 12083, які набрали 6016 та 13033 підписів на свою підтримку відповідно, з метою задоволення суспільної потреби увічнення пам'яті Дмитра

Коцюбайла («Да Вінчі») у найменуванні об'єктів міського підпорядкування на території міста Києва

4. Інформація про те, чи стосується проєкт рішення прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю

Проєкт рішення Київської міської ради не стосується прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю.

5. Інформація про те, чи містить проєкт рішення інформацію з обмеженим доступом у розумінні статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації»

Проєкт рішення Київської міської ради не містить інформації з обмеженим доступом у розумінні статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

6. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту рішення Київської міської ради не впливатиме на показники бюджету міста Києва та не призведе до його змін.

7. Прізвище або назва суб'єкта подання, прізвище, посада, контактні дані доповідача проєкту рішення Київради на пленарному засіданні та особи, відповідальної за супроводження проєкту рішення Київради

Суб'єктом подання та доповідачем проєкту рішення є депутат Київської міської ради Володимир Бондаренко.

Депутат Київської міської ради

Володимир БОНДАРЕНКО

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

КОЦЮБАЙЛО Дмитро Іванович (позивний «**Да Вінчі**»); 1 листопада 1995, с. Задністрянське, Івано-Франківська область, Україна – 7 березня 2023, м. Бахмут, Донецька область, Україна) – український доброволець, молодший лейтенант, командир 1 ОМБ «Вовки Да Вінчі» Збройних сил України, учасник російсько-української війни. Герой України (2021). Член Проводу національно-визвольного руху «Правий сектор» (2020).

Перший доброволець, якому присвоєно звання «Герой України» прижиттєво.

2022 року був включений до рейтингу «30 до 30: обличчя майбутнього» від «Forbes».

Народився 1 листопада 1995 року в селі Задністрянському, нині Бурштинської громади

Івано-Франківського району Івано-Франківської області України. Прадід Дмитра воював у складі УПА.

Закінчив Бовшівську загальноосвітню школу, Івано-Франківський професійний будівельний ліцей. Дмитро навчався в Івано-Франківську на художника. Його позивний «Да Вінчі» пов'язаний саме з талантом – він гарно малював.

Учасник російсько-української війни, зокрема – командир взводу добровольців (2014) та роти (2015). 2014 року отримав важке поранення в Пісках Донецької області: в обличчя влучив уламок снаряда, розірвавши губу та вибивши зуб. Іншим уламком перебило ключицю, медикам довелося встановлювати пластину для скріплення, також були пошкоджені ребра. Через три місяці повернувся на фронт.

17 березня 2016 року призначений командиром 1-шої окремої штурмової роти «Вовки Да Вінчі» ДУК ПС, переформатованої в батальйон.

Брав участь у звільненні Карлівки, селища Піски, Авдіївки, а також у боях під Степанівкою, Савур-Моголою, Старогнатівкою.

17 березня 2016 року Д. Коцюбайла призначено командиром 1-ї окремої штурмової роти ДУК ПС «Вовки Да Вінчі».

Російське вторгнення Дмитро Коцюбайло з підрозділом зустріли на Донбасі, в лютому 2022 рота воювала поблизу Щастя на Луганщині. Навесні 2022 року штурмову роту «Вовки Да Вінчі» переформатовано в 1-й окремих механізований батальйон «Вовки Да Вінчі» у складі 67-ї окремої механізованої бригади ЗСУ.

7 березня 2023 року Д. Коцюбайло загинув у битві за Бахмут.

9 березня відбулося прощання з Дмитром у Бовшеві та Бурштині, 10 березня відбулося прощання в м. Києві. Тисячі українців прощалися з Дмитром на Майдані.

Віддати останню честь прийшли Президент України Володимир Зеленський і вище військово керівництво України: Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний, начальник Головного управління розвідки МО України Кирило Буданов, міністр оборони України Олексій Резніков і бригадні генерали Збройних Сил України.

Дмитра Коцюбайла поховано на Аскольдовій Могилі.

Нагороди:

- звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» (30 листопада 2021) – *за особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України;*
- Хрест бойових заслуг (9 березня 2023, помертньо) – *за визначні особисті заслуги у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народу, вірність військовій присязі;*
- орден «Народний Герой України» (2017).

Я, Коцюбайло Оксана Іванівна,
не затрекую у найменуванні
скверу в м. Київ, по вулиці Михайла
Омельникова - Павлюка, 14/12, -
імені мого сина - Коцюбайло
Дмитра Івановича.

25.08.2023 р.

Коцюбайло О. І. О. І. І.

№11833 **Переименовать на честь Дмитра Коцюбайла (позивний "Да Вінчі") одну з вулиць Києва.**

публікація:
13.03.2023 09:56

Автор:
Сергій Вікторович Кулибишев
#

Зібрано 6016 підписів

На реалізації

Дмитро Коцюбайло зробив величезний внесок у боротьбу проти російської агресії. Дев'ять років його життя пройшли на війні. Його мужність, героїзм та професіоналізм відомі не лише бійцям його підрозділу, а усім захисникам України. За волю України він віддав найцінніше - власне життя. Україна має знати і пам'ятати кожного героя, а Дмитро був одним з найяскравіших та заслуговує на поширення пам'яті по собі та своїх справах. Прошу розглянути дану петицію щодо ініціювання перейменування на честь Героя України Дмитра Коцюбайла (позивний "Да Вінчі") однієї з вулиць Києва. Пропоную перейменувати нинішню вулицю Анни Ахматової, але

Героям слава!

Хроніка подій

12.05.2023

Доручення

16.05.2023

Розгляд петиції

21.06.2023

Відповідь

[Петицію підписали](#)

[Команда проекту](#)

Статус петиції

На реалізації

[Хроніка подій](#)

Поширити у
соціальних мережах

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

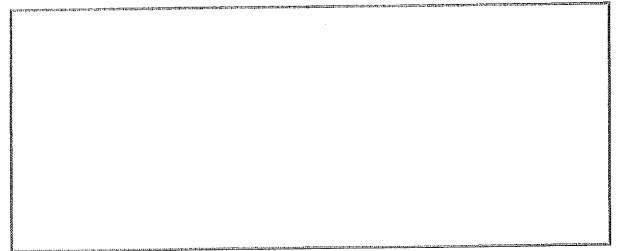
вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044

тел.: (044) 202-70-64, 202-73-10
e-mail: kmr@kmr.gov.ua

21.06.2023 № 225-КМГ-2076

на № _____ від _____

Сергієві Кулибишеву

Шановний пане Сергію!

Відповідно до статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян», Положення про порядок подання та розгляду електронних петицій, затвердженого рішенням Київської міської ради від 08.10.2015 № 103/2006, у редакції рішення Київської міської ради від 10.06.2021 № 1439/1480 (далі – Положення), розглянуто електронну петицію № 11833 «Перейменувати на честь Дмитра Коцюбайла (позивний «Да Вінчі») одну з вулиць Києва.» та за результатами розгляду повідомляємо про таке.

На виконання рішення Київської міської ради від 15.04.2022 № 4571/4612, яким встановлено особливу процедуру перейменування об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з Російською Федерацією та/або її союзниками (сателітами), було підготовлено та оприлюднено перелік об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з Російською Федерацією та/або її союзниками (сателітами), для збору пропозицій щодо їх перейменування.

Також згідно з цим рішенням Київської міської ради для отримання фахових висновків із питань присвоєння, зміни назв об'єктів міського підпорядкування, присвоєння юридичним особам та об'єктам міського підпорядкування імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій у місті Києві розпорядженням Київського міського голови від 20.05.2022 № 250 створено консультативно-дорадчий орган із залученням до його складу спеціалістів (представників) Українського інституту національної пам'яті, Інституту історії України НАН України, Інституту

української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Інституту українознавства імені І. Крип'якевича НАН України, Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Інституту української мови НАН України, Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (далі – робоча група) для опрацювання пропозицій та формування переліку об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з Російською Федерацією та/або її союзниками (сателітами).

З метою завершення процедури позбавлення топонімичного ландшафту міста Києва назв, пов'язаних з державою-агресором, та зменшення інформаційного та культурологічного впливу московського наративу на світогляд киян, з урахуванням результатів додаткового аналізу топонімів міста Києва, здійсненого структурними підрозділами виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та робочою групою, відповідними постійними комісіями Київської міської ради було напрацьовано проект рішення Київської міської ради «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 15.04.2022 № 4571/4612 «Про особливості перейменування об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з російською федерацією та/або її союзниками (сателітами), на період дії воєнного стану в Україні» (від 11.05.2023 № 08/231-547/ПР), відповідно до якого змінюється вищезгадана процедура та визначається додатковий перелік з 15 об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з Російською Федерацією та/або її союзниками (сателітами), що підлягають перейменуванню.

Враховуючи, що на пленарному засіданні 18.05.2023 Київська міська рада підтримала зазначений проект рішення, секретаріатом Київської міської ради буде здійснено збір пропозицій для перейменування затвердженого переліку об'єктів для їх винесення на рейтингове електронне голосування.

З огляду на викладене, керуючись положеннями особливої процедури перейменування, пропозицію щодо перейменування однієї з вулиць у місті Києві на честь Дмитра Коцюбайла буде винесено на електронне рейтингове голосування.

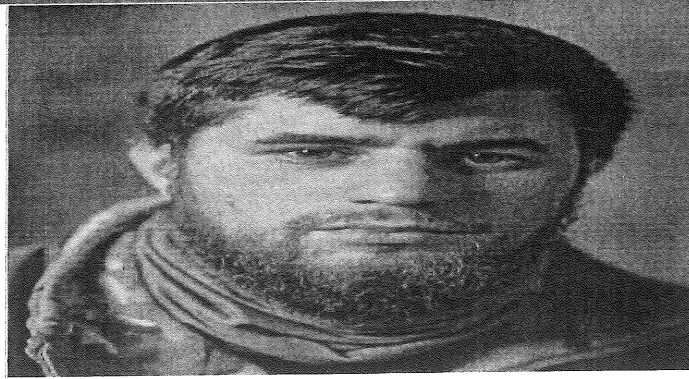
З повагою

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

№12083 Перейменувати вулицю Німанську на вулицю Дмитра Коцюбайла

публікація:
08.05.2023 10:09

Автор:
Ада Миколаївна Роговцева
#

 Зібрано 13033 підписи

На реалізації

Вулиця Німанська в Печерському районі міста Києва названа на честь річки Німан, що протікає Калінінградською областю росії. Російські топоніми не мають бути вшановані в міському просторі столиці України. Київ повинен шанувати Героїв, які віддали життя за Незалежність України.

Я пропоную перейменувати вулицю Німанську на честь легендарного комбата 67-ї окремої механізованої бригади, керівника батальйону «Вовки Да Вінчі» Дмитра Коцюбайла «Да Вінчі».

Дмитро «Да Вінчі» Коцюбайло – Герой України, перший доброволець, що отримав це звання прижиттєво. 18-річним хлопцем пішов на фронт захищати Україну, пройшов нагарачіші точки війни з росіянами у складі Добровольчого українського корпусу «Правий сектор». З 2014-го року командував взводом добровольців, з 2015-го – ротю. Отримав поранення в Пісках, але через 3 місяці повернувся на фронт. З березня 2016-го, у віці 20 років, став омандиром 1-ї окремої штурмової роти «Вовки Да Вінчі» ДУК ПС.

Повномасштабне вторгнення росіян зустрів на передовій. Командував батальйоном у більшості найгарячіших точок війни: Пологи, Новий Биків, Северодонецьк, Лисичанськ, Серебрянка, Бахмут, Балаклія, Куп'янськ та багато інших.

Побратими і посестри завжди відзначали його рішучість, сміливість, а разом із тим – людяність і турботу про особовий склад. «Да Вінчі» завжди йшов до бою перший та оберігав кожного солдата.

Дмитро загинув в бою 7 березня 2023-го року, захищаючи Бахмут від російських окупантів. Його тіло покоїться на Аскольдовій могилі – одвічному місці воїнської слави. «Да Вінчі» став символом хоробрості і боротьби за Україну, сучасним національним героєм.

Вважаю, що ім'я Дмитра Коцюбайла має бути вшановане в міському просторі Києва. Пропоную створити вулицю Дмитра Коцюбайла в Печерському районі міста Києва замість вулиці Німанської.

Хроніка подій

09.05.2023

Доручення

12.05.2023

Розгляд петиції

31.05.2023

Відповідь

[Петицію підписали](#)

[Команда проекту](#)

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

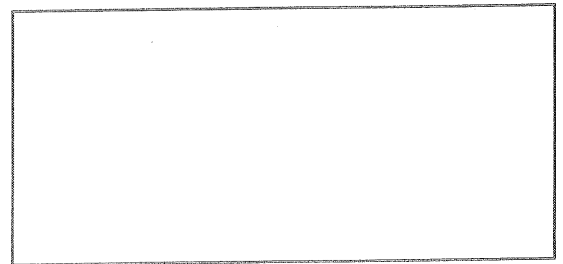
вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044

тел.: (044) 202-70-64, 202-73-10
e-mail: kmr@kmr.gov.ua

31.05.2023 № 225-КМГ-1770

на № _____ від _____

Аді Роговцевій

Шановна пані Адо!

Відповідно до статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян», Положення про порядок подання та розгляду електронних петицій, затвердженого рішенням Київської міської ради від 08.10.2015 № 103/2006 (у редакції рішення Київської міської ради від 10.06.2021 № 1439/1480), розглянуто електронну петицію № 12083 «Перейменувати вулицю Німанську на вулицю Дмитра Коцюбайла». За результатами розгляду повідомляємо про таке.

На виконання рішення Київської міської ради від 15.04.2022 № 4571/4612, яким встановлено особливу процедуру перейменування об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з Російською Федерацією та/або її союзниками (сателітами), було підготовлено та оприлюднено перелік об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з Російською Федерацією та/або її союзниками (сателітами), для збору пропозицій щодо їх перейменування.

Також згідно з цим рішенням Київської міської ради для отримання фахових висновків із питань присвоєння, зміни назв об'єктів міського підпорядкування, присвоєння юридичним особам та об'єктам міського підпорядкування імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій у місті Києві розпорядженням Київського міського голови від 20.05.2022 № 250 створено консультативно-дорадчий орган із залученням до його складу спеціалістів (представників) Українського інституту національної пам'яті, Інституту історії України НАН України, Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН

України, Інституту українознавства імені І. Крип'якевича НАН України, Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Інституту української мови НАН України, Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (далі – робоча група) для опрацювання пропозицій та формування переліку об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з Російською Федерацією та/або її союзниками (сателітами).

З метою завершення процедури позбавлення топонімичного ландшафту міста Києва назв, пов'язаних з державою-агресором, та зменшення інформаційного та культурологічного впливу московського нарративу на світогляд киян, з урахуванням результатів додаткового аналізу топонімів міста Києва, здійсненого структурними підрозділами виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та робочою групою, відповідними постійними комісіями Київської міської ради було напрацьовано проект рішення Київської міської ради «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 15.04.2022 № 4571/4612 «Про особливості перейменування об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з російською федерацією та/або її союзниками (сателітами), на період дії воєнного стану в Україні» (від 11.05.2023 № 08/231-547/ПР), відповідно до якого змінюється вищезгадана процедура та визначається додатковий перелік з 15 об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з Російською Федерацією та/або її союзниками (сателітами), що підлягають перейменуванню.

Враховуючи, що на пленарному засіданні 18.05.2023 Київська міська рада підтримала зазначений проект рішення, секретаріатом Київської міської ради буде здійснено збір пропозицій для перейменування затвердженого переліку об'єктів для їх винесення на рейтингове електронне голосування.

З огляду на викладене, керуючись положеннями особливої процедури перейменування, пропозицію щодо перейменування однієї з вулиць у місті Києві на честь Дмитра Коцюбайла буде винесено на електронне рейтингове голосування.

З повагою

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ДЕПУТАТ

КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ІХ СКЛИКАННЯ

« 25 » серпня 2023 р.

№ 08/279/09/188-256

Київському міському голові
Кличку В.В.

ПРОПОЗИЦІЯ

щодо присвоєння скверу на перетині вулиці Михайла Омеляновича-Павленка та вулиці Григорія Царика у Печерському районі міста Києва назви «Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла»

Відповідно до пункту 1 статті 37 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», підпункту 3 частини першої статті 3, підпункту 7 частини першої статті 8, статті 11 Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», абзацу четвертого пункту 7 розділу I Порядку найменування об'єктів міського підпорядкування, присвоєння юридичним особам та об'єктам міського підпорядкування імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій у місті Києві, затвердженому рішенням Київської міської ради від 13 листопада 2013 року № 432/9920 вношу пропозицію про присвоєння скверу на перетині вулиці Михайла Омеляновича-Павленка та вулиці Григорія Царика у Печерському районі міста Києва назву «Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла».

Додатки: на 3 арк.

Депутат Київської міської ради

Болодимир БОНДАРЕНКО

МІСЦЕ РОЗТАШУВАННЯ

скверу на перетині вулиці Михайла Омеляновича-Павленка та вулиці Григорія Царика у Печерській районі міста Києва, який пропонується найменувати «Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла»

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

КОЦЮБАЙЛО Дмитро Іванович (позивний «Да Вінчі»; 1 листопада 1995, с. Задністрянське, Івано-Франківська область, Україна – 7 березня 2023, м. Бахмут, Донецька область, Україна) – український доброволець, молодший лейтенант, командир 1 ОМБ «Вовки Да Вінчі» Збройних сил України, учасник російсько-української війни. Герой України (2021). Член Проводу національно-визвольного руху «Правий сектор» (2020).

Перший доброволець, якому присвоєно звання «Герой України» прижиттєво.

2022 року був включений до рейтингу «30 до 30: обличчя майбутнього» від «Forbes».

Народився 1 листопада 1995 року в селі Задністрянському, нині Бурштинської громади

Івано-Франківського району Івано-Франківської області України. Прадід Дмитра воював у складі УПА.

Закінчив Бовшівську загальноосвітню школу, Івано-Франківський професійний будівельний ліцей. Дмитро навчався в Івано-Франківську на художника. Його позивний «Да Вінчі» пов'язаний саме з талантом – він гарно малював.

Учасник російсько-української війни, зокрема – командир взводу добровольців (2014) та роти (2015). 2014 року отримав важке поранення в Пісках Донецької області: в обличчя влучив уламок снаряда, розірвавши губу та вибивши зуб. Іншим уламком перебило ключицю, медикам довелося встановлювати пластину для скріплення, також були пошкоджені ребра. Через три місяці повернувся на фронт.

17 березня 2016 року призначений командиром 1-шої окремої штурмової роти «Вовки Да Вінчі» ДУК ПС, переформатованої в батальйон^[5].

Брав участь у звільненні Карлівки, селища Піски, Авдіївки, а також у боях під Степанівкою, Савур-Моголою, Старогнатівкою.

17 березня 2016 року Д. Коцюбайло призначено командиром 1-ї окремої штурмової роти ДУК ПС «Вовки Да Вінчі».

Російське вторгнення Дмитро Коцюбайло з підрозділом зустріли на Донбасі, в лютому 2022 рота воювала поблизу Щастя на Луганщині. Навесні 2022 року штурмову роту «Вовки Да Вінчі» переформатовано в 1-й окремий механізований батальйон «Вовки Да Вінчі» у складі 67-ї окремої механізованої бригади ЗСУ.

7 березня 2023 року Д. Коцюбайло загинув у битві за Бахмут.

9 березня відбулося прощання з Дмитром у Бовшеві та Бурштині, 10 березня відбулося прощання в м. Києві. Тисячі українців прощалися з Дмитром на Майдані.

Віддати останню честь прийшли Президент України Володимир Зеленський і вище військово керівництво України: Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний, начальник Головного управління розвідки МО України Кирило Буданов, міністр оборони України Олексій Резніков і бригадні генерали Збройних Сил України.

Дмитра Коцюбайла поховано на Аскольдовій Могилі.

Нагороди:

- звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» (30 листопада 2021) – за особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України;
- Хрест бойових заслуг (9 березня 2023, посмертно) – за визначні особисті заслуги у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народу, вірність військовій присязі;
- орден «Народний Герой України» (2017).

УКРАЇНА

КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА

бул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044, тел. (044) 202 71 29, (044) 202 75 58, E-mail: kmha@kma.gov.ua
E-mail для електронних звернень громадян: zvernen@kma.gov.ua
Офіційний портал Києва: kyivcity.gov.ua, Контактний центр міста Києва (044) 15 51, Код ЄДРПОУ 00022527

Депутатові Київської міської ради

Володимиру БОНДАРЕНКУ

Про найменування скверу

Шановний пане Володимире!

На Ваше депутатське звернення від 25.08.2023 № 08/279/09/188-256 щодо присвоєння скверу на перехресті вулиці Михайла Омеляновича-Павленка та провулку Іподромного (вул. Григорія Царика) у Печерському районі імені Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла повідомляю.

Питання про присвоєння скверу на перехресті вулиці Михайла Омеляновича-Павленка та провулку Іподромного в Печерському районі імені Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла включено до порядку денного найближчого засідання Комісії з питань найменувань.

З повагою

Голова

Віталій КЛИЧКО

Роман Лелюк
Ярослав Шибанов 235 05 65

ДОКУМЕНТ ІТС ЄІПК СЕД АСКОД (ПІДПИСАНО КВАЛІФІКОВАНИМ
ЕЛЕКТРОННИМ ПІДПИСОМ)

Сертифікат [382367105294AF97040000004EB50500EDCB1101](#)
Підписувач [Кличко Віталій Володимирович](#)
Дійсний з [26.05.2023 12:38:00](#) по [26.05.2025 12:38:00](#)

Київська міська державна адміністрація

001-01-963 від 01.09.2023

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА
АДАПТАЦІЇ ДО ЗМІНИ КЛІМАТУ

вул. Турівська, 28, м. Київ, 04080, приймальня (044) 366-64-10, (044) 366-64-11, e-mail: ecology@kyivcity.gov.ua
Контактний центр міста (044) 15 51 Код ЄДРПОУ 41819431

Департамент суспільних комунікацій
виконавчого органу Київської міської
ради (КМДА)

На виконання доручення заступника голови Київської міської державної адміністрації з питань здійснення самоврядних повноважень В. Прокопів від 28.08.2023 № 27463 в Департаменті захисту довкілля та адаптації до зміни клімату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі - Департамент) опрацьовано звернення депутата Київської міської ради В. Бондаренка від 25.08.2023 № 08/279/09/188-256 щодо присвоєння скверу на перехресті вулиці Михайла Омеляновича-Павленка та провулку Іподромного (вул. Григорія Царика) у Печерському районі імені «Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла».

Повідомляємо, що на сьогодні в Департаменті відсутня інформація щодо надання статусу скверу зеленій зоні на перехресті вул. М. Омеляновича-Павленка та вул. Г. Царика.

Разом з тим інформуємо, що в межах земельних ділянок з кадастровими номерами 8000000000:82:342:0004, 8000000000:82:342:0005, 8000000000:82:342:0007, 8000000000:82:342:0003 зростають зелені насадження спеціального призначення, які перебувають на балансі та обслуговуються комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Печерського району м. Києва (далі - КП УЗН Печерського району).

Інші зелені насадження не перебувають на балансі КП УЗН Печерського району.

Директор

Олександр ВОЗНИЙ

Бровко 366 64 11

Департамент захисту довкілля та адаптації до зміни
клімату виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
№ 077-4547 від 04.09.2023

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (КИЇВСЬКА МІСЬКА
ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА АДАПТАЦІЇ ДО ЗМІНИ КЛІМАТУ
КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО ПО УТРИМАННЮ ЗЕЛЕНИХ
НАСАДЖЕНЬ ПЕЧЕРСЬКОГО РАЙОНУ м. КИЄВА

(КП УЗН Печерського району)

Залізничне шосе, 61, м. Київ, 01014 тел. (044) 284 86 99 E-mail: kp_uzn_pr@ukr.net
Код ЄДРПОУ 03359760

№ _____

На № _____

від _____

Департамент захисту довкілля та
адаптації до зміни клімату виконавчого
органу Київської міської ради
(Київської міської державної
адміністрації)

Київське комунальне об'єднання
зеленого будівництва та експлуатації
зелених насаджень міста
«Київзеленбуд»

Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Печерського району міста Києва (далі – КП УЗН Печерського району) за дорученнями Департаменту захисту довкілля та адаптації до зміни клімату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Київського комунального об'єднання зеленого будівництва та експлуатації зелених насаджень міста «Київзеленбуд» від 28.08.2023 № 27463 розглянуло лист від 25.08.2023 № 08/279/09/188-256 депутата Київської міської ради Володимира Бондаренка (далі – Лист) із пропозицією щодо присвоєння скверу на перетині вулиці М. Омеляновича-Павленка та вулиці Г. Царика у Печерському районі назви «Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла».

За результатами розгляду Листа в межах компетенції повідомляємо наступне.

Зелена зона вздовж проїжджої частини по вул. М. Омеляновича-Павленка та вул. Г. Царика представлена зеленими насадженнями, які перебувають на балансі КП УЗН Печерського району. Копія наказу від 14.02.2002 № 21 Головного управління з питань майна Київської міської державної адміністрації, яким

закріплена за підприємством вищезгадана зелена зона в межах ділянки «парк «Вічної Слави», додається.

Земельні ділянки під зеленими насадженнями сформовані за наступними кадастровими номерами:

- № 8000000000:82:342:0004 (на ділянці перебуває віковий дуб - пам'ятка природи місцевого значення, на який видане охоронне зобов'язання від 14.06.1998 № 20 Держуправлінням екологічної безпеки в м. Києві (копія додається), та який перебуває на балансі КП УЗН Печерського району; ділянка сформована за результатами проведення інвентаризації земель м. Києва);

- № 8000000000:82:342:0007 (на ділянці знаходяться зелені насадження, які перебувають на балансі підприємства; ділянка сформована за результатами проведення інвентаризації земель м. Києва);

- № 8000000000:82:342:0003 (на ділянці знаходяться зелені насадження, які перебувають на балансі підприємства; ділянка сформована за результатами проведення інвентаризації земель м. Києва);

- № 8000000000:82:342:0005 (в ділянку входить пішохідна доріжка (позабалансова) та дерева в лунках (балансова територія КП УЗН Печерського району); ділянка сформована за результатами проведення інвентаризації земель м. Києва).

Варто зазначити, що розгляд ініціатив щодо створення об'єктів благоустрою зеленого господарства (скверів, парків, алей, бульварів тощо) загального користування здійснюється відповідно до рішення Київської міської ради від 26 червня 2018 року № 997/5061 «Про ініціативи створення об'єктів благоустрою зеленого господарства міста Києва».

Інформація щодо присвоєння статусу скверу зеленій зоні на перехресті вул. М. Омеляновича-Павленка та вул. Царика до КП УЗН Печерського району не надходила.

Зважаючи на вищевикладене, КП УЗН Печерського району як балансоутримувач зелених насаджень на вказаних ділянках підтримує створення скверу на перетині вулиці М. Омеляновича-Павленка та вулиці Г. Царика та пропозицію про присвоєння скверу назви «Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла».

Додатки: на 14 арк. в ел. прим.

Директор

Ігор БІЛИЙ

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (КИЇВСЬКА МІСЬКА
ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА АДАПТАЦІЇ ДО ЗМІНИ КЛІМАТУ

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО ПО УТРИМАННЮ ЗЕЛЕНИХ
НАСАДЖЕНЬ ПЕЧЕРСЬКОГО РАЙОНУ м. КИЄВА

(КП УЗН Печерського району)

Загігімічне шосе, 61, м. Київ, 01014 тел. (044) 284 86 99 E-mail: kp_uzn_pr@ukr.net
Код ЄДРПОУ 03359760

31.08.2023 № 077/232-1003

На № _____

від _____

Департамент захисту довкілля та
адаптації до зміни клімату виконавчого
органу Київської міської ради
(Київської міської державної
адміністрації)

Київське комунальне об'єднання
зеленого будівництва та експлуатації
зелених насаджень міста
«Київзеленбуд»

Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Печерського району міста Києва (далі – КП УЗН Печерського району) за дорученнями Департаменту захисту довкілля та адаптації до зміни клімату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Київського комунального об'єднання зеленого будівництва та експлуатації зелених насаджень міста «Київзеленбуд» від 28.08.2023 № 27463 розглянуло лист від 25.08.2023 № 08/279/09/188-256 депутата Київської міської ради Володимира Бондаренка (далі – Лист) із пропозицією щодо присвоєння скверу на перетині вулиці М. Омеляновича-Павленка та вулиці Г. Царика у Печерському районі назви «Дмитра «Да Віпчі» Коцюбайла».

За результатами розгляду Листа в межах компетенції повідомляємо наступне.

Зелена зона вздовж проїжджої частини по вул. М. Омеляновича-Павленка та вул. Г. Царика представлена зеленими насадженнями, які перебувають на балансі КП УЗН Печерського району. Копія наказу від 14.02.2002 № 21 Головного управління з питань майна Київської міської державної адміністрації, яким

закріплена за підприємством вищезгадана зелена зона в межах ділянки «парк «Вічної Слави», додається.

Земельні ділянки під зеленими насадженнями сформовані за наступними кадастровими номерами:

- № 8000000000:82:342:0004 (на ділянці перебуває віковий дуб - пам'ятка природи місцевого значення, на який видане охоронне зобов'язання від 14.06.1998 № 20 Держуправлінням екологічної безпеки в м. Києві (копія додається), та який перебуває на балансі КП УЗН Печерського району; ділянка сформована за результатами проведення інвентаризації земель м. Києва);

- № 8000000000:82:342:0007 (на ділянці знаходяться зелені насадження, які перебувають на балансі підприємства; ділянка сформована за результатами проведення інвентаризації земель м. Києва);

- № 8000000000:82:342:0003 (на ділянці знаходяться зелені насадження, які перебувають на балансі підприємства; ділянка сформована за результатами проведення інвентаризації земель м. Києва);

- № 8000000000:82:342:0005 (в ділянку входить пішохідна доріжка (позабалансова) та дерева в лунках (балансова територія КП УЗН Печерського району); ділянка сформована за результатами проведення інвентаризації земель м. Києва).

Варто зазначити, що розгляд ініціатив щодо створення об'єктів благоустрою зеленого господарства (скверів, парків, алей, бульварів тощо) загального користування здійснюється відповідно до рішення Київської міської ради від 26 червня 2018 року № 997/5061 «Про ініціативи створення об'єктів благоустрою зеленого господарства міста Києва».

Інформація щодо присвоєння статусу скверу зеленій зоні на перехресті вул. М. Омеляновича-Павленка та вул. Царика до КП УЗН Печерського району не надходила.

Зважаючи на вищевикладене, КП УЗН Печерського району як балансоутримувач зелених насаджень на вказаних ділянках підтримує створення скверу на перетині вулиці М. Омеляновича-Павленка та вулиці Г. Царика та пропозицію про присвоєння скверу назви «Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла».

Додатки: на 14 арк. в ел. прим.

Директор

Ігор БІЛИЙ

Анна Каплінська 0-4 284 86 22
Ігор Мандибура
Надія Вітенко

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО
СЕРЕДОВИЩА ТА ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

ОХОРОННЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

№ 20 від 14.06.1998р.

Відповідно до статті 53 Закону України "Про природно – заповідний фонд України"
Держуправління екологічної безпеки в м.Києві передає під охорону землекористувачу
заповідний об'єкт **Віковий дуб**

пам'ятка природи,

категорія, назва, площа

місцевого значення

якого значення

Рішення Київського міськвиконкому

створений, оголошений рішенням
від **20.03.72р. №363**

ким, коли, номер

**збереження, охорони і використання в естетичних, виховних,
з метою
наукових, природоохоронних та оздоровчих цілях**

Печерський район, вул. Суворова

Заповідний об'єкт розташований

місце знаходження: район, місто, село

лісництво, № кварталу, № виділу, урочище

і входить до складу природно – заповідного фонду України, який охороняється як
національне надбання і є складовою частиною світової системи природних територій та
об'єктів, що перебувають під особливою охороною.

ДКПЕЗН Печерського району

Землекористувач

підприємство, установа, організація, колгосп, громадянин

В особі **Дзюбка Віталія Тимофійовича – директора ДКПЕЗН**

посада, прізвище, ім'я, по – батькові

бере під охорону вищеназваний заповідний об'єкт і зобов'язується зберігати його та
дотримуватись екологічних вимог при використанні природних ресурсів згідно зі статтею
40 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища", а також
провести відмежування заповідного об'єкту в натурі, оформлення його природоохоронною
наочністю, нанесення на планово – картографічні матеріали.

ЗАПОВІДНИЙ РЕЖИМ

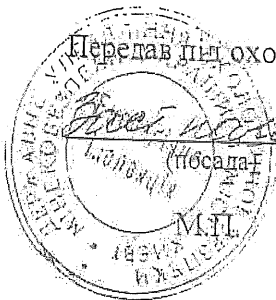
На заповідній території забороняється:

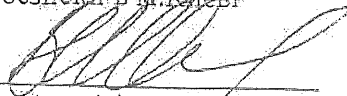
- проведення такої господарської діяльності, яка може спричинити шкоду заповідному об'єкту та порушити екологічну рівновагу;
- проведення господарської і підприємницької діяльності без попереднього погодження з місцевим природоохоронним органом;
- зміна меж, відведення і надання земельних ділянок парку для інших потреб, використання їх під будь-яке будівництво, сади і городи та розміщення торгових рундуків, кіосків, наметів, тентів і рекламних щитів, а також самовільне огорожування й т.ін. з порушенням вимог чинного законодавства;
- незаконна вирубка і пошкодження дерев та чагарників, а також знищення і пошкодження трав'яного покриву, газонів, квітників;
- їзда верхи, в'їзд і проїзд всіх видів транспорту, крім випадків проведення господарських заходів;
- сінокосіння (крім догляду за газонами), збирання квітів, а також вигулювання собак без намордників і поводків в неустановлених для цього місцях;
- розкладання багать, самовільне встановлення мангалів, випалювання сухої рослинності або її залишків, а також спалювання чи захоронення деревини та інших матеріалів;
- знищення або пошкодження межових, інформаційно-охоронних і господарських знаків, алей, стежок а також паркових меблів;
- порушення форм рельєфу, самовільне проведення гідротехнічних, земельних робіт, що можуть викликати ерозію ґрунтів, зсуви та інші шкідливі явища;
- нежиття заходів щодо попередження або ліквідації негативних наслідків господарської і рекреаційної діяльності, аварій, несприятливих природних явищ та іншого шкідливого впливу на збереження природних комплексів і ландшафтів парку;
- застосування пестицидів, псування та забруднення земель і водою хімічними і радіоактивними речовинами, паливно-мастильними матеріалами та іншими відходами, неочищеними стічними водами, виробничими, комунальними та іншими відходами, влаштування сміттєзвалищ, а також складування ґрунту, листя, порубкових залишків та інш. матеріалів;
- підвішування на деревах гамаків та гойдачок, прикріплення на них рекламних щитів, електроприладів та електрогірлянд, нанесення механічних пошкоджень;
- залишення завислих дерев або їх частин у кронах ростучих дерев, а також деревини та порубкових залишків у парку на термін більше 10 днів після проведення догляду за зеленими насадженнями;
- перевищення допустимих хімічних, фізичних, біотичних та інших впливів і антропогенних навантажень, порушення вимог наданих дозволів на спеціальне використання природних ресурсів;
- будь-яка інша діяльність, що може негативно вплинути на стан збереження природних комплексів парку.

Охороне зобов'язання складено в 4-х примірниках, з яких перці три зберігаються у природоохоронних органах Мінкобезпеки України, четвертий – у землекористувача.

Відповідно до статті 64 Закону України "Про природно – заповідний фонд", особи винні у порушенні заповідного режиму, несуть відповідальність, встановлену законодавством.

Передав під охорону: Представник Держуправління екологічної безпеки в м. Києві

(підпис)

199 р.

Взяв під охорону: Землекористувач

(посада)

М.П.

1998.

КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ З ПИТАНЬ МАЙНА

НАКАЗ

№ 21

« 14 » лютого 2002 р.

м.Київ

Про закріплення основних фондів
комунальної власності територіальної
групади міста Києва

На виконання розпорядження Київської міської державної
адміністрації від 17.12.2001 № 2715 "Про деякі питання діяльності
підприємств зеленого господарства" та з метою раціонального
використання основних фондів комунальної власності територіальної
групади м.Києва

НАКАЗУЮ:

1. Закріпити на праві повного господарського відання основні
фонди за:

- Комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Голосіївського району, згідно з додатком 1.
- Комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Дарницького району, згідно з додатком 2.
- Комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Деснянського району, згідно з додатком 3.
- Комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Дніпровського району, згідно з додатком 4.
- Комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Оболонського району, згідно з додатком 5.
- Комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Печерського району, згідно з додатком 6.

Вх. 21-96
13.03.02

- Комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Подільського району, згідно з додатком 7.
- Комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Святошинського району, згідно з додатком 8.
- Комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Солом'янського району, згідно з додатком 9.
- Комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Шевченківського району, згідно з додатком 10.
- Київським комунальним об'єднанням зеленого будівництва та експлуатації зелених насаджень міста "Київзеленбуд", згідно з додатком 11.

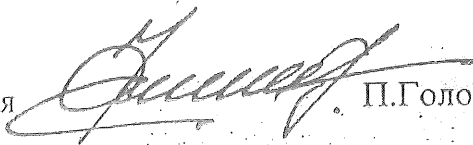
2. Керівникам підприємств:

2.1. Забезпечити контроль за збереженням та використанням за цільовим призначенням закріплених основних засобів.

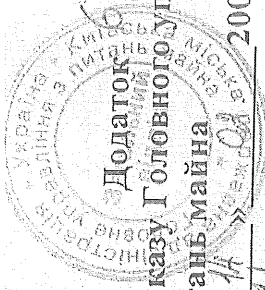
2.2. Дотримуватися встановленого порядку щодо продажу, обміну, здачі в оренду, надання безоплатно в тимчасове користування або позику, списання з балансу основних засобів.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на відділ майна підприємств виробничої сфери.

Начальник Головного управління

П.Головатенко

Додаток
До наказу Головного управління
з питань майна
від « 11 » червня 2001р.
№ 11

Перелік майна, що закріплюється на праві повного господарського відання за комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Печерського району м. Києва станом на 01.10.2001 року

№ п/п	Найменування основних засобів та обігових коштів	Адреса	Один. виміру	Інвентарний номер	Площа (протяжність, шт.)	Первісна вартість /тис.грн./	Залишкова вартість /тис.грн./
1	2	3	4	5	6	7	8
I.	Всього основних засобів					13305,6	10067,4
	в т.ч.:						
1.	Основні засоби комунального господарства (крім об'єктів зовнішнього благоустрою)					1535,8	924,6
	із них:						
1	Будівлі і споруди					826,8	462,6
1.1	Виробничо-лабораторне приміщення	вул. Радіальна, 5	шт/м2	001	1/429,2	138,3	99,9
	Будівля /складське приміщення/	-//-	-//-	004	1/189,4	40,3	29,1
	Побутове приміщення	-//-	-//-	002	1/158,0	56,9	41,1
	Господарчі приміщення	-//-	-//-	003	1/742,0	169,6	122,8
	Склад паливно-мастильних матеріалів	-//-	-//-	005	1/31,4	7,8	5,6

Контрольно-пропускний пункт	вул.Радіальна,5	шт/м2	006	1/25,0	14,2	8,4
Оранжерея	-//-	м2	010	860	240,2	134,2
Парники	-//-	м2	011	655	60,5	15,7
Будинки бази відпочинку (46,9 x 3 = 140,7)	Херсонська обл. Голопристанський район	шт/м2	026, 027, 028	3/140,7	1,0	-
Будинок бази відпочинку	-//-	шт	038	1	0,5	0,4
Побутове приміщення	вул.Хрещатик, 15/4	шт/м2	031	1/17,3	4,5	2,3
Деревообробні майстерні	вул.К.Університетська,5	шт	032	1/109	20,0	-
Склад перехідний	-//-	шт	033	132	20,0	-
Слюсарна майстерня	-//-	шт	034	144	12,5	-
Побутове приміщення	-//-	шт	035	135	18,5	-
Ремонтне приміщення	-//-	шт	036	1/100	12,7	-
Побутове приміщення	вул.К.Університетська,4-А	шт/м2	037	1/49,0	9,3	3,5
1.2. Передавальні пристрої	-	-	-	-	-	-
1.3. Транспортні засоби	-	-	-	-	307,0	211,3
Газель «ГАЗ - 33023»	вул.Радіальна,5	шт	617	1	21,7	12,1
Жигулі ВАЗ - 2105	-//-	шт	618	1	6,1	2,3
Автомобіль ГАЗ - 3110 «Волга»	-//-	шт	629	1	32,4	21,6
Магнітола, колонки до Волги	-//-	шт	631	1	0,9	0,6

Автопідіймач на ГАЗ - 3307	вул.Радіальна,5	шт	540	1	26,3	7,9
Газель «ГАЗ - 2705»	-//-	шт	646	1	24,4	20,1
Автомобіль грузовий ЗІЛ - 130 433362	-//-	шт	625	1	21,7	13,4
Спецавтомобіль КДМ-13013 ПМ /поливо- миюча /	-//-	шт	624	1	34,3	20,9
Спецавтомобіль КО-713-01 /поливомиюча/	-//-	шт	645	1	53,3	41,7
Самоскид ЗІЛ-ММ 345065	-//-	шт	652	1	54,2	50,8
Автопідіймач	-//-	шт	601	1	2,7	1,2
Тракторний причіп	-//-	шт	420	1	0,4	-
Тракторний причіп	-//-	шт	421	1	0,4	-
Тракторний причіп	-//-	шт	441	1	1,5	-
Тракторний причіп	-//-	шт	522, 523	2	2,3	0,1
Тракторний причіп	-//-	шт	620	1	8,4	4,5
Тракторний причіп	-//-	шт	648,649	2	16,0	14,1
					371,7	237,5
1.4. Машини та механізми						
Станок точильно- шліфувальний	-//-	шт	400	1	0,6	-
Деревообробний станок	-//-	шт	424	1	0,6	-
Токарно-гвинтовий станок	-//-	шт	427	1	0,7	-
Токарно-свердл.станок	-//-	шт	436	1	1,4	-
Фрезерний станок	-//-	шт	428	1	1,5	0,4
Фуговочний станок	-//-	шт	429	1	1,1	-
Точильно-шліфувальний станок	-//-	шт	430	1	0,3	0,1

Вертикально-шліфувальний станок	вул.Радіальна,5	шт	432	1	0,6	0,1
Зварювальний апарат	-//-	шт	438	1	0,3	-
Плужно-щіточне спорудження (об'єднане)	-//-	шт	533	1	2,0	1,4
Станок токарно-гвинтовий	-//-	шт	431	1	1,9	0,4
Теплогенератор	-//-	шт	468	1	1,1	-
Висоторіз	-//-	шт	545	1	5,2	1,9
Сікатор для кушів	-//-	шт	546	1	2,1	0,8
Кущорізи 245	-//-	шт	566-567	2	7,4	3,3
Кущорізи 235	-//-	шт	568-570	3	14,9	7,8
Кущорізи /235P 9680 -205/	-//-	шт	592-595	4	3,8	2,3
Кущорізи /235P 9680201-1/	-//-	шт	591	1	0,9	0,6
Кущорізи - 250	-//-	шт	600	1	0,9	0,6
Кущоріз	-//-	шт	603	1	0,9	0,6
Кущоріз - 235	-//-	шт	606-608	3	2,8	1,8
Кущоріз - 235	-//-	шт	609-611	3	2,8	1,8
Кущоріз - 235 А	-//-	шт	630	1	2,0	1,6
Кущоріз - 235	-//-	шт	582	1	1,8	1,0
Кущоріз	-//-	шт	659-662	4	8,3	8,3
Кущоріз - 235	-//-	шт	638-640	3	4,7	3,9
Рубальна установка						
УБН - 230	-//-	шт	627	1	6,0	4,6
Мотоблок	-//-	шт	564	1	5,5	1,8
Мотоблок	-//-	шт	577	1	2,5	1,1
Мотоблок	-//-	шт	584,585	2	5,1	2,6
Мотоблок	-//-	шт	612,613	2	6,6	4,2
Мотоблок	-//-	шт	621	1	7,8	5,4

Газогенератор АСП-10	вул.Радіальна,5	шт	581	1	0,3	0,2
Сікатор	-/-	шт	583	1	2,1	1,1
Насос	-/-	шт	587,588	2	1,3	0,7
Газонокосарка	-/-	шт	549,550	2	0,7	-
Газонокосарка	-/-	шт	554-563	10	3,6	0,7
Газонокосарка	-/-	шт	565	1	0,3	-
Газонокосарка	-/-	шт	571-573	3	0,8	0,2
Газонокосарка	-/-	шт	574-576	3	1,5	0,4
Газонокосарка	-/-	шт	579,580	2	1,5	0,5
Косарка КНР - 21	-/-	шт	586	1	2,5	1,2
Косарка КНР - 2	-/-	шт	589	1	2,5	1,3
Газонокосарка - 50	-/-	шт	596,597	2	1,0	0,6
Газонокосарка - 55	-/-	шт	598,599	2	1,9	1,1
Газонокосарка «Дружба»	-/-	шт	628	5	6,2	4,9
Газонокосарка	-/-	шт	641,642	2	1,4	1,2
Трактор УСБ -	-/-	шт	531	1	10,9	0,2
Трактор МТЗ - 82 М	-/-	шт	602	1	23,5	13,9
Трактор МТЗ - 82 М	-/-	шт	605	1	26,1	15,4
Трактор ЮМЗ - 6ДМ	-/-	шт	590	1	15,6	8,2
Трактор Т 30-69 /УСБ-25/	-/-	шт	650	1	38,3	35,5
Трактор МТЗ - 82,1	-/-	шт	651	1	52,9	49,0
Трактор Т - 25	-/-	шт	619	1	18,1	13,1
Трактор МТЗ - 824К	-/-	шт	622	1	27,5	19,7
Екскаватор ЮМЗ /ЕО-262/	-/-	шт	539	1	22,8	8,6
Візок ТСМ - 130	-/-	шт	872,873	2	0,5	0,3
Культиватор	-/-	шт	578	1	0,1	-
Культиватор МА-307	-/-	шт	604	1	0,4	0,3
Культиватор МА-307	-/-	шт	615,616	2	0,6	0,4

Фреза	вул.Радіальна,5	шт	614	1	0,6	0,4
Станок комбінований	вул.К.Університетс.	шт	663	1	1,5	-
Станок фугувальний	-//-	шт	664	1	0,6	-
деревообробний	-//-	шт	664	1	0,6	-
1.5. Устаткування та обладнання					29,6	13,0
«Аскота»	-//-	шт	827	1	3,4	-
Електроніка МК – 59	-//-	шт	865,866	2	0,1	-
Холодильник прилав.	-//-	шт	856	1	0,4	0,1
Холодильник «Атлант»	-//-	шт	653-658	6	5,3	5,0
Холодильник «Кристал»	Херсонська обл.	шт	665,666	2	0,7	0,3
Холодильник «Кристал»	вул.Хрещатик,15/4	шт	667	1	0,2	0,1
Перегов.устаткування						
«Псков»	вул.Радіальна,5	шт	854	1	1,0	0,2
Автомат газ – вода	-//-	шт	837	1	0,7	-
Автомат газ – вода	-//-	шт	832	1	0,7	-
Колонка КЭД – 50	-//-	шт	437	1	0,4	-
Холодильник імпорتنий	-//-	шт	855	1	0,6	0,1
Холодильник «Дніпро»	-//-	шт	847 – 851	5	1,9	-
Холодильна шафа	-//-	шт	857	1	0,4	0,1
Холодильник «Дніпро»	-//-	шт	867,868	2	1,5	0,5
Факс	-//-	шт	869	1	0,8	0,3
Пишуца машина «Ятрань»	-//-	шт	852	1	0,6	-
Пишуца машина «Україна»	-//-	шт	813,814	2	1,0	-
Пишуца машина «Роботрон»	-//-	шт	870	1	0,6	0,2
Холодильник МХ – 365	-//-	шт	626	3	2,2	1,3
Холодильник «Свяга»	-//-	шт	834,835	2	0,8	-
Комп'ютер «Селерон-4664»	-//-	шт	643	1	3,8	2,9
Принтер HP – 1100	-//-	шт	644	1	1,9	1,4

Блок безперервного живлення	-//-	шт	647	1	0,6	0,5
1.6. Інші					0,7	0,2
Охоронна дошка	-//-	шт	840-842 844,845	5	0,7	0,2
2. Об'єкти зовнішнього благоустрою всього	Печерський район				11769,8	9142,8
із них:						
2.1. Будівлі і споруди	Хрещатий парк				1398,8	1082,2
Будинок службовий	парк	м2		61	1,1	0,5
Сарай для інструментів Будинок садовий	-//-	м2		47,5	2,4	1,2
Сарай інвентарний	-//-	м2		35,9	2,5	1,4
Громадський туалет	-//-	м2		407	570,0	456,0
Підпірна стінка	-//-	м/п		57,9	1,3	0,8
Будинок службовий	парк «Міський сад»	м2		38,7	4,6	2,2
Сарай цегляний	-//-	м2		18,0	2,4	0,9
Сарай дерев'яний	-//-	м2		11,0	0,3	0,1
Громадський туалет	-//-	м2		104,1	45,5	31,0
Підпірна стінка	-//-	м2		496,70	24,4	16,4
Будинок цегляний	Марійський парк	м2		34	4,8	1,8
Сарай для інвентаря	-//-	м2		20	8,6	3,2
Громадський туалет /підземний/	-//-	шт		1/70	5,5	2,1
					62,9	

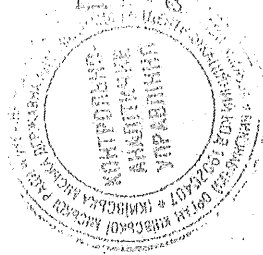
Будинок службовий	парк «Вічної Слави»	м2	112	4,8	2,6
Сарай цегляний	-//-	м2	48	2,6	1,6
Громадський туалет	-//-	м2	236	18,8	11,7
Будинок службовий	парк «Аскольдова могила»	м2	72	2,6	0,7
Сарай для міндобрив	-//-	м2	24	0,8	0,3
Сарай для інвентаря	-//-	м2	47	2,0	0,8
Склеп	-//-	м2	35	0,9	0,2
Будинок службовий	Печерський парк/проз. Козятинський, 14/	м2	147	16,4	11,4
Сарай	-//-	м2	16	6,7	4,2
Підпірна стінка	-//-	м2	1040	15,3	9,6
Будинок службовий	Наводницький парк	м2	40	2,7	1,0
Сарай шлаковий	-//-	шт	1	1,4	0,5
Будинок службовий	б/р Лісі України	м2	100	9,3	5,8
Підпірна стінка	-//-	м2	109	2,7	0,7
Підпірні стінки	Городенцького дільниця	м2	3262,9	65,6	58,4
Бювет	вул.Городецького	шт	1	466,6	415,3
Підпірна стінка	вул.Радіальна,5	м/п	1220	106,2	39,8
2.2. Передавальні пристрої			963,0	837,1	
Поливна мережа	Хрещатий парк	м/п	1548	2,2	1,3
Поливна мережа	Міський сад	м/п	2121	3,0	1,9
Поливна мережа	Маріїнський парк	м/п	370	0,5	0,2

Поливна мережа	парк «Вічної Слави»	м/п	1586	155,7	155,7
Поливна мережа	Печерський парк	м/п	8720	737,0	641,9
Поливна мережа	Наводницький парк	м/п	1476	6,0	3,8
Поливна мережа	б/р Лесі Українки	м/п	190	2,0	1,8
Поливна мережа	б/р Дружби				
Поливна мережа	Народів	м/п	1186	7,0	-
Поливна мережа	Гордецького дільниця	м/п	1156	12,5	11,2
Поливна мережа	Червоносар-мійська дільниця	м/п	760	5,6	-
Теплові мережі	вул. Радіальна, 5	м/п	265	13,3	8,0
Водопровід	-//-	м/п	170	2,3	1,4
Каналізація	-//-	м/п	285	2,1	1,3
Водостік	-//-	м/п	391	10,9	6,8
Зовнішнє освітлення	-//-	м/п	600	1,6	1,0
Лінії зв'язку	-//-	м/п	470	1,3	0,8
2.3. Інші				9408,0	7223,5
Зелені насадження	Хрещатий парк	га	32,66	32,54	312,6
Зелені насадження	Міський сад	га	22,04	259,8	204,1
Зелені насадження	Маріїнський парк	га	37,84	403,2	316,8
Зелені насадження	парк «Вічної Слави»	га	142,21	3139,8	2467,1
Зелені насадження	парк «Аскольдова могила»	га	63,18	557,9	438,4
Зелені насадження	Печерський парк	га	43,70	1994,4	1567,2
Зелені насадження	в т.ч. 0.0759 га пров. Козитинський, 14/				

Зелені насадження	Наволнишківський Парк	га	48,70	329,1	143,7
Зелені насадження	Бір Лесі Українки	га	73,83	376,8	247,9
Зелені насадження	Бір Дружби Народів	га	79,52	236,2	139,7
Зелені насадження	Бесарабська дільниця	га	20,94	1251,6	1113,9
Зелені насадження	Веліка Васильківська	га	36,56	523,4	261,3
Доріжки, огорожі	вул.Радіальна,5	п/м	14110	17,9	10,8
І. Обігові кошти					250,1

тис.грн.

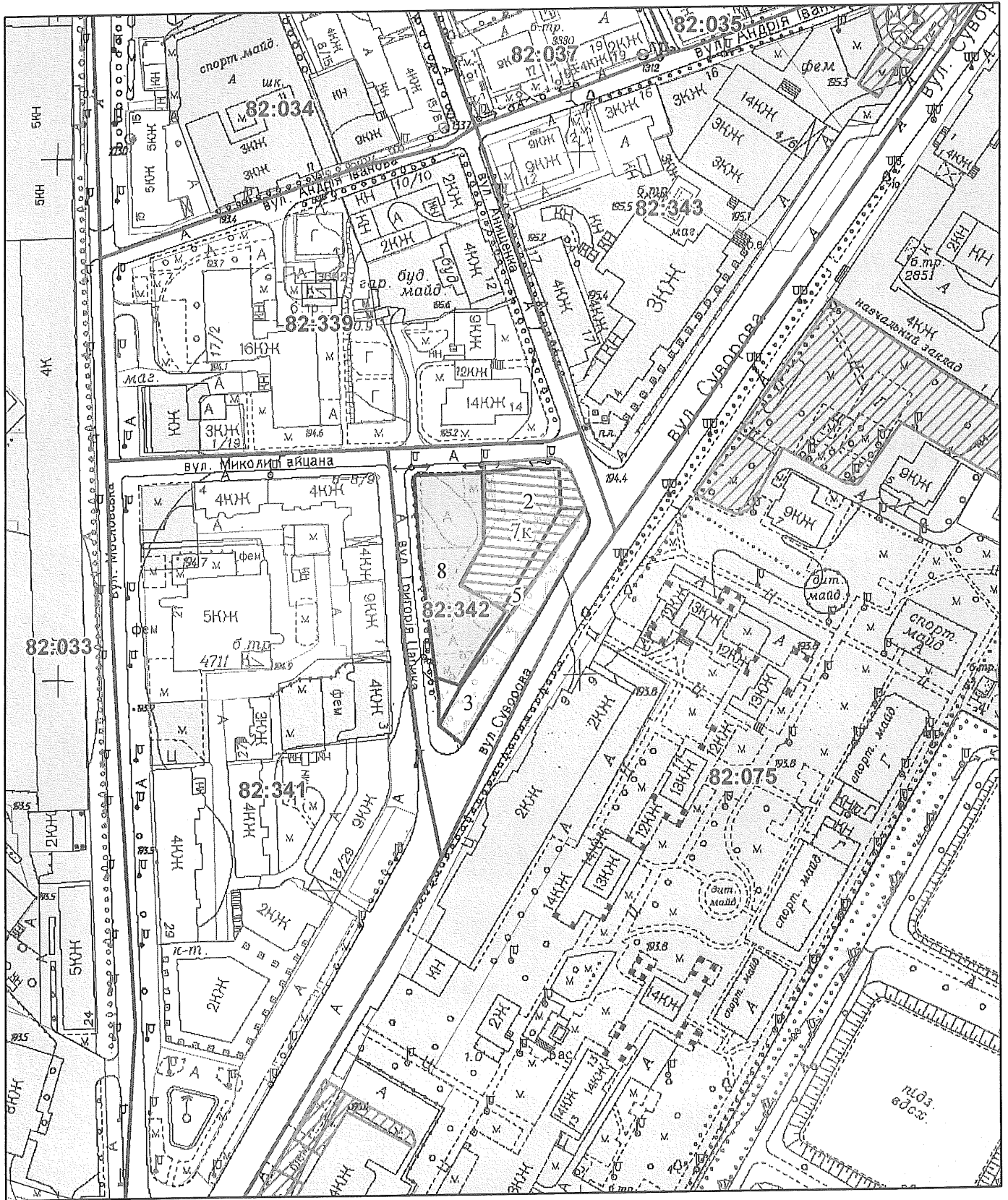
Керуючий справами
начальник загального відділу

ЗГІДНО З ПРАВОМ
М. Харченко

РОБОЧІ МАТЕРІАЛИ

Витяг з бази даних міського земельного кадастру від 18.09.2023

Масштаб 1:2 000

РЕЄСТР ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ

Код зем. ділянки	Суб'єкт господарювання за яким обліковується земельна ділянка у міському земельному кадастрі	Адреса земельної ділянки	Площа кв.м.	Вид права	Дата закінч. права
82:342:0002	Державне комунальне підприємство по утриманню будівель, споруд та прибудинкової території Печерського р-ну м.Києва Товариство з обмеженою відповідальністю фірма "Вторбудвест"	вул. Суворова, 14/12	1226,62		
82:342:0003	Сквер	вул. Суворова	884,46		
82:342:0005	Місцевий прохід	вул. Суворова	395,55		
82:342:0007к	Товариство власників квартир будинку 14/12 по вул.Суворова м.Києва "Літа"	вул. Суворова, 14/12	1704,73	Клопотання: Власність	
82:342:0008	Відкрите акціонерне товариство "Укртурінвест"	вул. Миколи Гайцана, 12/14	1742,63	Власність	

Головна | 8000000000:82:342:0003

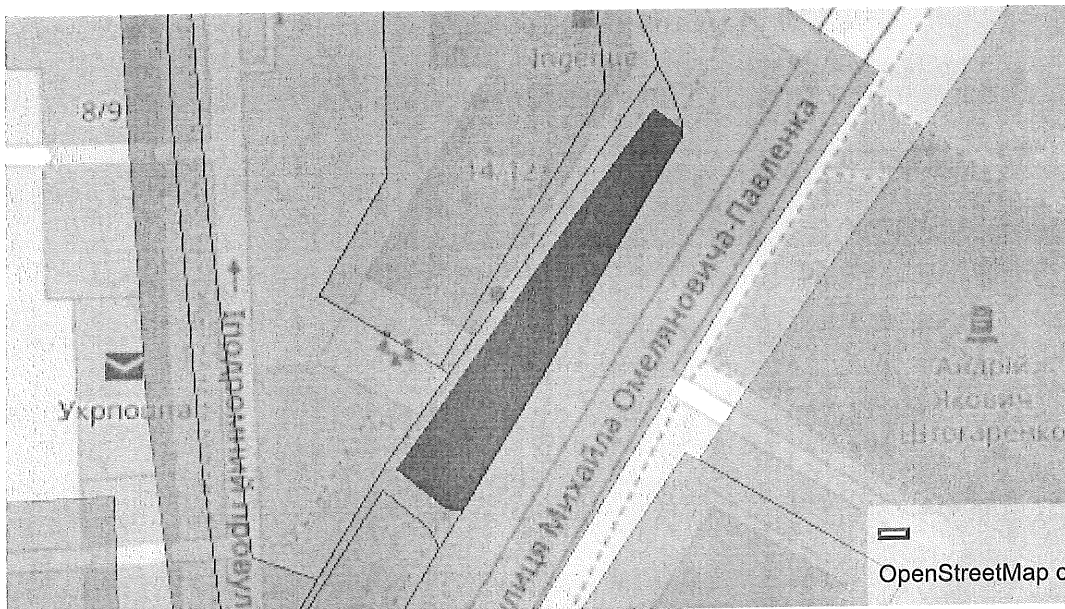
Інформація про земельну ділянку

Інформація є довідковою, забороняється використання даних зі сторінки для офіційних дій щодо земельної ділянки. Для отримання офіційної інформації зверніться до ДЗК [↗](#).

8000000000:82:342:0003

[Інформація про речові права ↗](#)

Кадастровий номер	8000000000:82:342:0003
площа	0.0501 га
власність	Не визначено
використання	земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
призначення	11.07 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
категорія	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
адреса	немає даних
нормативна грошова оцінка	немає даних

OpenStreetMap contributors | [GitHub](#) [↗](#)

Історія

Відображаються зміни у інформації про земельну ділянку.

1. Інформацію додано до бази даних

Значення

Після 2022-01-20

Призначення	11.07 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
Власність	Не визначено
Використання	земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
Категорія	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
Нормативна грошова оцінка	
Площа	0.0501 га

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру

Інформація Державного земельного кадастру
про право власності та речові права на земельну ділянку

Замовник: Черненко Дмитро Миколайович

Час та дата запиту: 10:34 18-09-2023

Відомості про земельну ділянку	
Кадастровий номер земельної ділянки	8000000000:82:342:0003
Цільове призначення	11.07 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
Категорія земель	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
Вид використання	земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
Форма власності	Інформація відсутня
Площа земельної ділянки	0.0501
Місце розташування	м Київ, Печерський район, вулиця Омеляновича-Павленка Михайла
Відомості про нормативно грошову оцінку ділянки	
Значення, гривень	Інформація відсутня
Дата оцінки ділянки	Інформація відсутня
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (ВІДПОВІДАЛЬНА ОСОБА)	
ПІБ інженера – землевпорядника	Шапурма М. В.
Номер сертифіката та дата видачі	№010487 від 17.08.2016
Місце роботи інженера-землевпорядника	КП «Київський інститут земельних відносин»
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (БЕЗПОСЕРЕДНІЙ ВИКОНАВЕЦЬ)	
ПІБ інженера – землевпорядника	Гарічкіна С. О.
Номер сертифіката та дата видачі	№000001 від 01.01.2001

Місце роботи інженера-землевпорядника	КП «Київський інститут земельних відносин»
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Зона регулювання забудови
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Зона регулювання забудови
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Території в червоних лініях
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Історичний ареал населеного місця
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня

Інформація з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо об'єкта нерухомого майна

Номер інформаційної довідки: 346889582
Дата, час формування: 18.09.2023 10:46:54
Підстава формування інформаційної довідки: пошук через веб-сайт: ЧЕРНЕНКО ДМИТРО МИКОЛАЙОВИЧ

Параметри запити

Пошук в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно про: права власності, інші речові права, іпотеки, обтяження
Кадастровий номер земельної ділянки: 8000000000:82:342:0003

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ РЕЧОВИХ ПРАВ**

За вказаними параметрами запити у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З РЕЄСТРУ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО**

За вказаними параметрами запити у Реєстрі прав власності на нерухоме майно відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ЗАБОРОН ВІДЧУЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОГО МАЙНА**

За вказаними параметрами запити у Єдиному державному реєстрі заборон відчуження об'єктів нерухомого майна відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ІПОТЕК**

За вказаними параметрами запити у Державному реєстрі іпотек відомості відсутні

Головна | 8000000000:82:342:0004

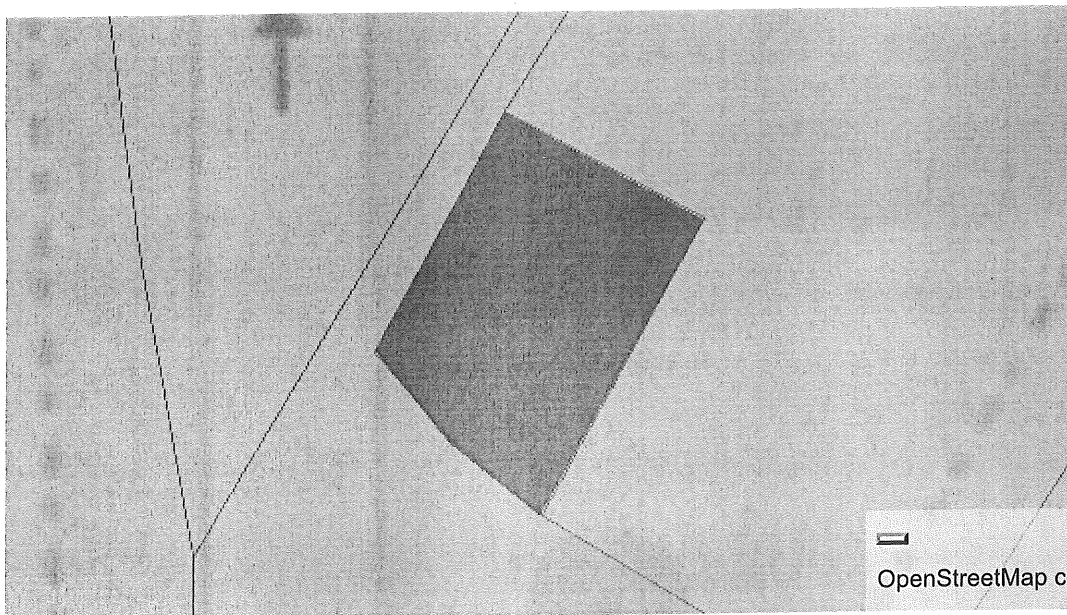
Інформація про земельну ділянку

Інформація є довідковою, забороняється використання даних зі сторінки для офіційних дій щодо земельної ділянки. Для отримання офіційної інформації зверніться до ДЗК [↗](#).

8000000000:82:342:0004

Інформація про речові права [↗](#)

Кадастровий номер	8000000000:82:342:0004
площа	0.0021 га
власність	Не визначено
використання	для збереження та використання пам'яток природи
призначення	04.10 Для збереження та використання пам'яток природи
категорія	Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення
адреса	немає даних
нормативна грошова оцінка	немає даних

OpenStreetMap contributors | [GitHub](#) [↗](#)

Історія

Відображаються зміни у інформації про земельну ділянку.

1. Інформацію додано до бази даних

Значення	Після 2022-01-20
Призначення	04.10 Для збереження та використання пам'яток природи
Власність	Не визначено
Використання	для збереження та використання пам'яток природи
Категорія	Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення
Нормативна грошова оцінка	
Площа	0.0021 га

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру

Інформація Державного земельного кадастру
про право власності та речові права на земельну ділянку

Замовник: Бондаренко Володимир Володимирович
Час та дата запиту: 10:32 18-09-2023

Відомості про земельну ділянку	
Кадастровий номер земельної ділянки	8000000000:82:342:0004
Цільове призначення	04.10 Для збереження та використання пам'яток природи
Категорія земель	Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення
Вид використання	для збереження та використання пам'яток природи
Форма власності	Інформація відсутня
Площа земельної ділянки	0.0021
Місце розташування	м Київ, Печерський район, вулиця Омеляновича-Павленка Михайла
Відомості про нормативно грошову оцінку ділянки	
Значення, гривень	Інформація відсутня
Дата оцінки ділянки	Інформація відсутня
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (ВІДПОВІДАЛЬНА ОСОБА)	
ПІБ інженера – землевпорядника	Шапурма М. В.
Номер сертифіката та дата видачі	№010487 від 17.08.2016
Місце роботи інженера-землевпорядника	КП «Київський інститут земельних відносин»
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (БЕЗПОСЕРЕДНІЙ ВИКОНАВЕЦЬ)	
ПІБ інженера – землевпорядника	Гарічкіна С. О.
Номер сертифіката та дата видачі	№000001 від 01.01.2001
Місце роботи інженера-землевпорядника	КП «Київський інститут земельних відносин»
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Зона регулювання забудови
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	

Вид обмеження	Зона регулювання забудови
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Території в червоних лініях
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Історичний ареал населеного місця
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Пам'ятки природи
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня

Інформація з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо об'єкта нерухомого майна

Номер інформаційної довідки: 346887362
Дата, час формування: 18.09.2023 10:39:59
Підстава формування інформаційної довідки: пошук через веб-сайт: ЧЕРНЕНКО ДМИТРО МИКОЛАЙОВИЧ

Параметри запити

Пошук в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно про: права власності, інші речові права, іпотеки, обтяження
Кадастровий номер земельної ділянки: 8000000000:82:342:0004

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ РЕЧОВИХ ПРАВ**

За вказаними параметрами запити у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З РЕЄСТРУ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО**

За вказаними параметрами запити у Реєстрі прав власності на нерухоме майно відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ЗАБОРОН ВІДЧУЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОГО МАЙНА**

За вказаними параметрами запити у Єдиному державному реєстрі заборон відчуження об'єктів нерухомого майна відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ІПОТЕК**

За вказаними параметрами запити у Державному реєстрі іпотек відомості відсутні

Головна | 8000000000:82:342:0005

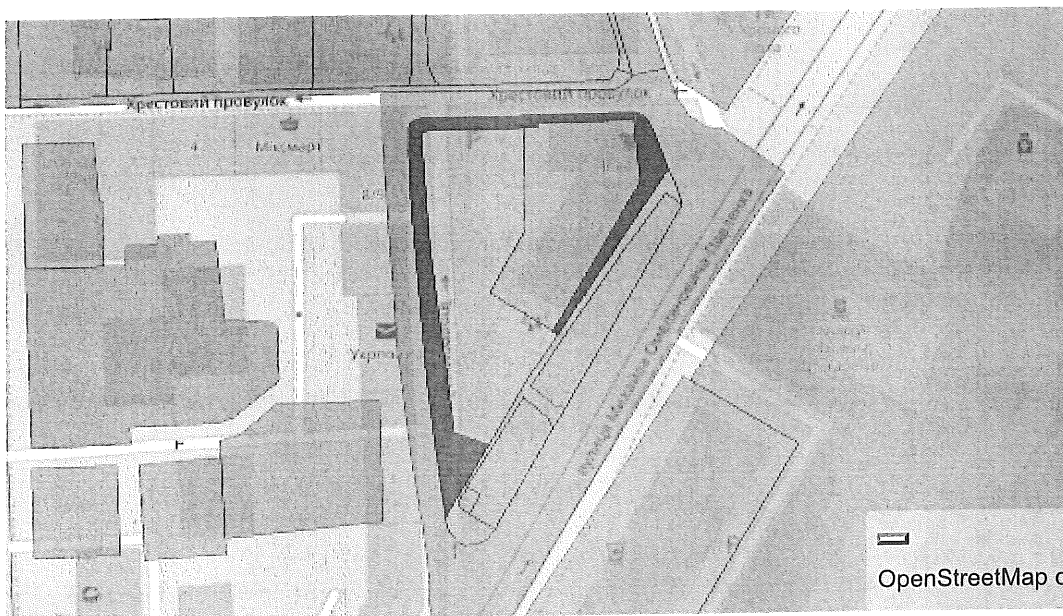
Інформація про земельну ділянку

Інформація є довідковою, забороняється використання даних зі сторінки для офіційних дій щодо земельної ділянки. Для отримання офіційної інформації зверніться до ДЗК [↗](#).

8000000000:82:342:0005

Інформація про речові права [↗](#)

Кадастровий номер	8000000000:82:342:0005
площа	0.0878 га
власність	Не визначено
використання	Земельні ділянки загального користування, які використовуються як внутрішньоквартальні проїзди, пішохідні зони
призначення	02.12 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як внутрішньоквартальні проїзди, пішохідні зони
категорія	Землі житлової та громадської забудови
адреса	немає даних
нормативна грошова оцінка	немає даних

OpenStreetMap contributors | [GitHub](#) [↗](#)

Історія

Відображаються зміни у інформації про земельну ділянку.

1. Інформацію додано до бази даних

Значення

Після 2022-01-20

Призначення	02.12 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як внутрішньоквартальні проїзди, пішохідні зони
Власність	Не визначено
Використання	Земельні ділянки загального користування, які використовуються як внутрішньоквартальні проїзди, пішохідні зони
Категорія	Землі житлової та громадської забудови
Нормативна грошова оцінка	
Площа	0.0878 га

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру

Інформація Державного земельного кадастру
про право власності та речові права на земельну ділянку

Замовник: Бондаренко Володимир Володимирович
Час та дата запиту: 10:31 18-09-2023

Відомості про земельну ділянку	
Кадастровий номер земельної ділянки	8000000000:82:342:0005
Цільове призначення	02.12 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як внутрішньоквартальні проїзди, пішохідні зони
Категорія земель	Землі житлової та громадської забудови
Вид використання	Земельні ділянки загального користування, які використовуються як внутрішньоквартальні проїзди, пішохідні зони
Форма власності	Інформація відсутня
Площа земельної ділянки	0.0878
Місце розташування	м Київ, Печерський район, вулиця Царика Григорія, провулок Хрестовий
Відомості про нормативно грошову оцінку ділянки	
Значення, гривень	Інформація відсутня
Дата оцінки ділянки	Інформація відсутня
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (ВІДПОВІДАЛЬНА ОСОБА)	
ПІБ інженера – землевпорядника	Шапурма М. В.
Номер сертифіката та дата видачі	№010487 від 17.08.2016
Місце роботи інженера-землевпорядника	КП «Київський інститут земельних відносин»
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (БЕЗПОСЕРЕДНІЙ ВИКОНАВЕЦЬ)	
ПІБ інженера – землевпорядника	Гарічкіна С. О.
Номер сертифіката та дата видачі	№000001 від 01.01.2001
Місце роботи інженера-землевпорядника	КП «Київський інститут земельних відносин»

Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Зона регулювання забудови
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Зона регулювання забудови
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо (уздовж) об'єкта електрозв'язку
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Історичний ареал населеного місця
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня

Інформація з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо об'єкта нерухомого майна

Номер інформаційної довідки: 346890589
Дата, час формування: 18.09.2023 10:50:01
Підстава формування інформаційної довідки: пошук через веб-сайт: ЧЕРНЕНКО ДМИТРО МИКОЛАЙОВИЧ

Параметри запити

Пошук в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно про: права власності, інші речові права, іпотеки, обтяження
Кадастровий номер земельної ділянки: 8000000000:82:342:0005

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ РЕЧОВИХ ПРАВ**

За вказаними параметрами запити у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З РЕЄСТРУ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО**

За вказаними параметрами запити у Реєстрі прав власності на нерухоме майно відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ЗАБОРОН ВІДЧУЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОГО МАЙНА**

За вказаними параметрами запити у Єдиному державному реєстрі заборон відчуження об'єктів нерухомого майна відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ІПОТЕК**

За вказаними параметрами запити у Державному реєстрі іпотек відомості відсутні

Головна | 8000000000:82:342:0007

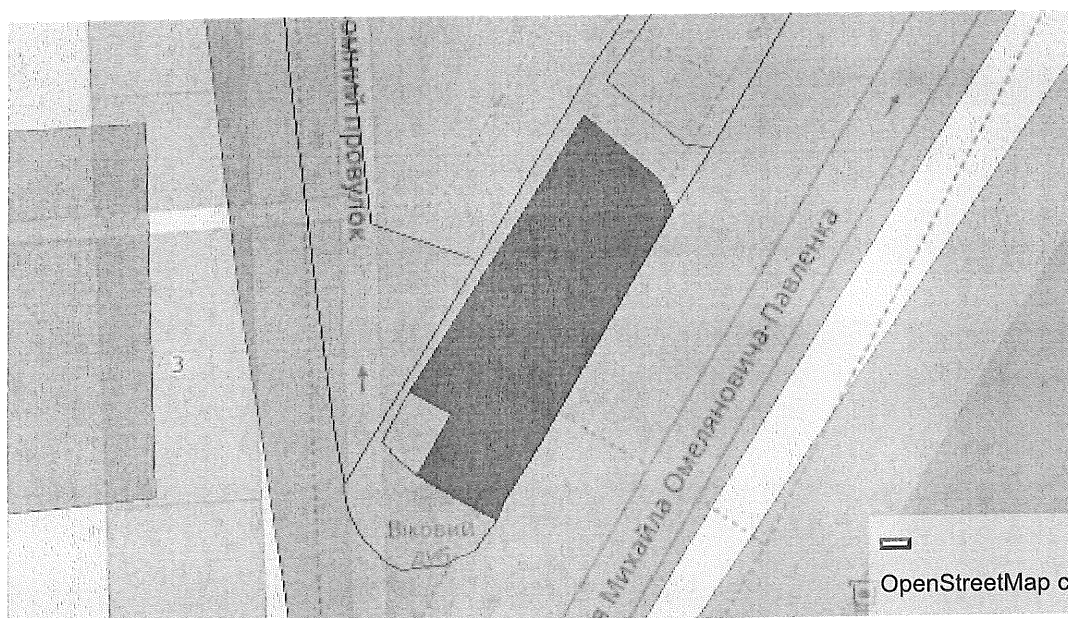
Інформація про земельну ділянку

Інформація є довідковою, забороняється використання даних зі сторінки для офіційних дій щодо земельної ділянки. Для отримання офіційної інформації зверніться до ДЗК [↗](#).

8000000000:82:342:0007

Інформація про речові права [↗](#)

Кадастровий номер	8000000000:82:342:0007
площа	0.0336 га
власність	Не визначено
використання	земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
призначення	11.07 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
категорія	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
адреса	немає даних
нормативна грошова оцінка	немає даних

OpenStreetMap contributors | [GitHub](#) [↗](#)

Історія

Відображаються зміни у інформації про земельну ділянку.

1. Інформацію додано до бази даних

Значення Після 2022-01-20

Призначення	11.07 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
Власність	Не визначено
Використання	земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
Категорія	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
Нормативна грошова оцінка	
Площа	0.0336 га

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру

Інформація Державного земельного кадастру
про право власності та речові права на земельну ділянку

Замовник: Бондаренко Володимир Володимирович
Час та дата запиту: 10:33 18-09-2023

Відомості про земельну ділянку	
Кадастровий номер земельної ділянки	8000000000:82:342:0007
Цільове призначення	11.07 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
Категорія земель	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
Вид використання	земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення
Форма власності	Інформація відсутня
Площа земельної ділянки	0.0336
Місце розташування	м Київ, Печерський район, вулиця Омеляновича-Павленка Михайла
Відомості про нормативно грошову оцінку ділянки	
Значення, гривень	Інформація відсутня
Дата оцінки ділянки	Інформація відсутня
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (ВІДПОВІДАЛЬНА ОСОБА)	
ІПБ інженера – землевпорядника	Шапурма М. В.
Номер сертифіката та дата видачі	№010487 від 17.08.2016
Місце роботи інженера-землевпорядника	КП «Київський інститут земельних відносин»
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (БЕЗПОСЕРЕДНІЙ ВИКОНАВЕЦЬ)	
ІПБ інженера – землевпорядника	Гарічкіна С. О.
Номер сертифіката та дата видачі	№000001 від 01.01.2001

Місце роботи інженера-землевпорядника	КП «Київський інститут земельних відносин»
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Зона регулювання забудови
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Зона регулювання забудови
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Території в червоних лініях
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Історичний ареал населеного місця
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня

Інформація з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо об'єкта нерухомого майна

Номер інформаційної довідки: 346888797
Дата, час формування: 18.09.2023 10:44:26
Підстава формування інформаційної довідки: пошук через веб-сайт: ЧЕРНЕНКО ДМИТРО МИКОЛАЙОВИЧ

Параметри запити

Пошук в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно про: права власності, інші речові права, іпотеки, обтяження
Кадастровий номер земельної ділянки: 8000000000:82:342:0007

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ РЕЧОВИХ ПРАВ**

За вказаними параметрами запити у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З РЕЄСТРУ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО**

За вказаними параметрами запити у Реєстрі прав власності на нерухоме майно відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ЗАБОРОН ВІДЧУЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОГО МАЙНА**

За вказаними параметрами запити у Єдиному державному реєстрі заборон відчуження об'єктів нерухомого майна відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ІПОТЕК**

За вказаними параметрами запити у Державному реєстрі іпотек відомості відсутні

Головна | 8000000000:82:342:0008

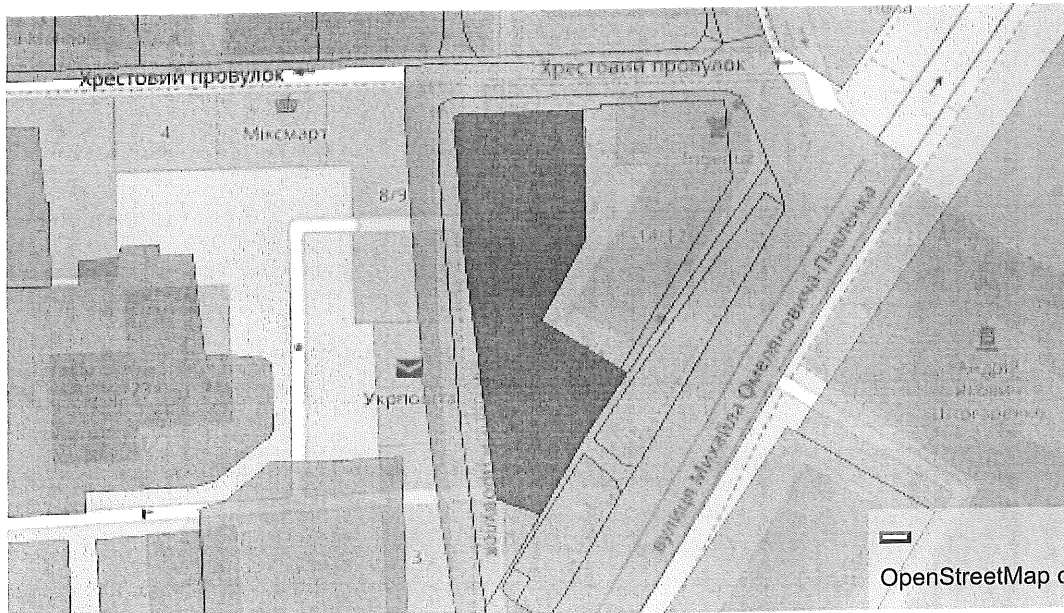
Інформація про земельну ділянку

Інформація є довідковою, забороняється використання даних зі сторінки для офіційних дій щодо земельної ділянки. Для отримання офіційної інформації зверніться до ДЗК [↗](#).

8000000000:82:342:0008

[Інформація про речові права ↗](#)

Кадастровий номер	8000000000:82:342:0008
площа	1742.63 кв.м
власність	Приватна власність
використання	для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку
призначення	Житлової забудови і комерційної забудови
категорія	Не визначено
адреса	м. Київ, р-н Печерський, вул. Миколи Гайцана, 12/14
нормативна грошова оцінка	34436866.95 грн від 2019-04-19

Історія

Відображаються зміни у інформації про земельну ділянку.

1. Зміна інформації

Значення	До 2023-02-27	Після 2023-02-27
Нормативна грошова оцінка	дані відсутні	34436866.95
2. Інформацію додано до бази даних		
Значення	Після 2022-01-22	
Призначення	Житлової забудови і комерційної забудови	
Власність	Приватна власність	
Використання	для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку	
Категорія	Не визначено	
Нормативна грошова оцінка		
Площа	1742.63 кв.м	

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру

Інформація Державного земельного кадастру
про право власності та речові права на земельну ділянку

Замовник: Бондаренко Володимир Володимирович
Час та дата запиту: 10:33 18-09-2023

Відомості про земельну ділянку	
Кадастровий номер земельної ділянки	80000000000:82:342:0008
Цільове призначення	Житлової забудови і комерційної забудови
Категорія земель	Інформація відсутня
Вид використання	для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку
Форма власності	Інформація відсутня
Площа земельної ділянки	1742.63
Місце розташування	м. Київ, р-н Печерський, вул. Миколи Гайцана, 12/14
Відомості про нормативно грошову оцінку ділянки	
Значення, гривень	34436866.95
Дата оцінки ділянки	29.07.2021
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (ВІДПОВІДАЛЬНА ОСОБА)	
ІПБ інженера – землевпорядника	Інформація відсутня
Номер сертифіката та дата видачі	Інформація відсутня
Місце роботи інженера-землевпорядника	Інформація відсутня
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (БЕЗПОСЕРЕДНІЙ ВИКОНАВЕЦЬ)	
ІПБ інженера – землевпорядника	
Номер сертифіката та дата видачі	Інформація відсутня
Місце роботи інженера-землевпорядника	Інформація відсутня
Відомості про суб'єктів права власності на земельну ділянку	
<small>* інформація про власника (землекористувачів) є довідковою, актуальна інформація міститься у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно</small>	
Найменування юридичної особи	КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
Код ЄДРПОУ юридичної особи	22883141

Дата державної реєстрації права (в державному реєстрі прав)	21.04.2023
Номер запису про право (в державному реєстрі прав)	50077414
Орган, що здійснив державну реєстрацію права (в державному реєстрі прав)	Департамент земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Інформація з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо об'єкта нерухомого майна

Номер інформаційної довідки: 346891339
Дата, час формування: 18.09.2023 10:52:08
Підстава формування інформаційної довідки: пошук через веб-сайт: ЧЕРНЕНКО ДМИТРО МИКОЛАЙОВИЧ

Параметри запиту

Пошук в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно про: права власності, інші речові права, іпотеки, обтяження
Кадастровий номер земельної ділянки: 8000000000:82:342:0008

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ РЕЧОВИХ ПРАВ**

Актуальна інформація про об'єкт речових прав

Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 72188480000
Тип об'єкта: земельна ділянка
Кадастровий номер: 8000000000:82:342:0008
Опис об'єкта: Площа (га): 0.1743
Цільове призначення: для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку
Адреса: м.Київ, вулиця Гайцана Миколи, земельна ділянка 12/14

Актуальна інформація про речове право

Номер відомостей про речове право: 50077414

Тип речового права: право власності
Дата, час державної реєстрації: 21.04.2023 15:08:33
Державний реєстратор: Урдюк Оксана Юріївна, Департамент земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), м.Київ
Підстава внесення запису: Рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень, індексний номер: 67373294 від 27.04.2023 14:48:49, Урдюк Оксана Юріївна, Департамент земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), м.Київ
Документи, подані для державної реєстрації: закон, "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності", серія та номер: 5245-VI, виданий 06.09.2012, видавник: Верховна Рада України; постанова суду, серія та номер: 910/3795/21, виданий 02.02.2023, видавник: Північний апеляційний господарський суд
Розмір частки: 1/1
Власники: КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА, код ЄДРПОУ: 22883141

Відомості про реєстрацію іншого речового права відсутні
Відомості про державну реєстрацію іпотеки відсутні
Відомості про державну реєстрацію обтяжень відсутні

**ВІДОМОСТІ
З РЕЄСТРУ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО**

За вказаними параметрами запиту у Реєстрі прав власності на нерухоме майно відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ЗАБОРОН ВІДЧУЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОГО МАЙНА**

За вказаними параметрами запиту у Єдиному державному реєстрі заборон відчуження об'єктів нерухомого майна відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ІПОТЕК**

За вказаними параметрами запиту у Державному реєстрі іпотек відомості відсутні

Головна | 8000000000:82:342:0009

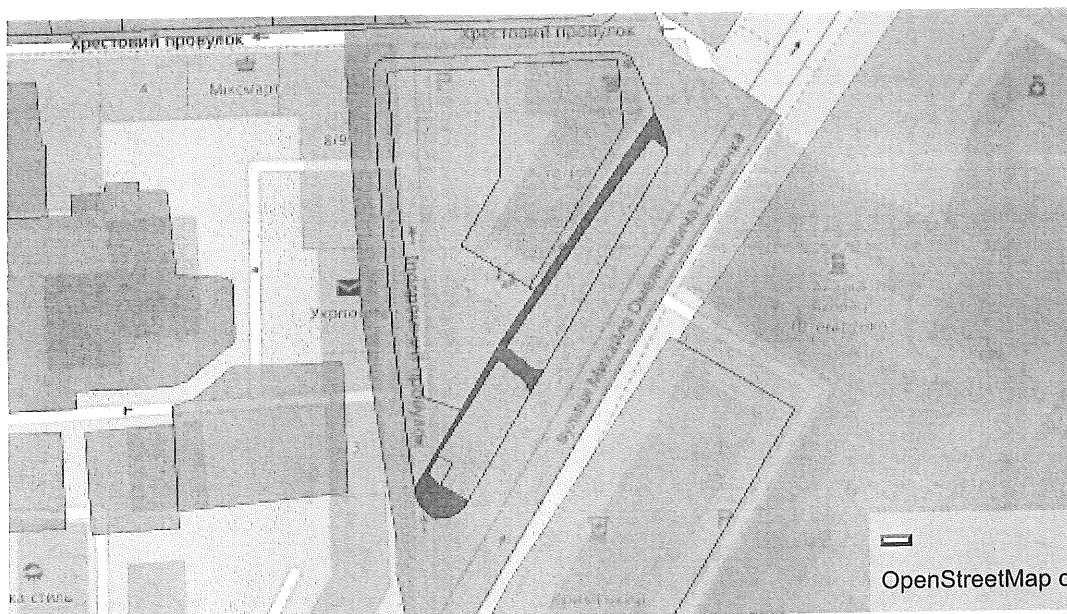
Інформація про земельну ділянку

Інформація є довідковою, забороняється використання даних зі сторінки для офіційних дій щодо земельної ділянки. Для отримання офіційної інформації зверніться до ДЗК [↗](#).

8000000000:82:342:0009

Інформація про речові права [↗](#)

Кадастровий номер	8000000000:82:342:0009
площа	0.0299 га
власність	Не визначено
використання	Земельні ділянки загального користування, які використовуються як вулиці, майдани, проїзди, дороги, набережні
призначення	12.13 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як вулиці, майдани, проїзди, дороги, набережні
категорія	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
адреса	немає даних
нормативна грошова оцінка	немає даних

OpenStreetMap contributors | [GitHub](#) [↗](#)

Історія

Відображаються зміни у інформації про земельну ділянку.

1. Інформацію додано до бази даних

Значення Після 2022-01-20

Призначення	12.13 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як вулиці, майдани, проїзди, дороги, набережні
Власність	Не визначено
Використання	Земельні ділянки загального користування, які використовуються як вулиці, майдани, проїзди, дороги, набережні
Категорія	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
Нормативна грошова оцінка	
Площа	0.0299 га

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру

Інформація Державного земельного кадастру
про право власності та речові права на земельну ділянку

Замовник: Бондаренко Володимир Володимирович
Час та дата запиту: 10:32 18-09-2023

Відомості про земельну ділянку	
Кадастровий номер земельної ділянки	8000000000:82:342:0009
Цільове призначення	12.13 Земельні ділянки загального користування, які використовуються як вулиці, майдани, проїзди, дороги, набережні
Категорія земель	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
Вид використання	Земельні ділянки загального користування, які використовуються як вулиці, майдани, проїзди, дороги, набережні
Форма власності	Інформація відсутня
Площа земельної ділянки	0.0299
Місце розташування	м Київ, Печерський район, вулиця Омеляновича-Павленка Михайла
Відомості про нормативно грошову оцінку ділянки	
Значення, гривень	Інформація відсутня
Дата оцінки ділянки	Інформація відсутня
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (ВІДПОВІДАЛЬНА ОСОБА)	
ІПБ інженера – землевпорядника	Шапурма М. В.
Номер сертифіката та дата видачі	№010487 від 17.08.2016
Місце роботи інженера-землевпорядника	КП «Київський інститут земельних відносин»
Відомості про сертифікованого інженера - землевпорядника (БЕЗПОСЕРЕДНІЙ ВИКОНАВЕЦЬ)	
ІПБ інженера – землевпорядника	Гарічкіна С. О.
Номер сертифіката та дата видачі	№000001 від 01.01.2001

Місце роботи інженера-землевпорядника	КП «Київський інститут земельних відносин»
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Зона регулювання забудови
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Зона регулювання забудови
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо (уздовж) об'єкта електрозв'язку
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	

Вид обмеження	Території в червоних лініях
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня
Відомості про зареєстроване обмеження у використанні земельної ділянки	
Вид обмеження	Історичний ареал населеного місця
Дата державної реєстрація обмеження	Інформація відсутня

Інформація з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо об'єкта нерухомого майна

Номер інформаційної довідки: 346922980
Дата, час формування: 18.09.2023 12:27:43
Підстава формування інформаційної довідки: пошук через веб-сайт: Бондаренко Володимир Володимирович

Параметри запити

Пошук в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно про: права власності, інші речові права, іпотеки, обтяження
Кадастровий номер земельної ділянки: 8000000000:82:342:0009

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ РЕЧОВИХ ПРАВ**

За вказаними параметрами запити у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З РЕЄСТРУ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО**

За вказаними параметрами запити у Реєстрі прав власності на нерухоме майно відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ЗАБОРОН ВІДЧУЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОГО МАЙНА**

За вказаними параметрами запити у Єдиному державному реєстрі заборон відчуження об'єктів нерухомого майна відомості відсутні

**ВІДОМОСТІ
З ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ІПОТЕК**

За вказаними параметрами запити у Державному реєстрі іпотек відомості відсутні

УХВАЛА

05 вересня 2023 року

м. Київ

справа № 910/3795/21

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду:

Багай Н. О. – головуючого, Дроботової Т. Б., Чумака Ю. Я.,

секретар судового засідання – Письменна О. М.,

за участю представників сторін:

позивача – Перепелиціна К. М. (самопредставництво),

відповідача – Рубана І. В. (адвоката),

третіх осіб – Головніни О. Г. (самопредставництво), Тернового Р. Б. (адвоката),

прокуратури – Голуба Є. В. (прокурора),

розглянувши у відкритому судовому засіданні касаційну скаргу Товариства з обмеженою відповідальністю "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА"

на постанову Північного апеляційного господарського суду від 02.02.2023 (колегія суддів: Станік С. Р. – головуючий, Шапгала Є. Ю., Тищенко О. В.) у справі

за позовом першого заступника керівника Київської міської прокуратури в інтересах держави в особі Київської міської ради

до Товариства з обмеженою відповідальністю "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА",

за участю третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача: 1) Товариства власників квартир будинку 14/12 по вул. Суворова м. Києва "ЛІТА", 2) Товариства з обмеженою відповідальністю "БОРЕКС ІНВЕСТ",

про витребування земельної ділянки,

ВСТАНОВИВ:

1. Короткий зміст позовних вимог

1.1. Перший заступник керівника Київської міської прокуратури (далі – прокурор) звернувся до Господарського суду міста Києва з позовом в інтересах держави в особі Київської міської ради до Товариства з обмеженою відповідальністю "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" (далі – ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА") про витребування земельної ділянки.

1.2. Позовні вимоги прокурора обґрунтовані вибуттям земельної ділянки площею 0,1743 га на вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва, кадастровий номер 8000000000:82:342:0008 (далі – спірна земельна ділянка) з володіння територіальної громади міста Києва поза її волею.

2. Короткий зміст судових рішень

2.1. Рішенням Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 у справі № 910/3795/21 (суддя Грехова О. А.) у задоволенні позову прокурора відмовлено повністю.

2.2. Суд першої інстанції, обґрунтовуючи судові рішення, зазначив, що спірна земельна ділянка вибула з володіння власника (Київської міської ради) не з його волі, тому у Київській міській ради відповідно до статті 388 Цивільного кодексу України виникли правові підстави для витребування у відповідача земельної ділянки площею 0,1743 га (кадастровий номер 8000000000:82:342:0008), розташованої за адресою: м. Київ, вул. Миколи Гайцана, 12/14.

Суд першої інстанції, відмовляючи у задоволенні позовних вимог, виходив із того, що позовні вимоги про витребування у відповідача на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради спірної земельної ділянки заявлені із пропуском строків позовної давності, прокурор не довів суду, що він не міг дізнатися про порушення права власності територіальної громади міста Києва на спірну земельну ділянку в межах строку позовної давності, встановленого статтею 257 Цивільного кодексу України, з огляду на звернення з позовом у справі № 910/17873/15 ще у 2015 році. Суд першої інстанції зазначив, що з позовом до відповідача прокурор звернувся лише у 2021 році, тобто із пропуском строку позовної давності.

2.3. Постановою Північного апеляційного господарського суду від 02.02.2023 рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 у справі № 910/3795/21 скасоване. Ухвалено нове рішення.

Позов першого заступника керівника Київської міської прокуратури в інтересах держави в особі Київської міської ради до ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" задоволено.

Витребувано у ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради спірну земельну ділянку. Здійснено розподіл судових витрат.

2.4. Суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що спірна земельна ділянка вибула з володіння власника (Київської міської ради) не з його волі, тому у Київській міській ради відповідно до статті 388 Цивільного кодексу України виникли правові підстави для витребування у відповідача цієї земельної ділянки. Тому суд апеляційної інстанції зазначив, що позовні вимоги прокурора, заявлені в інтересах держави в особі Київської міської ради, є законними, обґрунтованими та підлягають задоволенню у повному обсязі.

Суд апеляційної інстанції не погодився з висновками суду першої інстанції про відмову у задоволенні позовних вимог прокурора у зв'язку зі спливом позовної давності, про застосування якої заявлено відповідачем. При цьому суд апеляційної інстанції, посилаючись на положення статей 256, 257, 261 Цивільного кодексу України, зазначив, що строк позовної давності обчислюється саме для особи, права якої порушено.

Суд апеляційної інстанції констатував, що позивачем у справі є Київська міська рада, яка на підставі статей 9, 122 Земельного кодексу України наділена державою повноваженнями щодо розпорядження землями комунальної власності на території міста Києва; спори з приводу законності продажу спірної земельної ділянки тривали ще з 2011 року. При цьому, як зауважив суд апеляційної інстанції, у справах № 2а-2235/11, № 910/15932/14, № 910/17873/15 Київська міська рада як відповідач заперечувала проти позовів, стверджуючи про правомірність передачі у власність Відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" (далі – ВАТ "Укртурінвест") спірної земельної ділянки, а відтак – і про законність рішень та договору купівлі-продажу; і до 25.06.2019 (дата набрання законної сили рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 у справі № 910/15932/14) Київська міська рада не зверталася з виндикаційним позовом, оскільки договір купівлі-продажу земельної ділянки, укладений з ВАТ "Укртурінвест" був чинний. За наведених обставин суд апеляційної інстанції зазначив, що вимогу про витребування земельної ділянки можливо заявити лише в

інтересах територіальної громади, представницьким органом якої є Київська міська рада, тому у прокурора була відсутня процесуальна можливість заявити позовну вимогу про витребування спірної земельної ділянки у справі № 910/17873/15, оскільки у вказаному судовому провадженні Київська міська рада була відповідачем.

Таким чином, суд апеляційної інстанції зазначив, що початком перебігу строку позовної давності на звернення до суду з цим позовом (про витребування спірної земельної ділянки) для Київської міської ради є 25.06.2019, а саме з моменту набрання законної сили рішенням Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 у справі № 910/15932/14, яким визнано незаконним договір купівлі-продажу спірної земельної ділянки між Київською міською радою та ВАТ "Укртурінвест", і встановлено факт вибуття спірної земельної ділянки поза волею її власника – територіальної громади міста. Суд апеляційної інстанції також зауважив, що суд першої інстанції не врахував того, що на момент набрання чинності постановою Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11 (11.12.2012) залишався чинним договір купівлі-продажу земельної ділянки від 02.04.2007 та державний акт від 30.10.2008, і Київська міська рада стверджувала про їх законність, що унеможливлювало звернення з позовом про витребування спірної земельної ділянки на користь територіальної громади.

Крім того, суд апеляційної інстанції встановив, що 09.11.2021 прокурором подано клопотання про визнання поважними причин пропуску строку позовної давності для звернення до суду з позовом про витребування у ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" на користь територіальної громади міста Києва спірної земельної ділянки. У вказаному клопотанні та позовній заяві, як зазначив суд апеляційної інстанції, прокурор обґрунтував поважність причин пропуску строку позовної давності з урахуванням обставин цієї справи, за яких своєчасне пред'явлення позову про витребування спірної земельної ділянки було неможливим. Суд апеляційної інстанції встановив, що Київська міська рада була обізнаною з 11.12.2012 (тобто з дати набрання чинності постанови Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11), що рішення про продаж спірної земельної ділянки визнано в судовому порядку незаконним, проте з позовом про визнання недійсним договору купівлі-продажу не зверталася. Навпаки, як зауважив суд апеляційної інстанції, у справі № 910/15932/14 за позовом Товариства власників квартир будинку 14/12 по вул. Суворова м. Києва "ЛІТА" (далі – ТВК "ЛІТА") про визнання недійсним договору купівлі-продажу спірної земельної ділянки Київська міська рада заперечувала проти задоволення позовних вимог мешканців міста Києва та стверджувала про законність продажу.

За наведених обставин суд апеляційної інстанції зазначив, що суд першої інстанції безпідставно залишив поза увагою обставини, які свідчать про недобросовісну поведінку Київської міської ради, що діяла всупереч інтересам територіальної громади. За висновком суду апеляційної інстанції, вказані обставини підтверджують неможливість витребування спірної земельної ділянки, оскільки єдиним органом, який міг та повинен був звернутись до суду про витребування земельної ділянки на користь територіальної громади, є Київська міська рада, яка протягом 2012-2019 років була відповідачем у судових спорах. Тому суд апеляційної інстанції, керуючись положеннями частини 5 статті 267 Цивільного кодексу України, зазначив, що обставини щодо поважності причин пропуску строку позовної давності стосовно вимог прокурора визнаються судом апеляційної інстанції обґрунтованими та такими, що були доведені прокурором належними та допустимими доказами в розумінні статей 76-79 Господарського процесуального кодексу України.

Суд апеляційної інстанції також наголосив, що у цій справі "суспільним", "публічним" інтересом звернення прокурора до суду є задоволення суспільної потреби у відновленні законності при вирішенні суспільно важливого та соціально значущого питання – набуття особою у власність земель комунальної власності всупереч встановленому законом порядку, а також захист суспільних інтересів загалом, права власності на землю Українського народу, землі – національного багатства України як джерела задоволення потреб суспільства в земельних ресурсах. "Суспільний", "публічний" інтерес полягає у відновленні правового порядку в частині визначення меж компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування, відновленні становища, яке існувало до порушення права власності Українського народу на землю, захист такого права обраним прокурором шляхом.

При цьому суд апеляційної інстанції зазначив, що відповідач не позбавлений права вимагати у встановленому законом порядку відповідної компенсації, що узгоджується і з існуючою практикою Європейського суду з прав людини, яка визначає, що одним із елементів дотримання принципу "пропорційності" при втручанні у право особи на мирне володіння майном є надання їй справедливої та обґрунтованої компенсації, і право на таку компенсацію жодним чином не обмежується прийняттям судових рішень.

3. Короткий зміст касаційної скарги та заперечень на неї

3.1. ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" звернулося до Верховного Суду з касаційною скаргою, в якій просить скасувати постанову Північного апеляційного господарського суду від 02.02.2023 у справі № 910/3795/21 та залишити в силі рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 у справі № 910/3795/21.

3.2. ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА", звертаючись із касаційною скаргою, посиляється на підстави касаційного оскарження, передбачені пунктом 1 частини 2 статті 287 Господарського процесуального кодексу України. Скаржник зазначає, що оскаржувана постанову ухвалена з неправильним застосуванням (порушенням) норм матеріального права та порушенням норм процесуального права, а саме:

- частини 1 статті 261 Цивільного кодексу України щодо початку перебігу позовної давності без урахування висновків щодо її застосування у подібних правовідносинах, викладених у постановах Верховного Суду від 01.04.2020 у справі № 522/4690/17, від 11.03.2021 у справі № 522/4690/17, від 23.02.2022 у справі № 752/8859/18, від 26.11.2019 у справі № 914/3224/16, від 22.01.2020 у справі № 916/521/18, від 08.02.2022 у справі № 903/225/19, від 30.06.2020 у справі № 19/028-10/13, від 19.10.2021 у справі № 372/2612/19, від 26.06.2019 у справі № 587/430/16-ц;

- статей 268, 387, 388 Цивільного кодексу України щодо поширення позовної давності на вимоги про витребування земельної ділянки з чужого незаконного володіння без урахування висновку щодо їх застосування у подібних правовідносинах, викладеного у постанові Великої Палати Верховного Суду від 17.10.2018 у справі № 362/44/17;

- частини 5 статті 267 Цивільного кодексу України щодо поважності причин пропуску строку позовної давності без урахування висновків щодо її застосування у подібних правовідносинах, викладених у постановах Верховного Суду від 16.12.2020 у справі № 645/1545/17, від 18.08.2021 у справі № 352/467/18, від 26.11.2019 у справі № 914/3224/16.

3.3. У відзиві на касаційну скаргу прокурор зазначає про необґрунтованість та безпідставність доводів касаційної скарги ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" та просить касаційну скаргу залишити без задоволення, а постанову Північного апеляційного господарського суду від 02.02.2023 у справі № 910/3795/21 – в силі.

Прокурор вважає, що правовідносини у справах № 522/4690/17, № 752/8859/18, № 914/3224/16, № 916/521/18, № 903/225/19, № 19/028-10/13, № 372/2612/19, № 587/430/16-ц, на які посилається скаржник, не є подібними із правовідносинами, які виникли у справі № 910/3795/21, що розглядається. Прокурор також зауважує, що постанови Верховного Суду від 16.12.2020 у справі № 645/1545/17, від 18.08.2021 у справі № 352/467/18, від 26.11.2019 у справі № 914/3224/16 не містять висновків щодо застосування частини 5 статті 267 Цивільного кодексу України, про які стверджує скаржник.

3.4. ТВК "ЛІТА" направило до Верховного Суду пояснення від 22.08.2023, в яких просить касаційну скаргу ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" залишити без задоволення, а постанову Північного апеляційного господарського суду від 02.02.2023 у справі № 910/3795/21 – в силі.

3.5. ТВК "ЛІТА" подало до Верховного Суду 05.09.2023 відзив на касаційну скаргу ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" та клопотання про відновлення пропущеного строку, встановленого для подання відзиву на касаційну скаргу, в якому просить відновити пропущений строк для подання відзиву. ТВК "ЛІТА" зазначає, що не отримало від ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" касаційну скаргу, а отримало її в Київській міській прокуратурі 30.08.2023.

Верховний Суд, розглянувши зазначене клопотання, дійшов висновку про відсутність правових підстав для його задоволення, оскільки ТВК "ЛІТА" не подано жодних доказів на підтвердження поважності причин пропуску строку на подання відзиву на касаційну скаргу. Натомість матеріали касаційної скарги ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" містять докази направлення 23.05.2023 копії касаційної скарги ТВК "ЛІТА" (зокрема, накладну від 23.05.2023 № 0101140551610, опис вкладення у лист, фіскальний чек від 23.05.2023). За таких обставин Верховний Суд дійшов висновку про залишення відзиву ТВК "ЛІТА" без розгляду на підставі частини 2 статті 118 Господарського процесуального кодексу України.

4. Обставини справи, встановлені судами

4.1. Господарські суди попередніх інстанцій установили, що 03.04.2001 Київською міською радою прийнято рішення № 254/1231 "Про погодження місць розташування об'єктів", яким погоджено ВАТ "Укртурінвест" місце розташування офісно-житлових прибудов до будинку № 12/14 на вул. Гайцана у Печерському районі на землях міської забудови орієнтовною площею 0,16 га.

4.2. Рішенням Київської міської ради від 14.07.2005 № 778/3353 "Про передачу відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" земельної ділянки для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва" передано в оренду земельну ділянку площею 0,17 га.

4.3. 13.02.2006 між Київською міською радою (орендодавець) та ВАТ "Укртурінвест" (орендар) укладено договір оренди земельної ділянки, за умовами якого орендодавець на підставі рішення Київської міської ради від 14.07.2005 № 778/3353 "Про передачу відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" земельної ділянки для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку на вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва" за актом приймання-передачі передає, а орендар приймає в оренду (строкове платне користування) земельну ділянку, визначену цим договором.

4.4. 15.02.2006 за актом приймання-передачі земельної ділянки орендодавець передав, а орендар прийняв в оренду земельну ділянку на вул. Миколи Гайцана, 12/14 в Печерському районі м. Києва, площею 0,1743 га, з цільовим призначенням – для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку, кадастровий номер: 8000000000:82:342:0008. Місце розташування земельної ділянки, що передається в оренду, зазначене на плані земельної ділянки, що є невід'ємною частиною до договору оренди земельної ділянки.

4.5. Рішенням Київської міської ради від 08.02.2007 № 125/786 "Про продаж земельної ділянки відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва" затверджено умови продажу земельної ділянки площею 0,1743 за 3 312 707,00 грн для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку на вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва та вирішено після сплати повної вартості земельної ділянки оформити та видати ВАТ "Укртурінвест" в установленому законом порядку державний акт на право власності на земельну ділянку.

4.6. 02.04.2007 між Київською міською радою (продавець) та ВАТ "Укртурінвест" (покупець) укладено договір купівлі-продажу земельної ділянки, посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Кравченко Н. П. за № 224, за умовами якого продавець на підставі рішення Київської міської ради від 08.02.2007 № 125/786 продав, а покупець купив земельну ділянку, місце розташування якої на вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва, площею 1743 м² у межах, які перенесені у натуру (на місцевість) і зазначені у технічній документації земельної ділянки.

На підставі зазначеного договору купівлі-продажу ВАТ "Укртурінвест" видано державний акт на право власності на земельну ділянку на вул. Миколи Гайцана, 12/14 (серія KB № 1375421, державна реєстрація за № 02-8-00194 від 30.10.2008).

4.7. Постановою Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 11.12.2012 та ухвалою Вищого адміністративного суду України від 12.11.2013 у справі № 2-а-2235/11, задоволено позов Бойко Л. О., Головніної О. Г., Крикун Т. С. до Київської міської ради, за участю третьої особи без самостійних вимог на предмет спору на стороні відповідача – ВАТ "Укртурінвест", визнано протиправними та скасовано пункт 4 рішення Київської міської ради від 03.04.2001 № 254/1231 "Про погодження місця розташування об'єктів", а також рішення від 14.07.2005 № 778/3353 "Про передачу відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" земельної ділянки для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва" та рішення Київської міської ради від 08.02.2007 № 125/786 "Про продаж земельної ділянки відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва".

4.8. Як зазначили суди, судовими рішеннями у справі № 2а-2235/11 встановлені, зокрема, такі обставини щодо земельної ділянки, яка була відчужена за спірним договором:

- згідно з кадастровим планом, наданим станом на 04.11.2008, земельна ділянка, щодо якої укладено договір, включає в себе прибудинкову територію будинку на вул. Суворова, 14/12, а також сам будинок;

- будинок на вул. Суворова, 14/12 є пам'яткою історії та культури початку ХХ сторіччя, охоронний № 258 відповідно до рішення Київської міської ради від 18.11.1986 № 1107, розташований на трикутнику землі, обмеженому вулицями Суворова – Гайцана – Царика. Інших будинків на зазначеній ділянці землі немає. Земельна ділянка розташована в зоні забудови першої категорії, про що свідчить лист Головного управління охорони культурної спадщини від 14.03.2008;

- за змістом відповіді Київської міської державної адміністрації від 27.02.2008 ВАТ "Укртурінвест" було надано архітектурно-планувальне завдання для розробки проектної документації розширення пам'ятки історії та культури на вул. Суворова, 14/12. Але вказані дії відповідно до експертних висновків, наданих архітектором, членом консультативних рад Комітету охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища м. Києва та Київської міської організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, призведуть до знищення пам'ятки архітектури початку ХХ сторіччя;

- ділянка на вул. Суворова, 14/12 знаходиться в центральній планувальній зоні, історичному ареалі міста, зоні регулювання забудови першої категорії, на землях історико-культурного значення (рішення Київської міської ради від 28.03.2002 № 370/1804) відповідно до листа Головного управління охорони культурної спадщини від 22.01.2009 № 241;

- за змістом відповіді на звернення Головного управління охорони культурної спадщини від 16.11.2007 проектна документація стосовно будинку-пам'ятки на вул. Суворова, 14/12 на розгляд та погодження не надавалась;

- будинок на вул. Суворова, 14/12 перебуває на обліку як пам'ятка архітектури;

- отже, земельна ділянка, яка була виділена, надана в оренду та у подальшому продана ВАТ "Укртурінвест" Київською міською радою, є прибудинковою територією будинку на вул. Суворова, 14/12, та прибудова буде здійснюватися саме до вказаного будинку;

- 23.10.2007 проведено громадські слухання членів територіальної громади Печерського району м. Києва, на яких розглядалося питання з приводу рішень Київської міської ради щодо продажу земельної ділянки ВАТ "Укртурінвест". На вказаних слуханнях було заслухано експертний висновок архітектора щодо відповідності прибудови до будинку на вул. Суворова, 14/12 будівельним нормам та стандартам. Архітектором було зроблено висновок, що неможливо створити надбудову та створити автопаркінг у внутрішньому дворі пам'ятки архітектури початку ХХ століття, не зруйнувавши її; в результаті на слуханнях громадська думка була сформована проти цього будівництва.

4.9. 19.12.2007 було проведено громадське обговорення, на якому також розглядалося питання щодо правомірності продажу Київською міською радою земельної ділянки на вул. Суворова, 14/12 та забудови її ВАТ "Укртурінвест".

За результатами громадських слухань вирішено звернутися до Київської міської ради з вимогою про скасування рішень Київської міської ради від 14.07.2005 № 778/3353 та від 08.02.2007 № 125/786. Крім того, територіальною громадою зібрано 1300 підписів за скасування вказаних рішень Київської міської ради. Підготовлено позитивні висновки комісії Київської міської ради щодо скасування пункту 4 рішення від 03.04.2001, рішення від 14.06.2005, рішення від 08.02.2007.

4.10. 31.05.2013 року між ВАТ "Укртурінвест" та Товариством з обмеженою відповідальністю "БОРЕКС ІНВЕСТ" (далі – ТОВ "БОРЕКС ІНВЕСТ") укладено договір купівлі-продажу земельної ділянки, посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С. В. за № 1226, за умовами якого продавець зобов'язується передати у власність покупця спірну земельну ділянку, а покупець зобов'язується прийняти цю земельну ділянку та сплатити за неї ціну відповідно до умов, що визначені в цьому договорі.

Ця земельна ділянка належить продавцю на підставі державного акта на право власності на земельну ділянку серії КВ № 137542, виданого Київською міською радою 30.10.2008, зареєстрованого в Книзі записів реєстрації державних актів на право власності на землю та на право постійного користування землею, договорів оренди землі за № 02-8-00194 (пункт 2 договору купівлі-продажу земельної ділянки від 31.05.2013).

4.11. Згідно з пунктом 4 договору купівлі-продажу земельної ділянки від 31.05.2013 за погодженням сторін продаж земельної ділянки вчинено за 1 812 720,00 грн, які повністю будуть перераховані покупцем на рахунок продавця № 26003300489001 в АКБ "Новий" м. Києва, МФО 305062 на протязі десяти днів з моменту підписання цього договору.

4.12. У серпні 2014 року ТВК "ЛІТА" звернулося до Господарського суду міста Києва з позовом до Київської міської ради, ВАТ "Укртурінвест", Реєстраційної служби Головного управління юстиції у місті Києві про визнання недійсним з моменту укладення договору купівлі-продажу земельної ділянки від 02.04.2017, укладеного між Київською міською радою та ВАТ "Укртурінвест"; про визнання недійсним Державного акта серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку площею 0,1742 га, виданого ВАТ "Укртурінвест", та зареєстрованого в Книзі записів державних актів на право приватної власності на землю за № 02-8-00194; про зобов'язання Реєстраційної служби Головного управління юстиції у місті Києві внести відповідні зміни до земельного кадастру щодо визнання недійсним Державного акта серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку розміром 0,1742 га та скасувати державну реєстрацію за № 02-8-00194 від 30.09.2008 Державного акта на право власності на землю.

4.13. Рішенням Господарського суду міста Києва від 19.03.2015, залишеним без змін постановою Київського апеляційного господарського суду від 11.06.2015 у справі № 910/15932/14, провадження у справі в частині вимог до Реєстраційної служби Головного управління юстиції у м. Києві про зобов'язання внести зміни до державного земельного кадастру та скасування державної реєстрації від 30.10.2008 № 02-8-00194 державного акта на право власності на землю припинено; у задоволенні позову про визнання договору від 02.04.2007 та державного акта серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку недійсними відмовлено.

4.14. Постановою Вищого господарського суду України від 06.08.2015 постанову Київського апеляційного господарського суду від 11.06.2015 та рішення Господарського суду міста Києва від 19.03.2015 у справі № 910/15932/14 в частині відмови у позові скасовано, а справу в цій частині направлено до Господарського суду міста Києва на новий розгляд; у решті постанову Київського апеляційного господарського суду від 11.06.2015 в частині припинення провадження у справі залишено без змін.

4.15. Як установили суди, після нового розгляду справи № 910/15932/14 рішенням Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 позовні вимоги задоволено. Визнано недійсним договір купівлі-продажу земельної ділянки несільськогосподарського призначення від 02.04.2007, укладений між Київською міською радою та ВАТ "Укртурінвест", засвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Кравченко Н. П., зареєстрований у реєстрі за № 224. Визнано недійсним державний акт серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку площею 0,1743 га, виданий ВАТ "Укртурінвест", зареєстрований у Книзі записів державних актів на право приватної власності на землю за № 02-8-00194.

Постановою Київського апеляційного господарського суду від 14.12.2017 рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 у справі № 910/15932/14 скасовано. Прийнято нове рішення, яким у задоволенні позову відмовлено.

Постановою Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 03.04.2018 у справі № 910/15932/14 постанову Київського апеляційного господарського суду від 14.12.2017 скасовано, справу передано на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

Постановою Київського апеляційного господарського суду від 13.06.2018 у справі № 910/15932/14 рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 скасовано, ухвалено нове рішення, яким у задоволенні позову відмовлено.

Постановою Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 05.12.2018 у справі № 910/15932/14 постанову Київського апеляційного господарського суду від 13.06.2018 скасовано, справу передано на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

За наслідками нового розгляду суд апеляційної інстанції постановою від 25.06.2019 у справі № 910/15932/14 рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 залишив без змін.

Постановою Верховного Суду від 25.09.2019 у справі № 910/15932/14, постанову Північного апеляційного господарського суду від 25.06.2019 та рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 у справі № 910/15932/14 залишено без змін.

4.16. Суди попередніх інстанцій установили, що 21.05.2021 між ТОВ "БОРЕКС ІНВЕСТ" (продавець) та ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" (покупець) укладено договір купівлі-продажу земельної ділянки, посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Незнайком С. В. за № 786, за умовами якого продавець передає у власність покупцю, а покупець приймає у власність земельну ділянку площею 0,1743 га і сплачує за неї обумовлену цим договором грошову суму.

4.17. Згідно з пунктом 1.2 цього договору предметом договору є спірна земельна ділянка. Цільове призначення земельної ділянки – для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку. Земельна ділянка належить продавцю на підставі договору купівлі-продажу земельної ділянки, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С. В. 31.05.2013, за реєстровим № 1226.

4.18. Право власності на земельну ділянку зареєстровано за продавцем приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С. В. 31.05.2013, номер запису про право власності: 1135171 в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 72188480000, що підтверджується витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності, індексний номер витягу: 242934840, виданим приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С. В. 03.02.2021 (пункти 1.3, 1.4 договору купівлі-продажу земельної ділянки)

4.19. Відповідно до пункту 2.1 договору купівлі-продажу земельної ділянки від 21.05.2021 продаж земельної ділянки здійснюється за 2 198 500,00 грн, які покупець зобов'язується сплатити продавцю повністю до 20.05.2022.

4.20. Спир у цій справі виник у зв'язку з наявністю чи відсутністю правових підстав для витребування спірної земельної ділянки на користь Київської міської ради.

5. Позиція Верховного Суду

5.1. Згідно зі статтею 300 Господарського процесуального кодексу України, переглядаючи у касаційному порядку судові рішення, суд касаційної інстанції в межах доводів та вимог касаційної скарги, які стали підставою для відкриття касаційного провадження, та на підставі встановлених фактичних обставин справи перевіряє правильність застосування судом першої чи апеляційної інстанції норм матеріального і процесуального права. Суд касаційної інстанції не має права встановлювати або вважати доведеними обставини, що не були встановлені у рішенні або постанові суду чи відхилені ним, вирішувати питання про достовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими, збирати чи приймати до розгляду нові докази або додатково перевіряти докази. У суді касаційної інстанції не приймаються і не розглядаються вимоги, що не були предметом розгляду в суді першої інстанції. Зміна предмета та підстав позову у суді касаційної інстанції не допускається. Суд не обмежений доводами та вимогами касаційної скарги, якщо під час розгляду справи буде виявлено порушення норм процесуального права, передбачені пунктами 1, 3, 4, 8 частини 1 статті 310, частиною 2 статті 313 цього Кодексу, а також у разі необхідності врахування висновку щодо застосування норм права, викладеного у постанові Верховного Суду після подання касаційної скарги.

5.2. Заслухавши суддю-доповідача, пояснення представників сторін, дослідивши наведені у касаційній скаргі та відзиві доводи, перевіряючи на підставі встановлених фактичних обставин справи правильність застосування судами попередніх інстанцій норм матеріального та процесуального права, Верховний Суд вважає, що касаційне провадження за касаційною скаргою ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" на постанову Північного апеляційного господарського суду від 02.02.2023 у справі № 910/3795/21 слід закрити з огляду на таке.

5.3. Предметом позову в цій справі є вимоги про витребування у ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" земельної ділянки на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради. Позовні вимоги обґрунтовані тим, що земельна ділянка вибула з власності територіальної громади міста Києва поза її волею.

5.4. Статтею 41 Конституції України встановлено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним. Використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі.

5.5. Відповідно до частини 1 статті 321 Цивільного кодексу України право власності є непорушним. Ніхто не може бути протиправно позбавлений цього права чи обмежений у його здійсненні. Змістом права власності є правомочності щодо права володіння, користування та розпорядження своїм майном.

5.6. Право власності набувається на підставах, що не заборонені законом, зокрема із правочинів. Право власності вважається набутим правомірно, якщо інше прямо не впливає із закону або незаконність набуття права власності не встановлена судом (статті 328 Цивільного кодексу України).

5.7. Згідно зі статтею 391 Цивільного кодексу України власник майна має право вимагати усунення перешкод у здійсненні ним права користування та розпорядження своїм майном.

5.8. За змістом статті 387 Цивільного кодексу України власник має право витребувати своє майно від особи, яка незаконно, без відповідної правової підстави заволоділа ним.

5.9. Відповідно до висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 17.12.2014 у справі № 6-140цс14, захист порушених прав особи, що вважає себе власником майна, яке було неодноразово відчужене, можливий шляхом пред'явлення віндикаційного позову до останнього набувача цього майна з підстав, передбачених статтями 387 та 388 Цивільного кодексу України.

5.10. Таким чином, власник з дотриманням вимог статей 387 і 388 Цивільного кодексу України може витребувати належне йому майно від особи, яка є останнім його набувачем, незалежно від того, скільки разів це майно було відчужене до того, як воно потрапило у володіння останнього набувача.

5.11. За змістом статті 330 Цивільного кодексу України якщо майно відчужене особою, яка не мала на це права, добросовісний набувач набуває право власності на нього, якщо відповідно до статті 388 цього Кодексу майно не може бути витребуване у нього.

Стаття 388 Цивільного кодексу України визначає сукупність підстав, коли за власником зберігається право на витребування свого майна від добросовісного набувача. Так, відповідно до частини 1 вказаної статті якщо майно за відплатним договором придбане в

особи, яка не мала права його відчужувати, про що набувач не знав і не міг знати (добросовісний набувач), власник має право витребувати це майно від набувача лише у разі, якщо майно: 1) було загублене власником або особою, якій він передав майно у володіння; 2) було викрадене у власника або особи, якій він передав майно у володіння; 3) вибуло з володіння власника або особи, якій він передав майно у володіння, не з їхньої волі іншим шляхом.

Таким чином, право власника на витребування майна від добросовісного набувача на підставі частини 1 статті 388 Цивільного кодексу України залежить від того, у який спосіб майно вибуло з його володіння. Ця норма передбачає вичерпне коло підстав, коли за власником зберігається право на витребування свого майна від добросовісного набувача. Однією з таких підстав є вибуття майна з володіння власника або особи, якій він передав майно, не з їхньої волі іншим шляхом.

5.12. Згідно з висновком Верховного Суду, викладеним у постанові від 14.07.2021 у цій справі № 911/1014/20, при розгляді справ щодо витребування майна з чужого незаконного володіння, в яких підлягає застосуванню стаття 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, судам в першу чергу необхідно досліджувати питання наявності критеріїв співмірності заходу втручання у право особи на мирне володіння майном, у процесі чого сторони можуть доводити наявність або відсутність обставин справи, пов'язаних з такими критеріями, шляхом подання відповідних доказів. Такими критеріями співмірності заходу втручання є те, чи ґрунтувалося зазначене втручання на національному законі, чи переслідувало легітимну мету, що впливає зі змісту вказаної статті, а також, чи є відповідний захід пропорційним легітимній меті втручання у право.

5.13. Суд першої інстанції, обґрунтовуючи рішення, зазначив, що спірна земельна ділянка вибула з володіння власника (Київської міської ради) не з його волі, тому у Київській міській раді відповідно до статті 388 Цивільного кодексу України виникли правові підстави для витребування у відповідача цієї земельної ділянки.

Водночас суд першої інстанції, відмовляючи у задоволенні позовних вимог, виходив із того, що позовні вимоги про витребування у відповідача на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради земельної ділянки заявлені із пропуском строків позовної давності. Обґрунтовуючи цей висновок, суд першої інстанції зазначив, що право власності Київської міської ради на спірну земельну ділянку було порушене в момент його вибуття з власності у володіння іншої особи, тому початок перебігу строку позовної давності для позову, поданого на захист цього порушеного права, пов'язується з моментом, коли Київська міська рада довідалася або могла довідатися про порушення його права або про особу, яка його порушила, а саме про факт вибуття з власності оспорюваного майна у володіння іншої особи.

Суд першої інстанції встановив, що постановою Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 11.12.2012 та ухвалою Вищого адміністративного суду України від 12.11.2013 у справі № 2-а-2235/11, визнано протиправними та скасовано пункт 4 рішення Київської міської ради від 03.04.2001 № 254/1231 "Про погодження місця розташування об'єктів", а також рішення від 14.07.2005 № 778/3353 "Про передачу відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" земельної ділянки для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва" та рішення Київської міської ради від 08.02.2007 № 125/786 "Про продаж земельної ділянки відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва".

Тому суд першої інстанції дійшов висновку, що Київській міській раді було відомо про порушення її прав 11.12.2012, тобто на дату набрання чинності постанови Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11. Суд першої інстанції також зауважив, що заступник прокурора Печерського району міста Києва звертався 13.07.2015 до Господарського суду міста Києва з позовом до ВАТ "Укртурінвест" та Київської міської ради про визнання недійсним договору купівлі-продажу спірної земельної ділянки від 02.04.2007, укладеного між Київською міською радою та ВАТ "Укртурінвест"; визнання недійсним державного акта на право власності на спірну земельну ділянку (серія КВ№ 1375421 державна реєстрація від 30.10.2008 № 02-8-00194). Ухвалою Господарського суду міста Києва від 29.09.2020 задоволено заяву ВАТ "Укртурінвест" про закриття провадження у справі № 910/17873/15 та закрито провадження у справі № 910/17873/15. Тому суд першої інстанції зазначив, що прокурор не довів того факту, що він не міг дізнатися про порушення права власності територіальної громади міста Києва на спірну земельну ділянку в межах строку позовної давності з огляду на звернення з позовом у справі № 910/17873/15 ще у 2015 році.

5.14. Суд апеляційної інстанції також дійшов висновку, що спірна земельна ділянка вибула з володіння власника (Київської міської ради) не з його волі, тому у Київській міській раді відповідно до статті 388 Цивільного кодексу України виникли правові підстави для витребування у відповідача цієї земельної ділянки, отже, позовні вимоги прокурора заявлені в інтересах держави в особі позивача є законними, обґрунтованими та підлягають задоволенню у повному обсязі.

Проте суд апеляційної інстанції не погодився з висновками суду першої інстанції про відмову у задоволенні позовних вимог прокурора у зв'язку з пропуском строків позовної давності. Суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що початком перебігу строку позовної давності на звернення до суду з цим позовом (про витребування спірної земельної ділянки) у Київської міської ради є 25.06.2019 (з моменту набрання законної сили рішенням Господарського суду міста Києва від 21.10.2015, яким визнано незаконним договір купівлі-продажу спірної земельної ділянки між Київською міською радою та ТОВ "Укртурінвест", і встановлено факт вибуття спірної земельної ділянки поза волею її власника – територіальної громади міста). Суд апеляційної інстанції зазначив, що суд першої

інстанції не врахував того, що на момент набрання чинності постановою Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11 (11.12.2012) залишався чинним договір купівлі-продажу земельної ділянки від 02.04.2007 та державний акт від 30.10.2008, і Київська міська рада стверджувала про їх законність, що унеможливило звернення з позовом про витребування спірної земельної ділянки на користь територіальної громади.

Крім того, суд апеляційної інстанції встановив, що 09.11.2021 прокурором подано клопотання про визнання поважними причин пропуску строку позовної давності для звернення до суду з позовом про витребування у ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" на користь територіальної громади міста Києва спірної земельної ділянки. У вказаному клопотанні та позовній заяві, як зазначив суд апеляційної інстанції, прокурор обґрунтував поважність причин пропуску строку позовної давності з урахуванням обставин цієї справи.

Суд апеляційної інстанції встановив, що Київська міська рада, будучи обізнаною з 11.12.2012 (тобто з дати набрання чинності постанови Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11), що рішення про продаж спірної земельної ділянки визнано в судовому порядку незаконним, з позовом про визнання недійсним договору купівлі-продажу не зверталась. У справі № 910/15932/14 за позовом ТВК "ЛІТА" про визнання недійсним договору купівлі-продажу спірної земельної ділянки Київська міська рада заперечувала проти задоволення позовних вимог мешканців міста Києва та стверджувала про законність продажу. За наведених обставин суд апеляційної інстанції погодився з доводами прокурора про те, що у цій справі мають місце обставини, які свідчать про недобросовісну поведінку Київської міської ради, яка діяла всупереч інтересам територіальної громади. Суд апеляційної інстанції врахував, що єдиним органом, який міг та повинен був звернутись до суду про витребування земельної ділянки на користь територіальної громади є Київська міська рада, яка протягом 2012-2019 років була відповідачем у судових спорах. Тому поважність причин пропуску позовної давності щодо вимог прокурора визнана судом апеляційної інстанції обґрунтованою та такою, що була доведена прокурором належними та допустимими доказами в розумінні статей 76–79 Господарського процесуального кодексу України.

Суд апеляційної інстанції також наголосив, що у цій справі "суспільним", "публічним" інтересом звернення прокурора до суду є задоволення суспільної потреби у відновленні законності при вирішенні суспільно важливого та соціально значущого питання – набуття особою у власність земель комунальної власності всупереч встановленому законом порядку, а також захист суспільних інтересів загалом, права власності на землю Українського народу, землі – національного багатства України як джерела задоволення потреб суспільства в земельних ресурсах. "Суспільний", "публічний" інтерес полягає у відновленні правового порядку в частині визначення меж компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування, відновленні становища, яке існувало до порушення права власності Українського народу на землю, захист такого права обраним прокурором шляхом.

При цьому суд апеляційної інстанції зазначив, що відповідач не позбавлений права вимагати у встановленому законом порядку відповідної компенсації, що узгоджується і з існуючою практикою Європейського суду з прав людини, яка визначає, що одним із елементів дотримання принципу "пропорційності" при втручанні у право особи на мирне володіння майном є надання їй справедливої та обґрунтованої компенсації, і право на таку компенсацію жодним чином не обмежується прийняттям судових рішень.

5.15. ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" не погоджується з висновками суду апеляційної інстанції, а тому звернулося з касаційною скаргою на судові рішення у цій справі. Скаржник посиляється на підстави касаційного оскарження, передбачені пунктом 1 частини 2 статті 287 Господарського процесуального кодексу України.

5.16. За змістом пункту 1 частини 2 статті 287 Господарського процесуального кодексу України оскарження судових рішень з підстави, передбаченої цим пунктом, може мати місце за наявності таких складових: неоднакове застосування одних і тих же норм матеріального права апеляційним судом у справі, в якій подано касаційну скаргу, та у постанові Верховного Суду, яка містить висновок щодо застосування цієї ж норми права у подібних правовідносинах; ухвалення різних за змістом судових рішень у справі, в якій подано касаційну скаргу, і у справі, в якій винесено постанову Верховного Суду; спірні питання виникли у подібних правовідносинах.

5.17. ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА", обґрунтовуючи доводи касаційної скарги, зазначає про неправильне застосування судом апеляційної інстанції норм матеріального права: статей 261, 267, 268, 387, 338 Цивільного кодексу України. Зокрема, ТОВ "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" посиляється на неврахування судом апеляційної інстанції висновків про застосування наведених норм, викладених у постановах Верховного Суду від 23.02.2022 у справі № 752/8859/18, від 01.04.2020 у справі № 522/4690/17, від 11.03.2021 у справі № 522/4690/17, від 26.11.2019 у справі № 914/3224/16, від 22.01.2020 у справі № 916/521/18, від 08.02.2022 у справі № 903/225/19, від 30.06.2020 у справі № 19/028-10/13, від 19.10.2021 у справі № 372/2612/19, від 26.06.2019 у справі № 587/430/16-ц, від 17.10.2018 у справі № 362/44/17, від 16.12.2020 у справі № 645/1545/17, від 18.08.2021 у справі № 352/467/18, від 26.11.2019 у справі № 914/3224/16.

5.18. Колегія суддів зазначає, що Велика Палата Верховного Суду у постанові від 12.10.2021 у справі № 233/2021/19, аналізуючи критерії визначення подібності правовідносин для цілей застосування положень процесуальних законів щодо подібності правовідносин, звертала увагу на те, що слово "подібний" в українській мові має такі значення: такий, який має спільні риси з ким-, чим-небудь, схожий на когось, щось; такий самий; такий, як той (про якого йде мова). Тому термін "подібні правовідносини" може означати як ті, що мають лише певні спільні риси з іншими, так і ті, що є тотожними з ними, тобто такими самими, як інші.

Крім того, відповідно до правових позицій, викладених у постанові Верховного Суду від 18.05.2023 у справі № 910/10380/20, таку спільність або тотожність рис слід визначати відповідно до елементів правовідносин, якими є їх суб'єкти, об'єкти та юридичний зміст (взаємні права й обов'язки цих суб'єктів). Отже, як зазначив Верховний Суд, для цілей застосування положень процесуального закону, в яких вжитий термін "подібні правовідносини", зокрема, пункту 1 частини 2 статті 389, пункту 1 частини 2 статті 287, пункту 5 частини 1 статті 296 Господарського процесуального кодексу України, таку подібність слід оцінювати за змістовим, суб'єктивним та об'єктивним критеріями. З-поміж цих критеріїв змістовий (оцінювання спірних правовідносин за характером урегульованих нормами права та договорами прав і обов'язків учасників) є основним, а два інші – додатковими. На те, що зміст спірних правовідносин визначальний для їхнього порівняння на предмет подібності, вказує, зокрема, частина 9 статті 10 Цивільного процесуального кодексу України щодо можливості застосування аналогії закону, якщо правовідносини подібні саме за змістом.

5.19. Верховний Суд, проаналізувавши правовідносини у цій справі та у справах, на які посилається скажник, установив неподібність правовідносин у зазначених справах. Отже, Верховний Суд констатує, що обставини, які стали підставою для відкриття касаційного провадження відповідно до пункту 1 частини 2 статті 287 Господарського процесуального кодексу України, у цьому випадку не можуть слугувати підставами для скасування оскаржуваної постанови суду апеляційної інстанції з огляду на таке.

5.20. Колегія суддів зазначає, що у постановях Верховного Суду від 01.04.2020 у справі № 522/4690/17, від 11.03.2021 у справі № 522/4690/17, від 23.02.2022 у справі № 752/8859/18, від 26.11.2019 у справі № 914/3224/16, від 22.01.2020 у справі № 916/521/18, від 17.10.2018 у справі № 362/44/17, від 18.08.2021 у справі № 352/467/18 (про витребування земельних ділянок із чужого незаконного володіння), та у постанові Верховного Суду від 16.12.2020 у справі № 645/1545/17 (про визнання таким, що не підлягає виконанню виконавчого напису, вчиненого приватним нотаріусом), на які посилається скажник, стверджуючи про неврахування судом апеляційної інстанції висновків Верховного Суду щодо застосування статті 261 Цивільного кодексу України, Суд керувався положеннями статей 261, 267 Цивільного кодексу України. У наведених справах, урахувавши заяву відповідача про застосування наслідків спливу позовної давності, відсутність заяви чи клопотання позивача про визнання поважними причин пропуску позовної давності або про поновлення строків позовної давності (недоведення позивачем поважних причин пропуску строку позовної давності), за встановлених обставин порушення права або охоронюваного законом інтересу позивача та спливу позовної давності, суди відмовляли у позові у зв'язку тим, що позивачем пропущено строк позовної давності.

Крім того, колегія суддів зауважує, що у постановях Верховного Суду від 26.11.2019 у справі № 914/3224/16, від 17.10.2018 у справі № 362/44/17, від 18.08.2021 у справі № 352/467/18 та у постанові Верховного Суду від 16.12.2020 у справі № 645/1545/17 зазначалося про те, що сторона позивача повинна довести поважність причин пропуску позовної давності, проте у наведених справах позивач не довів обставин, які об'єктивно були пов'язані із труднощами для вчинення процесуальних дій у встановлений строк.

5.21. У справі № 910/3795/21, що розглядається, суд апеляційної інстанції встановив, що у позовній заяві прокурор не заперечував факт обізнаності про незаконність продажу спірної земельної ділянки. Як зауважив суд апеляційної інстанції, прокурор стверджував про неможливість звернення до суду з позовом про витребування спірної земельної ділянки на користь територіальної громади, оскільки, по-перше, були чинними договір купівлі-продажу землі та державний акт, а, по-друге, Київська міська рада як представницький орган територіальної громади міста Києва була відповідачем у справі № 910/17873/15 та заперечувала проти задоволення позовних вимог. Тому суд апеляційної інстанції визнав доводи прокурора в цій частині обґрунтованими в контексті необхідності захисту права держави на землю у межах ініційованого прокурором спору в цій справі.

Колегія суддів наголошує, що, на відміну постанов Верховного Суду, наведених у пункті 5.20 цієї постанови, у справі № 910/3795/21 прокурор подав клопотання про визнання поважними причин пропуску строку позовної давності для звернення до суду з позовом про витребування спірної земельної ділянки. Суди попередніх інстанцій установили обставини порушення прав Київської міської ради та обґрунтованість позовних вимог про витребування спірної земельної ділянки. Водночас суд апеляційної інстанції, керуючись положеннями частини 5 статті 267 Цивільного кодексу України, зазначив, що закон не передбачає переліку причин, які можуть бути визнані поважними для захисту порушеного права у випадку подання позову з пропуском строку позовної давності, тому це питання належить до компетенції суду, який безпосередньо розглядає спір. Суд апеляційної інстанції, розглянувши клопотання прокурора, зазначив, що обставини щодо поважності причин пропуску строку позовної давності стосовно вимог прокурора визнаються судом апеляційної інстанції обґрунтованими та такими, що були доведені прокурором належними та допустимими доказами в розумінні статей 76–79 Господарського процесуального кодексу України.

5.22. З огляду на викладене у справі № 910/3795/21, що розглядається, висновки суду апеляційної інстанції щодо задоволення позовних вимог зроблені з урахуванням обґрунтованого клопотання прокурора про визнання поважними причин пропуску строку позовної давності для звернення до суду. При цьому колегія суддів зазначає, що питання стосовно поважності цих причин, тобто наявності обставин, які з об'єктивних підстав унеможлилювали або істотно утруднювали своєчасне подання позову, вирішується судом у кожному конкретному випадку з урахуванням наявних фактичних даних про такі обставини (пункт 23.8 постанови Великої Палати Верховного Суду від 30 січня 2019 року у справі № 706/1272/14-ц).

У справах № 522/4690/17, № 752/8859/18, № 914/3224/16, № 916/521/18, № 362/44/17, № 352/467/18, № 645/1545/17, на які посилається скажник, позивачі не доводили поважність причин пропуску позовної давності. Тому висновки щодо застосування

положень статті 261 Цивільного кодексу України, які наведені скажником у касаційній скарзі, стосуються правовідносин, які не є подібними через відмінність установлених фактичних обставин у справах № 522/4690/17, № 752/8859/18, № 914/3224/16, № 916/521/18, № 362/44/17, № 352/467/18, № 645/1545/17 та у справі, що розглядається

5.23. Крім того, колегія суддів зазначає, що у постанові Верховного Суду від 08.02.2022 у справі № 903/225/19 (про визнання незаконними та скасування розпорядження, наказів, рішення; визнання недійсними договорів оренди землі та скасування записів про проведену державну реєстрацію права власності) Суд, скасовуючи судові рішення, зазначив про те, що суди не оцінили належність та ефективність обраного прокурором способу захисту порушених прав, не дослідили та не перевірили, чи зможе такий спосіб захисту у практичному аспекті забезпечити і гарантувати позивачеві відновлення порушеного права, тобто чи призведе задоволення вимог заявленого позову до відновлення володіння спірними земельними ділянками без необхідності звернення до суду для вжиття додаткових засобів захисту.

5.24. У постанові Верховного Суду від 30.06.2020 у справі № 19/028-10/13 (про скасування рішень, визнання недійсними договорів, визнання права власності та витребування майна з незаконного володіння) Суд, частково скасовуючи судові рішення судів попередніх інстанцій, виходив із того, що вимоги про визнання незаконними та скасування рішень органу місцевого самоврядування щодо оформлення права власності на спірне нерухоме майно за відповідачами у цій справі, визнання недійсними договорів міни, укладених між відповідачами стосовно спірного майна, та визнання за позивачем права власності на вказане майно не є ефективним засобом захисту позивача у цій справі.

5.25. Отже, у справах № 903/225/19 та № 19/028-10/13 спірним було питання належності та ефективності способу захисту, обраного позивачами. Колегія суддів зазначає, що у справі № 910/3795/21, яка розглядається, спосіб захисту, обраний прокурором, є ефективним, про що зазначив суд апеляційної інстанції. Тому висновок щодо застосування положень статті 16 Цивільного кодексу України, який викладений у наведених постановках Верховного Суду у справі № 903/225/19 та у № 19/028-10/13, сформований щодо правовідносин, які не є подібними. З огляду на викладене доводи скажника про неврахування судом апеляційної інстанції висновків, наведених у постановках Верховного Суду від 08.02.2022 у справі № 903/225/19 та від 30.06.2020 у справі № 19/028-10/13, є необґрунтованими.

5.26. У постанові Верховного Суду від 19.10.2021 у справі № 372/2612/19 (про визнання недійсним рішення, державного акта на право власності на земельну ділянку) Верховний Суд, залишаючи без змін постанову суду апеляційної інстанції про часткове задоволення позову, зазначив, що при вирішенні цієї справи суд апеляційної інстанції правильно застосував до спірних правовідносин положення статті 391 Цивільного кодексу України, а не положення статей 387 і 388 Цивільного кодексу України, та обґрунтовано відмовив у задоволенні заяви відповідача про застосування наслідків спливу позовної давності. Колегія суддів установила, що у справі № 372/2612/19 відповідачем був орган місцевого самоврядування, рішення якого оскаржував прокурор. У справі № 372/2612/19 прокурор самостійно обґрунтував необхідність захисту інтересів держави щодо збереження земель водного фонду і згідно зі статтею 56 Цивільного процесуального кодексу України набув статусу позивача.

5.27. Колегія суддів зазначає, що у справі № 910/3795/21, що розглядається, предмет, підстави позову, зміст спірних правовідносин та фактичні обставини справи є неподібними зі справою № 372/2612/19. У справі № 372/2612/19 прокурор набув статусу позивача, тоді як у справі, що розглядається, прокурор звертався в інтересах держави в особі Київської міської ради. У справі № 372/2612/19 до спірних правовідносин суд застосував положення статті 391 Цивільного кодексу України, натомість у справі, що розглядається, до спірних правовідносин суди застосовували положення статей 387 і 388 Цивільного кодексу України. Тому висновки, викладені у постанові Верховного Суду від 19.10.2021 у справі № 372/2612/19, стосуються правовідносин, які не є подібними із правовідносинами у справі № 910/3795/21, що розглядається.

5.28. Скажник у касаційній скарзі стверджує, що прокурор також мав право звернутися в межах справи № 910/17873/15 як позивач, тому суд апеляційної інстанції помилково зазначив про неможливість подання позову до 25.06.2019 (дата набрання законної сили рішення Господарського суду міста Києві від 21.10.2015 у справі № 910/15932/14), оскільки договір купівлі-продажу земельної ділянки, укладений з ВАТ "Укртурінвест", був чинний. При цьому скажник посилається на постанову Верховного Суду від 26.06.2019 у справі № 587/430/16-ц (про визнання незаконними та скасування наказів, визнання недійсним договору оренди і повернення земельної ділянки), стверджуючи, що там наведений подібний висновок.

5.29. Колегія суддів зазначає, що у справі № 587/430/16-ц спірними були питання щодо наявності чи відсутності підстав для здійснення представництва інтересів держави у цій справі прокурором. У справі № 587/430/16-ц прокурор звернувся до суду в інтересах держави як позивач. Суд першої інстанції у справі № 587/430/16-ц залишив без розгляду позовну заяву прокурора. Суд апеляційної інстанції погодився з висновками суду першої інстанції щодо відсутності підстав для представництва прокурором інтересів держави у цій справі № 587/430/16-ц з огляду на помилковість доводів позивача про відсутність органу, уповноваженого державою на виконання функцій розпорядника земельними ділянками та здійснення державного нагляду у цій сфері. Водночас Верховний Суд скасував судові рішення та передав справу до суду першої інстанції для продовження розгляду з огляду на порушення судами норм процесуального права, оскільки суди не перевірили доводи прокурора про відсутність органу, до компетенції якого віднесені повноваження здійснювати захист законних інтересів держави у спірних правовідносинах № 587/430/16-ц.

5.30. Колегія суддів установила, що суд апеляційної інстанції у справі № 910/3795/21, яка розглядається, зазначив, що у справах № 2а-2235/11, № 910/15932/14, № 910/17873/15 Київська міська рада мала процесуальний статус відповідача і заперечувала проти позовів, стверджуючи про правомірність передачі у власність ВАТ "Укртурінвест" спірної земельної ділянки, а відтак – і про законність рішень та договору купівлі-продажу. При цьому у справі № 910/3795/21, що розглядається, прокурор заявив вимогу про витребування спірної земельної ділянки на користь територіальної громади в особі Київської міської ради, яка у цій справі є позивачем. З огляду на зазначені обставини суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що до 25.06.2019 (дата набрання законної сили рішенням Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 у справі № 910/15932/14) Київська міська рада не зверталась з виндикаційним позовом, оскільки договір купівлі-продажу земельної ділянки, укладений з ВАТ "Укртурінвест" був чинним.

5.31. Отже, колегія суддів зазначає, що посилання скажника на висновки, викладені у постанові Верховного Суду від 26.06.2019 у справі № 587/430/16-ц, є безпідставними, оскільки правовідносини у справі № 910/3795/21, що розглядається, є неподібними із правовідносинами у справі № 587/430/16-ц, а скажник не наводить обґрунтування щодо порушення судами правових норм стосовно підстав для представництва прокурором інтересів держави в особі Київської міської ради у цій справі.

5.32. При цьому Верховний Суд зазначає, що деякі доводи касаційної скарги стосуються з'ясування обставин, вже встановлених господарськими судами попередніх інстанцій, та переоцінки вже оцінених ними доказів у справі, тому не можуть бути враховані судом касаційної інстанції згідно з приписами частини 2 статті 300 Господарського процесуального кодексу України. А також вважає, що посилання скажника у касаційній скарзі на інші постанови Верховного Суду без наведення обґрунтованих мотивів неврахування судом апеляційної інстанції висновків щодо застосування норм матеріального чи процесуального права не беруться до уваги Верховного Суду.

5.33. Таким чином Верховний Суд установив, що висновки щодо застосування норм права, які викладені у постанові Верховного Суду, на які посилається скажник у касаційній скарзі, стосуються правовідносин, які не є подібними з правовідносинами у справі № 910/3795/21, що розглядається.

5.34. Пунктом 5 частини 1 статті 296 Господарського процесуального кодексу України передбачено, що суд касаційної інстанції закриває касаційне провадження, якщо після відкриття касаційного провадження на підставі пункту 1 частини 2 статті 287 цього Кодексу судом встановлено, що висновок щодо застосування норми права, який викладений у постанові Верховного Суду та на який посилався скажник у касаційній скарзі, стосується правовідносин, які не є подібними.

5.35. З огляду на викладене, враховуючи, що підстави касаційного оскарження, передбачені пунктом 1 частини 2 статті 287 Господарського процесуального кодексу України, не підтвердилися, касаційне провадження в цій справі належить закрити на підставі пункту 5 частини 1 статті 296 Господарського процесуального кодексу України.

Керуючись статтями 234, 235, 296, 300 Господарського процесуального кодексу України, Верховний Суд

УХВАЛИВ:

Касаційне провадження за касаційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю "ДНІПРЕКС-УКРАЇНА" на постанову Північного апеляційного господарського суду від 02.02.2023 у справі № 910/3795/21 закрити.

Ухвала набирає законної сили з моменту її оголошення та оскарженню не підлягає.

Головуючий

Н. О. Багай

Судді

Т. Б. Дроботова

Ю. Я. Чумак

ПІВНІЧНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД

вул. Шолуденка, буд. 1, літера А, м. Київ, 04116, (044) 230-06-58 inbox@anec.court.gov.ua

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

"02" лютого 2023 р. м.Київ   Справа № 910/3795/21

Північний апеляційний господарський суд у складі колегії суддів:

головуючого: Станіка С.Р.

суддів: Шаптали Є.Ю.

Тищенко О.В.

за участю секретаря судового засідання Щербини А.В.

за участю представників учасників справи:

прокурор: Колодяжна А.В.

від позивача: Поліщук М.В.

від відповідача: не з'явився

від третьої особи-1: не з'явився

від третьої особи – 2: не з'явився

розглянувши у відкритому судовому засіданні матеріали апеляційної скарги

Першого заступника керівника Київської міської прокуратури

на рішення   Господарського суду міста Києва

від   14.06.2022 (повний текст складено та підписано 04.07.2022)

у справі   №910/3795/21 (суддя О.А. Грехова)

за позовом   Першого заступника керівника Київської міської прокуратури в інтересах держави в особі Київської міської ради

до   Товариства з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна"

третья особа без самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача
будинку 14/12 по вул. Суворова м. Києва "Літа"

Товариство власників квартир

третья особа без самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача

Товариство з обмеженою відповідальністю "Борекс Інвест"

про   витребування земельної ділянки

ВСТАНОВИВ:

Короткий зміст позовних вимог

Перший заступник керівника Київської міської прокуратури звернувся до Господарського суду міста Києва із позовними вимогами в інтересах держави в особі Київської міської ради до належного відповідача - Товариства з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна" про витребування на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради земельну ділянку площею

0,1743 га з кадастровим номером 8000000000:82:342:0008, розташовану по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва.

Позовні вимоги обґрунтовані вибуттям земельної ділянки площею 0,1743 га по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва (кадастровий номер 8000000000:82:342:0008) з володіння територіальної громади міста Києва поза волею останньої.

Так, прокурор вказував, що Київська міська рада, ухвалюючи рішення про продаж спірної земельної ділянки та укладаючи договір купівлі-продажу, діяла всупереч положенням законодавства, а отже такі дії не можуть бути оцінені як волевиявлення власника спірної земельної ділянки – територіальна громада міста Києва, який не уповноважував відчужувати земельну ділянку історико-культурного призначення всупереч закону. При цьому, воля територіальної громади як власника, може виражатися лише в таких діях органу місцевого самоврядування, які відповідають вимогам законодавства та інтересам територіальної громади, а обставини порушення Київською міською радою порядку виділення і продажу спірної земельної ділянки, а отже і вибуття спірної земельної ділянки з володіння територіальної громади міста Києва поза її волею, встановлені судовими рішеннями у справах № 2а-2235/11 та № 910/15932/14 та не потребують доведення. Крім того, Договір купівлі-продажу земельної ділянки укладено між ВАТ “Укртурінвест” та ТОВ “Борекс Інвест” 31.05.2013, тобто під час розгляду судового спору у справі № 2а-2235/11 щодо законності продажу земельної ділянки, що може свідчити про вчинення зазначених дій з метою ухилення від повернення земельної ділянки територіальній громаді, при цьому, відповідач у силу зовнішніх, об’єктивних, явних і видимих характерних ознак для земель історико-культурного призначення знав або, проявивши розумну обачність, повинен був знати про те, що спірна ділянка вибула з володіння територіальної громади з порушенням вимог закону, натомість, придбання такої земельної ділянки усупереч зазначеним обставинам, може ставити під обґрунтований сумнів його добросовісність під час набуття її у власність, відповідач мав усвідомлювати можливість виникнення у подальшому ситуації, за якої до нього буде пред’явлено вимогу про повернення спірної землі. Також, оскільки земельна ділянка історико-культурного призначення вибула з комунальної власності поза волею власника - територіальної громади м. Києва, яка делегувала свої права Київській міській раді, подальше відчуження спірної земельної ділянки та набуття її у власність ТОВ “Борекс Інвест” відбулось з порушенням вимог ст.ст. 328, 330 ЦК України, а тому земельна ділянка підлягає витребуванню у ТОВ “Дніпрекс-Україна”, як належного відповідача, який на даний час є власником такої, на користь позивача у порядку ст. 388 Цивільного кодексу України.

Короткий зміст заперечень проти позову

Відповідач в обґрунтування заперечень проти позову посилався на те, що факт визнання постановою Шевченківського районного суду м. Києва від 9.12.2011 у справі № 2а-2235/11 незаконним та скасування рішень Київської міської ради 03.04.2001 № 254/1231 “Про погодження місць розташування об’єктів” відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” (в частині пункту 4), від 08.02.2007 № 125/786 “Про передачу відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” земельної ділянки для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М.Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва” та від 08.02.2007 № 125/786 “Про продаж земельної ділянки відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва”, за якими погоджено місце розташування спірної земельної ділянки, передано її спочатку в оренду, а пізніше у власність ВАТ “Укртурінвест” не є свідченням того, що волі Київської міської ради на відчуження цієї ділянки не було. Також, умовою витребування майна у добросовісного набувача згідно із законом є вибуття майна з володіння власника або особи, якій він передав майно у володіння, не з їхньої волі іншим шляхом, в свою чергу, наявність у діях власника майна волі на передачу майна у власність іншої особи та права його відчужувати виключає можливість витребування майна від добросовісного набувача. Окрім того, відповідачем заявлено про застосування строків позовної давності.

Короткий зміст пояснень інших учасників спору

Товариство власників квартир будинку 14/12 по вул. Суворова м. Києва "Літа", у письмових поясненнях зазначало, що повернення земельної ділянки територіальній громаді слід розглядати як негативний позов, у порядку ст. 391 Цивільного кодексу України.

Товариство з обмеженою відповідальністю "Борекс Інвест" у письмових поясненнях зазначає, що прокурором заявлено позов про витребування земельної ділянки в даній справі на підставі п. 3 ч. 1 ст. 388 ЦК України (застосування якої вимагає обов’язкове встановлення обставин незаконності відчуження витребуваного майна у добросовісного набувача та вибуття такого майна з володіння власника не з їхньої волі іншим шляхом), без надання доказів на підтвердження незаконності розпорядження Київської міської ради земельною ділянкою, посилаючись при цьому, виключно на обставини, встановлені судовими рішеннями у справах № 2а-2235/11 та № 910/15932/14, які не мають преюдиційного значення при розгляді даної справи та спростовуються доказами, доданими до пояснень.

Короткий зміст рішення місцевого господарського суду та мотиви його ухвалення

Рішенням Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 (повний текст складено та підписано 04.07.2022) у справі №910/3795/21 у задоволенні позову Першого заступника керівника Київської міської прокуратури в інтересах держави в особі Київської міської ради до Товариства з обмеженою відповідальністю " Дніпрекс-Україна" про витребування земельної ділянки - відмовлено повністю. Скасовано заходи забезпечення позову, вжиті ухвалою Господарського суду міста Києва від 18.10.2021 у справі № 910/3795/21.

Рішення суду першої інстанції мотивовано тим, що:

- спірна земельна ділянка вибула з володіння власника (Київської міської ради) не з його волі, то у Київської міської ради в порядку статті 388 ЦК України виникли правові підстави для витребування у відповідача земельної ділянки площею 0,1743 га (кадастровий номер 8000000000:82:342:0008), розташованої за адресою: м. Київ, вул. Гайцана Миколи, 12/14;
- прокурором вірно кваліфіковано правові підстави позову та заявлено віндикаційний позов на підставі статей 387, 388 ЦК України
- оскільки позовні вимоги про витребування у відповідача на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради земельної ділянки площею 0,1743 га по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва (кадастровий номер

8000000000:82:342:0008) заявлені із пропуском строків позовної давності, і прокурор не довів того факту, що він не міг дізнатись про порушення права власності територіальної громади міста Києва на спірну земельну ділянку, суд відмовив у задоволенні вказаних позовних вимог саме з цих підстав з посиланням на приписи ст. 256, ст. 257, ч. 4 ст. 267 Цивільного кодексу України.

Короткий зміст вимог апеляційної скарги та узагальнення її доводів

Не погоджуючись з постановленим рішенням, Перший заступник керівника Київської міської прокуратури (22.07.2022 згідно поштового трека на конверті) звернувся до Північного апеляційного господарського суду із апеляційною скаргою, у якій просить рішення суду першої інстанції скасувати та прийняти нове рішення, яким задовольнити позовні вимоги прокурора у повному обсязі.

Узагальнені доводи апеляційної скарги зводяться до того, що рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 прийняте з невідповідністю викладених у ньому висновків обставинам справи, з неправильним застосуванням норм матеріального права (ст.ст. 256, 257, 261, 267 Цивільного кодексу України), а також з порушенням норм процесуального права (ст.ст. 2, 76-79, 86, 236 Господарського процесуального кодексу України).

Доводи апеляційної скарги зводяться до того, що судом першої інстанції не враховано що:

- без визнання незаконними рішень та визнання недійсним договору купівлі-продажу і державного акту, звернення Київської міської ради до суду з позовною вимогою про витребування спірної земельної ділянки було неможливим, оскільки остання протягом розгляду зазначених господарських справ наполягала на їх законності;

- оскільки закон пов'язує початок перебігу строку позовної давності з часом, коли особі, право якої порушено, стало відомо про порушення закону та у зв'язку з цим - прав і охоронюваних законом інтересів (ч. 1 ст. 261 Цивільного кодексу України), вихідною точкою для початку перебігу строку позовної давності на звернення до суду з даним позовом (про витребування земельної ділянки по вул. Миколи Гайцана, 12/14) у Київській міській раді є червень 2019 року, а саме з моменту набрання законної сили рішенням Господарського суду міста Києва від 21.10.2015, яким визнано незаконним договір купівлі-продажу спірної земельної ділянки між Київрадою та ТОВ «Укртурінвест» та встановлено факт вибуття спірної земельної ділянки поза волею її власника - територіальної громади міста.

Крім того, прокурор вказував, що суд першої інстанції не перевіряв чи пов'язаний початок перебігу позовної давності з наведеними юридичними фактами та безпідставно не врахував, що на момент набрання чинності постановою Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11 (11.12.2012) залишався чинним договір купівлі-продажу земельної ділянки від 02.04.2007 та державний акт від 30.10.2008, і Київрада стверджувала про їх законність, що унеможливило звернення з позовом про витребування спірної земельної ділянки на користь територіальної громади.

Також, прокурор вказував, що вирішуючи питання щодо поважності причин пропуску позовної давності у спірних правовідносинах, суд з огляду на положення ст. 13 Цивільного кодексу України («Межі здійснення цивільних прав») має враховувати добросовісність поведінки як позивача, так і відповідача протягом усього періоду з моменту виникнення права на захист порушеного права (права на позов) і до моменту звернення з позовом, зважаючи на характер спірних правовідносин між сторонами, особливості їх нормативного регулювання: надані сторонам права та покладені на них обов'язки тощо. Проте, заява прокурора про поважність причин пропуску позовної давності не була врахована судом першої інстанції.

Дії суду апеляційної інстанції щодо розгляду апеляційної скарги по суті

Не погоджуючись з постановленим рішенням, Перший заступник керівника Київської міської прокуратури (22.07.2022 згідно поштового трека на конверті) звернувся до Північного апеляційного господарського суду із апеляційною скаргою.

Відповідно до витягу з протоколу розподілу судової справи між суддями від 25.07.2022, апеляційну скаргу Першого заступника керівника Київської міської прокуратури передано на розгляд колегії суддів Північного апеляційного господарського суду у складі: головуєчого судді Станіка С.Р., суддів: Тищенко О.В., Тарасенко К.В.

При дослідженні апеляційної скарги судом встановлено, що скажник просить скасувати оскаржуване рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 у справі №910/3795/21 повністю та прийняти нове рішення, яким задовольнити позовні вимоги у повному обсязі.

Ухвалою Північного апеляційного господарського суду від 29.07.2022 витребувано у Господарського суду м. Києва матеріали справи № 910/3795/21 та відкладено вирішення питань, пов'язаних з рухом апеляційної скарги, які визначені главою 1 розділу IV Господарського процесуального кодексу України, за апеляційною скаргою Першого заступника керівника Київської міської прокуратури на рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 у справі № 910/3795/21.

29.08.2022 матеріали справи № 910/3795/21 надійшли до Північного апеляційного господарського суду.

Ухвалою Північного апеляційного господарського суду від 15.09.2022 відкрито апеляційне провадження у справі № 910/3795/21 за апеляційною скаргою Першого заступника керівника Київської міської прокуратури на рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022, судові засідання призначено на 18.10.2022 о 15 год. 25 хв.

Ухвалою Північного апеляційного господарського суду від 18.10.2022 розгляд справи № 910/3795/21 за апеляційною скаргою Першого заступника керівника Київської міської прокуратури на рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 відкладено на 22.11.2022 о 15 год. 30 хв.

У зв'язку з перебуванням з 21.11.2022 по 25.11.2022 у відпустці судді Тарасенко К.В., яка входить до складу колегії суддів і не є суддею-доповідачем, здійснити розгляд справи у визначеному складі - неможливо.

Відповідно до витягу з протоколу повторного автоматизованого розподілу судової справи від 21.11.2022, справу передано для розгляду колегії суддів у складі: головуєчий суддя – Станік С.Р. (суддя-доповідач), судді Тищенко О.В., Шаптала Є.Ю.

Ухвалою Північного апеляційного господарського суду від 22.11.2022 прийнято справу № 910/3795/21 за апеляційною скаргою Першого заступника керівника Київської міської прокуратури на рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 до провадження у складі колегії суддів: головуєчий суддя - Станік С.Р. (суддя-доповідач), судді: Тищенко О.В., Шаптала Є.Ю. Розгляд справи призначено на 22.11.2022 об 15 год. 30 хв.

Ухвалою Північного апеляційного господарського суду від 22.11.2022 розгляд справи № 910/3795/21 за апеляційною скаргою Першого заступника керівника Київської міської прокуратури на рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 відкладено на 13.12.2022.

Ухвалою Північного апеляційного господарського суду від 13.12.2022 розгляд справи № 910/3795/21 за апеляційною скаргою Першого заступника керівника Київської міської прокуратури на рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 відкладено на 02.02.2023 о 10 год. 50 хв.

Відповідно до статті 64 Конституції України права громадян на звернення до суду та отримання правничої допомоги не можуть бути обмежені, а мають реалізовуватися з урахуванням умов існуючого воєнного стану.

Таким чином, оскільки судова система має забезпечувати дотримання права на доступ до правосуддя і здійснення такого правосуддя, з метою дотримання прав учасників справи на участь у судовому засіданні та забезпечення права на справедливий суд, дотримання принципу пропорційності, реалізації засад змагальності, враховуючи завдання господарського судочинства, з метою всебічного, повного і об'єктивного розгляду справи у розумні строки, колегія суддів дійшла висновку розглянути справу у розумний строк, тобто такий, що є об'єктивно необхідним для забезпечення можливості реалізації учасниками справи відповідних процесуальних прав.

Позиції учасників справи та явка представників сторін у судові засідання

В судові засідання 02.02.2023 з'явилися прокурор та представник позивача, інші учасники справи представників до суду не направили, про розгляд справи повідомлені засобами електронного зв'язку, у зв'язку із відсутністю фінансування видатків, які передбачені на поштову кореспонденцію у Північному апеляційному господарському суді.

У відповідності до вимог ч. 5 статті 6 Господарського процесуального кодексу України, суд направляє судові рішення та інші процесуальні документи учасникам судового процесу на їхні офіційні електронні адреси, вчиняє інші процесуальні дії в електронній формі із застосуванням Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи в порядку, визначеному цим Кодексом, Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів).

Колегія суддів апеляційного господарського суду з урахуванням ч. 1, п. 1 ч. 3 ст. 202, ч. 12 ст. 270 Господарського процесуального кодексу України, вважає за можливе розглянути справу за наявними в ній матеріалами, оскільки про дату та місце розгляду справи учасники спору повідомлялись належним чином, участь представників сторін у судовому засіданні судом обов'язковою не визнавалась, суду не наведено обставин, за яких спір не може бути вирішено в даному судовому засіданні; тому розгляд справи відбувається за відсутності представників відповідача та третіх осіб.

Крім того, судова колегія вважає за необхідне зазначити, що у випадку, коли представники сторін чи інші учасники судового процесу не з'явилися в судові засідання, а суд вважає, що наявних у справі матеріалів достатньо для розгляду справи та ухвалення законного і обґрунтованого рішення, він може, не відкладаючи розгляду справи, вирішити спір по суті. Відкладення розгляду справи є правом та прерогативою суду, основною умовою для якого є не відсутність у судовому засіданні представників сторін, а неможливість вирішення спору у відповідному судовому засіданні. Відтак, неявка представників учасників справи у судові засідання за умови належного повідомлення сторін про час і місце розгляду справи, не є безумовною підставою для відкладення розгляду справи, а тому суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що підстави для відкладення розгляду справи – відсутні.

Прокурор в судовому засіданні 02.02.2023 підтримав доводи апеляційної скарги, просив рішення суду першої інстанції скасувати та прийняти нове рішення, яким задовольнити позовні вимоги прокурора у повному обсязі.

Представник Київської міської ради в судовому засіданні 02.02.2023 підтримав доводи апеляційної скарги, просив скасувати рішення суду першої інстанції та прийняти нове, яким позов прокурора задовольнити повністю.

Крім того, відзив на апеляційну скаргу від учасників спору не надходив у встановлений судом строк, а неподання відзиву на апеляційну скаргу не є перешкодою для розгляду справи (ч. 3 ст. 263 Господарського процесуального кодексу України).

Обставини справи, встановлені судом першої інстанції та перевірені судом апеляційної інстанції

Як підтверджується наявними матеріалами справи та встановлено судом апеляційної інстанції, 03 квітня 2001 року Київською міською радою (далі – позивач) прийнято рішення “Про погодження місць розташування об'єктів” № 254/1231, яким погоджено Відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” місце розташування офісно-житлових прибудов до будинку № 12/14 на вул. Гайцана у Печерському районі на землях міської забудови орієнтовно 0,16 га.

Рішенням Київської міської ради “Про передачу відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” земельної ділянки для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва” № 778/3353 від 14.07.2005 передано в оренду земельну ділянку площею 0,17 га.

13 лютого 2006 року між Київською міською радою (далі – орендодавець) та Відкритим акціонерним товариством “Укртурінвест” (далі – орендар) укладено Договір оренди земельної ділянки, за умовами якого орендодавець на підставі рішення Київської міської ради від 14.07.2005 за № 778/3353 “Про передачу відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” земельної ділянки для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку на вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському

районі м. Києва”, за актом приймання-передачі передає, а орендар приймає в оренду (строкове платне користування) земельну ділянку (далі – об’єкт оренди або земельна ділянка), визначену цим Договором.

15.02.2006 за актом приймання-передачі земельної ділянки, складеним відповідно до договору оренди від 13.02.2006, орендодавець передає, а орендар прийняв в оренду земельну ділянку по вул. Миколи Гайцана, 12/14 в Печерському районі м. Києва, розміром 0,1743 га, за цільовим призначенням – для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку кадастровий номер земельної ділянки – 8000000000:82:342:0008. Місце розташування земельної ділянки, що передається в оренду, зазначене на плані земельної ділянки, що є невід’ємною частиною до договору оренди земельної ділянки.

Рішенням Київської міської ради “Про продаж земельної ділянки відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва” № 125/786 від 08.02.2007 затверджено умови продажу земельної ділянки площею 0,1743 за 3 312 707,00 грн. для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку на вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва, та вирішено після сплати повної вартості земельної ділянки оформити та видати ВАТ “Укртурінвест” в установленому законом порядку державний акт на право власності на земельну ділянку.

02 квітня 2007 між Київською міською радою (далі – продавець) та Відкритим акціонерним товариством “Укртурінвест” (далі – покупець) укладено Договір купівлі-продажу земельної ділянки, посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Кравченко Н.П. за № 224 за умовами якого продавець на підставі рішення Київської міської ради від 08.02.2007 № 125/786 продав, а покупець купив земельну ділянку, місце розташування якої на вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва, площею 1743 кв.м. у межах, які перенесені у натуру (на місцевість), і зазначені у технічній документації земельної ділянки.

На підставі зазначеного Договору купівлі-продажу ВАТ “Укртурінвест” видано державний акт на право власності на земельну ділянку по вул. Миколи Гайцана, 12/14 (серія КВ № 1375421 державна реєстрація за № 02-8-00194 від 30.10.2008; далі - Акт).

Постановою Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 11.12.2012 та ухвалою Вищого адміністративного суду України від 12.11.2013, задоволено позов Бойко Л.О., Головніної О.Г., Крикун Т.С. до КМР, за участю третьої особи без самостійних вимог на предмет спору на стороні відповідача ВАТ “Укртурінвест”, визнано протиправними та скасовано пункт 4 рішення КМР від 03.04.2001 № 254/1231 “Про погодження місця розташування об’єктів”, а також рішення від 14.07.2005 №778/3353 “Про передачу відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” земельної ділянки для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М.Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва” та рішення КМР від 08.02.2007 №125/786 “Про продаж земельної ділянки відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва”.

Судовими рішеннями у справі №2а-2235/11 встановлені, зокрема, наступні обставини щодо земельної ділянки, яка була відчужена за спірним договором:

- згідно з черговим кадастровим планом, наданим станом на 04.11.2008, земельна ділянка, щодо якої укладено Договір, включає в себе прибудинкову територію будинку по вул. Суворова, 14/12, а також сам будинок;

- будинок по вул. Суворова, 14/12 є пам’яткою історії та культури початку 20 сторіччя, охоронний № 258 відповідно до рішення КМР від 18.11.1986 № 1107, розташований на трикутнику землі, що обмежено вулицями Суворова-Гайцана-Царика. Інших будинків на вказаній ділянці землі немає. Земельна ділянка розташована в зоні забудови першої категорії, як вбачається з листа Головного управління охорони культурної спадщини від 14.03.2008;

- з відповіді Київської міської державної адміністрації від 27.02.2008 вбачається, що ВАТ "Укртурінвест" було надано архітектурно-планувальне завдання для розробки проектної документації розширення пам'ятки історії та культури по вул. Суворова, 14/12. Але вказані дії відповідно до експертних висновків, наданих архітектором, членом консультативних рад Комітету охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища м. Києва та Київської міської організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, призведуть до знищення пам'ятки архітектури початку 20 сторіччя;

- ділянка на вул. Суворова, 14/12, знаходиться в центральній планувальній зоні, історичному ареалі міста, зоні регулювання забудови першої категорії, на землях історико-культурного значення (рішення КМР від 28.03.2002 № 370/1804), відповідно до листа Головного управління охорони культурної спадщини від 22.01.2009 №241;

- як вбачається з відповіді на звернення Головного управління охорони культурної спадщини від 16.11.2007 проектна документація стосовно будинку-пам'ятки по вул. Суворова, 14/12, на розгляд та погодження не надавалась;

- будинок по вул. Суворова, 14/12, знаходиться на обліку як пам'ятка архітектури;

- отже, земельна ділянка, яка була виділена, надана в оренду та, в подальшому, продана ВАТ "Укртурінвест" КМР, є прибудинковою територією будинку по вул. Суворова, 14/12, та прибудова буде здійснюватись саме до вказаного будинку;

- 23.10.2007 проведено громадські слухання членів територіальної громади Печерського району м. Києва, на яких розглядалося питання з приводу рішень КМР щодо продажу земельної ділянки ВАТ "Укртурінвест". На вказаних слуханнях було заслухано експертний висновок архітектора щодо відповідності прибудови до будинку по вул. Суворова, 14/12, будівельним нормам та стандартам. Архітектором було зроблено висновок, що неможливо створити надбудову та створити автопаркінг у внутрішньому дворі пам'ятки архітектури початку 20 століття, не зруйнувавши її;

- в результаті на слуханнях громадська думка була сформована проти даного будівництва.

19.12.2007 було проведено громадське обговорення, на якому також розглядалося питання щодо правомірності продажу КМР земельної ділянки по вул. Суворова, 14/12, та забудови її ВАТ "Укртурінвест".

У результаті вказаних громадських слухань було ухвалено рішення звернутися до КМР з вимогою про скасування рішень КМР від 14.07.2005 № 778/3353 та від 08.02.2007 № 125/786. Крім того, було зібрано територіальною громадою 1 300 підписів за скасування вказаних рішень КМР. Підготовлено позитивні висновки комісії КМР щодо скасування пункту 4 рішення від 03.04.2001, рішення від 14.06.2005, рішення від 08.02.2007;

- відповідно до положень статті 5 Закону України "Про основи містобудування" при винесенні рішень відповідачем не враховані інтереси територіальної громади та мешканців будинку, порушено норми статті 18 Закону України "Про планування і забудову територій" щодо повного інформування населення про забудову території;

- відповідно до статті 22 Закону України "Про охорону культурної спадщини" пам'ятки, їхні частини, пов'язане з ними рухоме та нерухоме майно забороняється зносити, змінювати, замінювати, переміщувати (переносити) на інші місця;

- відповідно статті 34 Закону України "Про охорону культурної спадщини" території пам'яток, охоронних зон, належать до земель історико-культурного призначення, включаються до державних земельних кадастрів, планів землекористування, проектів землеустрою, іншої проектно-планувальної та містобудівної документації;

- відповідач (КМР) порушив вимоги чинного законодавства та права позивачів як членів територіальної громади Печерського району м. Києва, а тому адміністративний позов підлягає задоволенню.

31 травня 2013 року між Відкритим акціонерним товариством "Укртурінвест" (далі – продавець) та Товариством з обмеженою відповідальністю "Борекс Інвест" (далі – покупець, третя особа 2) укладено Договір купівлі-продажу земельної ділянки, посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С.В. за № 1226, за умовами якого продавець зобов'язується передати у власність покупця земельну ділянку площею 0,1743 га, надану для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку, кадастровий номер: 8000000 000:82:342:0008, що розташована за адресою: м. Київ, Печерський район, вул. Миколи Гайцана, 12/14, а покупець зобов'язується прийняти цю земельну ділянку та сплатити за неї ціну відповідно до умов, що визначені в цьому Договорі.

Ця земельна ділянка належить продавцю на підставі Державного акту на право власності на земельну ділянку, серії КВ № 137542, виданого Київською міською радою 30 жовтня 2008 року, зареєстрованого в Книзі записів реєстрації державних актів на право власності на землю та на право постійного користування землею, договорів оренди землі за № 02-8-00194 (п. 2 Договору).

Згідно з п. 4 Договору за погодження сторін продаж земельної ділянки вчинено за 1 812 720,00 грн., які повністю будуть перераховані покупцем на рахунок продавця № 26003300489001 в АКБ "Новий" м. Києва, МФО 305062 на протязі десяти днів з моменту підписання цього Договору.

У серпні 2014 року Товариство власників квартир будинку 14/12 по вул. Суворова м. Києва "Літа" (далі – третя особа 1) звернулось у Господарський суд міста Києва з позовом до Київської міської ради, Відкритого акціонерного товариства "Укртурінвест", Реєстраційної служби Головного управління юстиції у місті Києві та просило суд:

- визнати недійсним з моменту укладення договір купівлі-продажу земельної ділянки від 02.04.2017 року, укладений між відповідачем-1 та відповідачем-2;

- визнати недійсним державний акт серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку розміром 0,1742 га, виданий відповідачу-2 та зареєстрований в Книзі записів державних актів на право приватної власності на землю за №02-8-00194;

- зобов'язати відповідача-3 внести відповідні зміни до земельного кадастру щодо визнання недійсним державного акта серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку розміром 0,1742 га та скасувати державну реєстрацію за №02-8-00194 від 30.09.2008 державного акта на право власності на землю.

Рішенням Господарського суду міста Києва від 19.03.2015 у справі № 910/15932/14, залишеним без змін постановою Київського апеляційного господарського суду від 11.06.2015, провадження у цій справі в частині вимог до Реєстраційної служби Головного управління юстиції у м. Києві про зобов'язання внести зміни до державного земельного кадастру та скасування державної реєстрації від 30.10.2008 № 02-8-00194 державного акта на право власності на землю припинено; у задоволенні позову про визнання договору від 02.04.2007 та державного акта серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку недійсними відмовлено.

Постановою Вищого господарського суду України від 06.08.2015 постанову Київського апеляційного господарського суду від 11.06.2015 та рішення Господарського суду міста Києва від 19.03.2015 у цій справі в частині відмови у позові скасовано, а справу в цій частині направлено до Господарського суду міста Києва на новий розгляд; у решті постанову Київського апеляційного господарського суду від 11.06.2015 у частині припинення провадження у справі залишено без змін.

Після нового розгляду справи, рішенням Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 позовні вимоги задоволено. Визнано недійсним договір купівлі-продажу земельної ділянки несільськогосподарського призначення від 02.04.2007, укладений між Київською міською радою та ВАТ "Укртурінвест", засвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Кравченко Н.П., зареєстрований у реєстрі за № 224. Визнано недійсним державний акт серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку площею 0,1743 га, виданий ВАТ "Укртурінвест", зареєстрований у Книзі записів державних актів на право приватної власності на землю за № 02-8-00194. Вирішено питання щодо розподілу судових витрат.

Постановою Київського апеляційного господарського суду від 14.12.2017 рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 скасовано. Прийнято нове рішення, яким у задоволенні позову відмовлено.

Постановою Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 03.04.2018 постанову Київського апеляційного господарського суду від 14.12.2017 скасовано, справу передано на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

Постановою Київського апеляційного господарського суду від 13.06.2018 рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 скасовано, ухвалено нове рішення, яким у задоволенні позову відмовлено.

Постановою Верховного Суду у складі колегії судів Касаційного господарського суду від 05.12.2018 постанову Київського апеляційного господарського суду від 13.06.2018 скасовано, справу передано на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

За наслідками нового розгляду, апеляційна інстанція оскаржуваною постановою від 25.06.2019, рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 залишила без змін.

Постановою Верховного Суду від 25.09.2019 у справі № 910/15932/14, постанову Північного апеляційного господарського суду від 25.06.2019 та рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 у справі №910/15932/14 залишено без змін.

21 травня 2021 року між Товариством з обмеженою відповідальністю “Борекс Інвест” (далі – продавець) та Товариством з обмеженою відповідальністю “Дніпрекс-Україна” (далі – покупець, відповідач) укладено Договір купівлі-продажу земельної ділянки, посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Незнайком С.В. за № 786, за умовами якого продавець передає у власність покупцю, а покупець приймає у власність земельну ділянку, площею 0,1743 га (далі – предмет договору) і сплачує за неї обговорену цим Договором грошову суму.

Згідно з п. 1.2 Договору предметом Договору є земельна ділянка, кадастровий номер: 8000000000:82:342:0008, яка розташована за адресою: м. Київ, Печерський район, вул. Миколи Гайцана, 12/14. Цільове призначення земельної ділянки – для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку. Земельна ділянка належить продавцю на підставі Договору купівлі-продажу земельної ділянки, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С.В. 31.05.2013, за реєстривим № 1226.

Право власності на земельну ділянку зареєстровано за продавцем приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С.В. 31.05.2013, номер запису про право власності: 1135171 в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 72188480000, що підтверджується витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності, індексний номер витягу: 242934840, виданим приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С.В. 03.02.2021 (п. 1.3 та п. 1.4 Договору)

У відповідності до п. 2.1 Договору, продаж земельної ділянки провадиться за 2 198 500,00 грн., які покупець зобов'язується сплатити продавцю повністю до 20.05.2022.

Звертаючись до суду з позовом в інтересах держави в особі Київської міської ради, прокурор зазначав:

- Київська міська рада, ухвалюючи рішення про продаж спірної земельної ділянки та укладаючи договір купівлі-продаж, діяла всупереч положенням законодавства, а отже такі дії не можуть бути оцінені як волевиявлення власника спірної земельної ділянки – територіальна громада міста Києва, який не уповноважував відчужувати земельну ділянку історико-культурного призначення всупереч закону;

- воля територіальної громади як власника, може виражатися лише в таких діях органу місцевого самоврядування, які відповідають вимогам законодавства та інтересам територіальної громади;

- обставини порушення Київською міською радою порядку виділення і продажу спірної земельної ділянки, а отже і вибуття спірної земельної ділянки з володіння територіальної громади міста Києва поза її волею встановлені судовими рішеннями у справах № 2а-2235/11 та № 910/15932/14 та не потребують доведення;

- Договір купівлі-продажу земельної ділянки укладено між ВАТ “Укртурінвест” та ТОВ “Борекс Інвест” 31.05.2013, тобто під час розгляду судового спору у справі № 2а-2235/11 щодо законності продажу земельної ділянки, що може свідчити про вчинення зазначених дій з метою ухилення від повернення земельної ділянки територіальній громаді, при цьому, відповідач у силу зовнішніх, об'єктивних, явних і видимих характерних ознак для земель історико-культурного призначення знав або, проявивши розумну обачність, повинен був знати про те, що спірна ділянка вибула з володіння територіальної громади з порушенням вимог закону, натомість, придбання такої земельної ділянки усупереч зазначеним обставинам, може ставити під обґрунтований сумнів його добросовісність під час набуття її у власність, відповідач мав усвідомлювати можливість виникнення у подальшому ситуації, за якої до нього буде пред'явлено вимогу про повернення спірної землі;

- оскільки земельна ділянка історико-культурного призначення вибула з комунальної власності поза волею власника - територіальної громади м. Києва, яка делегувала свої права Київській міській раді, подальше відчуження спірної земельної ділянки та набуття її у власність ТОВ “Борекс Інвест” відбулось з порушенням вимог ст.ст. 328, 330 ЦК України, а тому земельна ділянка підлягає витребуванню у ТОВ “Дніпрекс-Україна” на користь позивача у порядку ст. 388 ЦК України.

Відповідач, в обґрунтування заперечень проти позову, посилався на те, що:

- факт визнання постановою Шевченківського районного суду м. Києва від 9.12.2011 у справі № 2а-2235/11 незаконним та скасування рішень Київської міської ради 03.04.2001 № 254/1231 “Про погодження місць розташування об'єктів” відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” (в частині пункту 4), від 08.02.2007 № 125/786 “Про передачу відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” земельної ділянки для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М.Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва” та від 08.02.2007 № 125/786 “Про продаж земельної ділянки відкритому акціонерному товариству “Укртурінвест” для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва”, за якими погоджено місце розташування спірної земельної ділянки, передано їй спочатку в оренду, а пізніше у власність ВАТ “Укртурінвест” не є свідченням того, що волі Київської міської ради на відчуження цієї ділянки не було;

- умовою витребування майна у добросовісного набувача згідно із законом є вибуття майна з володіння власника або особи, якій він передав майно у володіння, не з їхньої волі іншим шляхом, в свою чергу, наявність у діях власника майна волі на передачу майна у власність іншої особи та права його відчужувати виключає можливість витребування майна від добросовісного набувача;

- відповідачем заявлено про застосування строків позовної давності.

Рішенням Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 у задоволенні позову Першого заступника керівника Київської міської прокуратури в інтересах держави в особі Київської міської ради до Товариства з обмеженою відповідальністю " Дніпрекс-Україна" про витребування земельної ділянки - відмовлено повністю.

У рішенні суд першої інстанції встановив, що спірна земельна ділянка вибула з володіння власника (Київської міської ради) не з його волі, то у Київської міської ради в порядку статті 388 ЦК України виникли правові підстави для витребування у відповідача земельної ділянки площею 0,1743 га (кадастровий номер 8000000000:82:342:0008), розташованої за адресою: м. Київ, вул. Гайцана Миколи, 12/14, а також прокурором вірно кваліфіковано правові підстави позову та заявлено виникаючий позов на підставі статей 387, 388 ЦК України.

В свою чергу, оскільки позовні вимоги про витребування у відповідача на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради земельної ділянки площею 0,1743 га по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва (кадастровий номер 8000000000:82:342:0008) заявлені із пропуском строків позовної давності, і прокурор не довів того факту, що він не міг дізнатись про порушення права власності територіальної громади міста Києва на спірну земельну ділянку, суд відмовив у задоволенні вказаних позовних вимог саме з цих підстав з посиланням на приписи ст. 256, ст. 257, ч. 4 ст. 267 Цивільного кодексу України.

Проте, з вказаними висновками суду першої інстанції про відмову у задоволенні позову саме з підстав застосування строку позовної давності згідно з ч. 4 ст. 267 Цивільного кодексу України - суд апеляційної інстанції не погоджується, з огляду на наступне.

Мотиви та джерела права, з яких виходить суд апеляційної інстанції при прийнятті постанови

Згідно із ст.269 Господарського процесуального кодексу України, суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними у ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги. Суд апеляційної інстанції досліджує докази, що стосуються фактів, на які учасники справи посилаються в апеляційній скарзі та (або) відзиві на неї. Докази, які не були подані до суду першої інстанції, приймаються судом лише у виняткових випадках, якщо учасник справи надав докази неможливості їх подання до суду першої інстанції з причин, що об'єктивно не залежали від нього. Суд апеляційної інстанції не обмежений доводами та вимогами апеляційної скарги, якщо під час розгляду справи буде встановлено порушення норм процесуального права, які є обов'язковою підставою для скасування рішення, або неправильне застосування норм матеріального права. У суді апеляційної інстанції не приймаються і не розглядаються позовні вимоги та підстави позову, що не були предметом розгляду в суді першої інстанції.

Розглянувши доводи апеляційної скарги, перевіривши матеріали справи, дослідивши докази, проаналізувавши правильність застосування судом першої інстанції норм законодавства, оцінивши наявні у справі докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному розгляді в судовому засіданні всіх обставин справи в їх сукупності, та враховуючи, що кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень, Північний апеляційний господарський суд дійшов наступних висновків.

Частиною 2 статті 19 Конституції України закріплено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно з п. 3 ч. 1 ст. 131-1 Конституції України прокуратура здійснює представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом.

Відповідно до частин 3, 4 статті 53 Господарського процесуального кодексу України у визначених законом випадках прокурор звертається до суду з позовною заявою, бере участь у розгляді справ за його позовами, а також може вступити за своєю ініціативою у справу, провадження у якій відкрито за позовом іншої особи, до початку розгляду справи по суті, подає апеляційну, касаційну скаргу, заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.

Прокурор, який звертається до суду в інтересах держави, в позовній чи іншій заяві, скарзі обґрунтовує, в чому полягає порушення інтересів держави, необхідність їх захисту, визначені законом підстави для звернення до суду прокурора, а також зазначає орган, уповноважений державою здійснювати відповідні функції у спірних правовідносинах.

Питання представництва інтересів держави прокурором у суді врегульовано у статті 23 Закону України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII "Про прокуратуру", який набрав чинності 15.07.2015. Ця стаття визначає, що представництво прокурором держави в суді полягає у здійсненні процесуальних та інших дій, спрямованих на захист інтересів держави, у випадках та порядку, встановлених законом (ч.1). Прокурор здійснює представництво в суді законних інтересів держави у разі порушення або загрози порушення інтересів держави, якщо захист цих інтересів не здійснює або неналежним чином здійснює орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб'єкт владних повноважень, до компетенції якого віднесені відповідні повноваження (далі - компетентний орган), а також у разі відсутності такого органу (ч.3). Наявність підстав для представництва має бути обґрунтована прокурором у суді. Прокурор здійснює представництво інтересів громадянина або держави в суді виключно після підтвердження судом підстав для представництва. Прокурор зобов'язаний попередньо, до звернення до суду, повідомити про це громадянина та його законного представника або відповідного суб'єкта владних повноважень. У разі підтвердження судом наявності підстав для представництва прокурор користується процесуальними повноваженнями відповідної сторони процесу. Наявність підстав для представництва може бути оскаржена громадянином чи її законним представником або суб'єктом владних повноважень (абз. 1-3 ч.4). У разі встановлення ознак адміністративного чи кримінального правопорушення прокурор зобов'язаний здійснити передбачені законом дії щодо порушення відповідного провадження (ч.7).

В постанові Великої Палати Верховного Суду від 26.05.2020 у справі № 912/2385/18 уточнено висновки, зроблені у постановках Великої Палати Верховного Суду від 15 жовтня 2019 року у справі № 903/129/18; Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 06 лютого 2019 року у справі № 927/246/18, від 16 квітня 2019 у справах № 910/3486/18 та № 925/650/18, від 17 та 18 квітня 2019 року у справах № 923/560/18 та № 913/299/18 відповідно, від 13 травня 2019 року у справі № 915/242/18; Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 10 жовтня 2019 року у справі № 0440/6738/18. А також відступлено від висновків, викладених в постанові Верховного Суду від 17 квітня 2019 року у справі № 923/560/18; постанові Верховного Суду від

16 квітня 2019 року у справі № 925/650/18; постанові Верховного Суду від 10 квітня 2019 року у справі № 909/569/18; постанова Верховного Суду від 07 грудня 2018 у справі № 924/1256/17.

У вказаній вище постанові Великої Палати Верховного Суду від 26.05.2020 у справі №912/2385/18 висловлену такі правові позиції, які згідно приписів статті 236 ГПК України суди повинні враховувати.

Бездіяльність компетентного органу (нездійснення захисту інтересів держави) означає, що компетентний орган знав або повинен був знати про порушення інтересів держави, мав повноваження для захисту, але не звертався до суду з відповідним позовом у розумний строк. Прокурор, звертаючись до суду з позовом, повинен обґрунтувати та довести бездіяльність компетентного органу. Невжиття компетентним органом жодних заходів протягом розумного строку після того, як цьому органу стало відомо або повинно було стати відомо про можливе порушення інтересів держави, має кваліфікуватися як бездіяльність відповідного органу. Розумність строку визначається судом з урахуванням того, чи потребували інтереси держави невідкладного захисту (зокрема, через закінчення перебігу позовної давності чи можливість подальшого відчуження майна, яке незаконно вибуло із власності держави), а також таких чинників, як: значимість порушення інтересів держави, можливість настання невідворотних негативних наслідків через бездіяльність компетентного органу, наявність об'єктивних причин, що перешкоджали такому зверненню тощо. Таким чином, прокурору достатньо дотриматися порядку, передбаченого статтею 23 Закону України "Про прокуратуру", і якщо компетентний орган протягом розумного строку після отримання повідомлення самостійно не звернувся до суду з позовом в інтересах держави, то це є достатнім аргументом для підтвердження судом підстав для представництва. Якщо прокурору відомі причини такого незвернення, він обов'язково повинен зазначити їх в обґрунтуванні підстав для представництва, яке міститься в позові. Але якщо з відповіді зазначеного органу на звернення прокурора такі причини з'ясувати неможливо чи такої відповіді взагалі не отримано, то це не є підставою вважати звернення прокурора необґрунтованим. Якщо суд після відкриття провадження у справі з урахуванням наведених учасниками справи аргументів та наданих доказів установить відсутність підстав для представництва прокурором інтересів держави в суді, суд залишає позовну заяву, подану прокурором в інтересах держави в особі компетентного органу, без розгляду відповідно до положень пункту 2 частини першої статті 226 ГПК України.

Прокурор зазначав у позові, що про порушення права територіальної громади на спірну земельну ділянку Київська міська рада була достовірно обізнана з 25.06.2019, коли набрало законної сили рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 у справі № 9100/15932/14, яким визнано недійсним Договір купівлі-продажу земельної ділянки від 02.04.2007 та визнано недійсним державний акт від 30.10.2008 на паво власності на земельну ділянку площею 0,1743 га по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва, оскільки була стороною у вказаній справі, однак жодних дій щодо витребування земельної ділянки історико-культурного призначення на користь територіальної громади міста не вжила.

04.12.2020 Київська міська прокуратура звернулась із Повідомленням в порядку ст. 23 Закону України "Про прокуратуру" № 05/23-535-15, у якому Київська міська прокуратура просила повідомити про заходи які Київська міська рада вживала для відновлення територіальної громади щодо означеної земельної ділянки або причини невжиття таких заходів, у відповідь на який, Київська міська рада Листом № 0570202/1-23348 від 14.12.2020 повідомила, що виключно судом вирішуються земельні спори з приводу володіння, користування і розпорядження земельними ділянками, що перебувають у власності громадян і юридичних осіб.

Таким чином, враховуючи наведене у сукупності, оскільки позивач не належним чином здійснював свої повноваження, що проявилось у неподанні позову самостійно до відповідача протягом розумного строку, будучи обізнаним про порушення інтересів держави, суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що прокурор правомірно звернувся до суду з позовом в інтересах держави в особі Київської міської ради.

Статтею 13 Конституції України визначено, що земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією.

Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону (стаття 14 Конституції України).

Земельні відносини щодо володіння, користування і розпорядження землею регулюються Конституцією України, Земельним кодексом України, а також прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами.

Відповідно до ст.ст.142, 143 Основного Закону України матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають у управлінні районних і обласних рад. Територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізують їх результати; утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.

21 травня 1997 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні", згідно ст. 2 якого місцеве самоврядування в Україні - це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста - самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

Згідно із ст. 16 "Про місцеве самоврядування в Україні", від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради.

Положення частин 1 та 2 ст. 1 Земельного кодексу України визначають, що земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави.

Право власності на землю гарантується.

Відповідно до ст. 9 Земельного кодексу України, до повноважень Київської і Севастопольської міських рад у галузі земельних відносин на їх території належить, зокрема розпорядження землями територіальної громади міста; передача земельних ділянок комунальної власності у власність громадян та юридичних осіб відповідно до цього Кодексу; надання земельних ділянок у користування із земель комунальної власності відповідно до цього Кодексу.

Сільські, селищні, міські ради надають земельні ділянки у постійне користування юридичним особам із земель комунальної власності відповідних територіальних громад для всіх потреб (ч. 1 ст. 122 Земельного кодексу України в редакції на момент прийняття Київською міською радою рішення № 125/786 від 08.02.2007).

Рішенням Київської міської ради "Про продаж земельної ділянки відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва" № 125/786 від 08.02.2007 затверджено умови продажу земельної ділянки площею 0,1743 за 3 312 707,00 грн. для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку на вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва, та вирішено після сплати повної вартості земельної ділянки оформити та видати ВАТ "Укртурінвест" в установленому законом порядку державний акт на право власності на земельну ділянку.

02 квітня 2007 між Київською міською радою та Відкритим акціонерним товариством "Укртурінвест" укладено Договір купівлі-продажу земельної ділянки, посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Кравченко Н.П. за № 224 за умовами якого продавець на підставі рішення Київської міської ради від 08.02.2007 № 125/786 продав, а покупець купив земельну ділянку, місце розташування якої на вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва, площею 1743 кв.м. у межах, які перенесені у натуру (на місцевість), і зазначені у технічній документації земельної ділянки.

На підставі зазначеного Договору купівлі-продажу, ВАТ "Укртурінвест" видано державний акт на право власності на земельну ділянку по вул. Миколи Гайцана, 12/14 (серія КВ № 1375421 державна реєстрація за № 02-8-00194 від 30.10.2008).

Постановою Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 11.12.2012 та ухвалою Вищого адміністративного суду України від 12.11.2013, задоволено позов Бойко Л.О., Головної О.Г., Крикун Т.С. до КМР, за участю третьої особи без самостійних вимог на предмет спору на стороні відповідача ВАТ "Укртурінвест", визнано протиправними та скасовано пункт 4 рішення КМР від 03.04.2001 № 254/1231 "Про погодження місця розташування об'єктів", а також рішення від 14.07.2005 № 778/3353 "Про передачу відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" земельної ділянки для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М.Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва" та рішення КМР від 08.02.2007 № 125/786 "Про продаж земельної ділянки відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва".

Судовими рішеннями у справі №2а-2235/11 встановлені, зокрема, наступні обставини щодо земельної ділянки, яка була відчужена за спірним договором:

- згідно з черговим кадастровим планом, наданим станом на 04.11.2008, земельна ділянка, щодо якої укладено Договір, включає в себе прибудинкову територію будинку по вул. Суворова, 14/12, а також сам будинок;

- будинок по вул. Суворова, 14/12 є пам'яткою історії та культури початку 20 сторіччя, охоронний № 258 відповідно до рішення КМР від 18.11.1986 № 1107, розташований на трикутнику землі, що обмежено вулицями Суворова-Гайцана-Царика. Інших будинків на вказаній ділянці землі немає. Земельна ділянка розташована в зоні забудови першої категорії, як вбачається з листа Головного управління охорони культурної спадщини від 14.03.2008;

- з відповіді Київської міської державної адміністрації від 27.02.2008 вбачається, що ВАТ "Укртурінвест" було надано архітектурно-планувальне завдання для розробки проектною документації розширення пам'ятки історії та культури по вул. Суворова, 14/12. Але вказані дії відповідно до експертних висновків, наданих архітектором, членом консультативних рад Комітету охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища м. Києва та Київської міської організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, призведуть до знищення пам'ятки архітектури початку 20 сторіччя;

- ділянка на вул. Суворова, 14/12, знаходиться в центральній планувальній зоні, історичному ареалі міста, зоні регулювання забудови першої категорії, на землях історико-культурного значення (рішення КМР від 28.03.2002 № 370/1804), відповідно до листа Головного управління охорони культурної спадщини від 22.01.2009 №241;

- як вбачається з відповіді на звернення Головного управління охорони культурної спадщини від 16.11.2007 проектна документація стосовно будинку-пам'ятки по вул. Суворова, 14/12, на розгляд та погодження не надавалась;

- будинок по вул. Суворова, 14/12, знаходиться на обліку як пам'ятка архітектури;

- отже, земельна ділянка, яка була виділена, надана в оренду та, в подальшому, продана ВАТ "Укртурінвест" КМР, є прибудинковою територією будинку по вул. Суворова, 14/12, та прибудова буде здійснюватись саме до вказаного будинку;

- 23.10.2007 проведено громадські слухання членів територіальної громади Печерського району м. Києва, на яких розглядалося питання з приводу рішень КМР щодо продажу земельної ділянки ВАТ "Укртурінвест". На вказаних слуханнях було заслухано експертний висновок архітектора щодо відповідності прибудови до будинку по вул. Суворова, 14/12, будівельним нормам та стандартам. Архітектором було зроблено висновок, що неможливо створити надбудову та створити автопаркінг у внутрішньому дворі пам'ятки архітектури початку 20 століття, не зруйнувавши її;

- в результаті на слуханнях громадська думка була сформована проти даного будівництва.

Також, учасниками справи не заперечувалось, що 19.12.2007 було проведено громадське обговорення, на якому також розглядалося питання щодо правомірності продажу КМР земельної ділянки по вул. Суворова, 14/12, та забудови її ВАТ "Укртурінвест". У результаті вказаних громадських слухань було ухвалено рішення звернутися до КМР з вимогою про скасування рішень КМР від 14.07.2005 № 778/3353 та від 08.02.2007 № 125/786. Крім того, було зібрано територіальною громадою 1 300 підписів за скасування вказаних рішень КМР. Підготовлено позитивні висновки комісії КМР щодо скасування пункту 4 рішення від 03.04.2001, рішення від 14.06.2005, рішення від 08.02.2007;

- відповідно до положень статті 5 Закону України "Про основи містобудування" при винесенні рішень відповідачем не враховані інтереси територіальної громади та мешканців будинку, порушено норми статті 18 Закону України "Про планування і забудову території" щодо повного інформування населення про забудову території;

- відповідно до статті 22 Закону України "Про охорону культурної спадщини" пам'ятки, їхні частини, пов'язане з ними рухоме та нерухоме майно забороняється зносити, змінювати, замінювати, переміщувати (переносити) на інші місця;

- відповідно статті 34 Закону України "Про охорону культурної спадщини" території пам'яток, охоронних зон, належать до земель історико-культурного призначення, включаються до державних земельних кадастрів, планів землекористування, проектів землеустрою, іншої проектно-планувальної та містобудівної документації;

- відповідач (КМР) порушив вимоги чинного законодавства та права позивачів як членів територіальної громади Печерського району м. Києва, а тому адміністративний позов підлягає задоволенню.

У серпні 2014 року Товариство власників квартир будинку 14/12 по вул. Суворова м. Києва "Літа" звернулось у Господарський суд міста Києва з позовом до Київської міської ради, Відкритого акціонерного товариства "Укртурінвест", Реєстраційної служби Головного управління юстиції у місті Києві та просило суд:

- визнати недійсним з моменту укладення договір купівлі-продажу земельної ділянки від 02.04.2017 року, укладений між відповідачем-1 та відповідачем-2;

- визнати недійсним державний акт серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку розміром 0,1742 га, виданий відповідачу-2 та зареєстрований в Книзі записів державних актів на право приватної власності на землю за №02-8-00194;

- зобов'язати відповідача-3 внести відповідні зміни до земельного кадастру щодо визнання недійсним державного акта серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку розміром 0,1742 га та скасувати державну реєстрацію за №02-800194 від 30.09.2008 державного акта на право власності на землю.

Рішенням Господарського суду міста Києва від 19.03.2015 у справі № 910/15932/14, залишеним без змін постановою Київського апеляційного господарського суду від 11.06.2015, провадження у цій справі в частині вимог до Реєстраційної служби Головного управління юстиції у м. Києві про зобов'язання внести зміни до державного земельного кадастру та скасування державної реєстрації від 30.10.2008 № 02-8-00194 державного акта на право власності на землю припинено; у задоволенні позову про визнання договору від 02.04.2007 та державного акта серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку недійсними відмовлено.

Постановою Вищого господарського суду України від 06.08.2015, постанову Київського апеляційного господарського суду від 11.06.2015 та рішення Господарського суду міста Києва від 19.03.2015 у цій справі в частині відмови у позові - скасовано, а справу в цій частині направлено до Господарського суду міста Києва на новий розгляд; у решті постанову Київського апеляційного господарського суду від 11.06.2015 у частині припинення провадження у справі залишено без змін.

Після нового розгляду справи, рішенням Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 позовні вимоги задоволено. Визнано недійсним договір купівлі-продажу земельної ділянки несільськогосподарського призначення від 02.04.2007, укладений між Київською міською радою та ВАТ "Укртурінвест", засвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Кравченко Н.П., зареєстрований у реєстрі за № 224. Визнано недійсним державний акт серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку площею 0,1743 га, виданий ВАТ "Укртурінвест", зареєстрований у Книзі записів державних актів на право приватної власності на землю за № 02-8-00194. Вирішено питання щодо розподілу судових витрат.

Постановою Київського апеляційного господарського суду від 14.12.2017 рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 скасовано. Прийнято нове рішення, яким у задоволенні позову відмовлено.

Постановою Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 03.04.2018 постанову Київського апеляційного господарського суду від 14.12.2017 скасовано, справу передано на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

Постановою Київського апеляційного господарського суду від 13.06.2018 рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 скасовано, ухвалено нове рішення, яким у задоволенні позову відмовлено.

Постановою Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 05.12.2018 постанову Київського апеляційного господарського суду від 13.06.2018 скасовано, справу передано на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

За наслідками нового розгляду, апеляційна інстанція оскаржуваною постановою від 25.06.2019 рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 залишила без змін.

Постановою Верховного Суду від 25.09.2019 у справі № 910/15932/14 постанову Північного апеляційного господарського суду від 25.06.2019 та рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 у справі №910/15932/14 залишено без змін.

Частиною першою статті 216 Цивільного кодексу України встановлено, що недійсний правочин не створює юридичних наслідків, крім тих, що пов'язані з його недійсністю.

Нікчемний правочин або правочин, визнаний судом недійсним, є недійсним з моменту його вчинення. Якщо за недійсним правочинном права та обов'язки передбачалися лише на майбутнє, можливість настання їх у майбутньому припиняється (стаття 236 ЦК України).

31 травня 2013 року між Відкритим акціонерним товариством "Укртурінвест" та Товариством з обмеженою відповідальністю "Борекс Інвест" укладено Договір купівлі-продажу земельної ділянки, посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С.В. за № 1226, за умовами якого продавець зобов'язується передати у власність покупця земельну ділянку площею 0,1743 га, надану для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку, кадастровий номер: 8000000 000:82:342:0008, що розташована за адресою: м. Київ, Печерський район, вул. Миколи Гайцана, 12/14, а покупець зобов'язується прийняти цю земельну ділянку та сплатити за неї ціну відповідно до умов, що визначені в цьому Договорі.

Ця земельна ділянка належить продавцю на підставі Державного акту на право власності на земельну ділянку, серії КВ № 137542, виданого Київською міською радою 30 жовтня 2008 року, зареєстрованого в Книзі записів реєстрації державних актів на право власності на землю та на право постійного користування землею, договорів оренди землі за № 02-8-00194 (п. 2 Договору).

Згідно з п. 4 Договору за погодження сторін продаж земельної ділянки вчинено за 1 812 720,00 грн., які повністю будуть перераховані покупцем на рахунок продавця № 26003300489001 в АКБ "Новий" м. Києва, МФО 305062 на протязі десяти днів з моменту підписання цього Договору.

21 травня 2021 року між Товариством з обмеженою відповідальністю "Борекс Інвест" (далі – продавець) та Товариством з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна" (далі – покупець) укладено Договір купівлі-продажу земельної ділянки, посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Незнайком С.В. за № 786, за умовами якого продавець передає у власність покупця, а покупець приймає у власність земельну ділянку, площею 0,1743 га (далі – предмет договору) і сплачує за неї обговорену цим Договором грошову суму.

Згідно з п. 1.2 Договору предметом Договору є земельна ділянка, кадастровий номер: 8000000000:82:342:0008, яка розташована за адресою: м. Київ, Печерський район, вул. Миколи Гайцана, 12/14.

Цільове призначення земельної ділянки – для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку.

Земельна ділянка належить продавцю на підставі Договору купівлі-продажу земельної ділянки, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С.В. 31.05.2013, за реєстровим № 1226.

Право власності на земельну ділянку зареєстровано за продавцем приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С.В. 31.05.2013, номер запису про право власності: 1135171 в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 72188480000, що підтверджується витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності, індексний номер витягу: 242934840, виданим приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С.В. 03.02.2021 (п. 1.3 та п. 1.4 Договору)

У відповідності до п. 2.1 Договору продаж земельної ділянки провадиться за 2 198 500,00 грн., які покупець зобов'язується сплатити продавцю повністю до 20.05.2022.

Отже, суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що ВАТ "Укртурінвест" при укладенні договору купівлі - продажу земельної ділянки від 31.05.2013 не мало права розпорядження спірною земельною ділянкою, оскільки ВАТ "Укртурінвест" набуло право власності на земельну ділянку та отримало відповідний державний акт, на підставі рішення "Про продаж земельної ділянки відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печорському районі м. Києва" № 125/786 від 08.02.2007, яке постановою Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 11.12.2012 та ухвалою Вищого адміністративного суду України від 12.11.2013 визнано протиправними та скасовано, а також в подальшому рішенням Господарського суду міста Києва від 21.10.2015, залишеним без змін постановою Північного апеляційного господарського суду від 25.06.2019 та постановою Верховного Суду від 25.09.2019, визнано недійсним договір купівлі-продажу земельної ділянки несільськогосподарського призначення від 02.04.2007, укладений між Київською міською радою та ВАТ "Укртурінвест", засвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Кравченко Н.П., зареєстрований у реєстрі за № 224 та визнано недійсним державний акт серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку площею 0,1743 га, виданий ВАТ "Укртурінвест", зареєстрований у Книзі записів державних актів на право приватної власності на землю за № 02-8-00194.

Статтею 41 Конституції України встановлено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним.

Із зазначеною нормою Конституції кореспондуються положення ч.1 ст.321, ст.317, 319 Цивільного кодексу України, згідно яких право власності є непорушним; ніхто не може бути протиправно позбавлений цього права чи обмежений у його здійсненні; власникові належать права володіння, користування та розпоряджання своїм майном; власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд; власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону.

Статтею 328 Цивільного кодексу України визначено, що право власності набувається на підставах, що не заборонені законом, зокрема із правочинів. Право власності вважається набутим правомірно, якщо інше прямо не впливає із закону або незаконність набуття права власності не встановлена судом.

Відповідно до ст. 330 Цивільного кодексу України, якщо майно відчужене особою, яка не мала на це права, добросовісний набувач набуває право власності на нього, якщо відповідно до ст. 388 цього Кодексу майно не може бути витребуване в нього.

Власник має право витребувати своє майно від особи, яка незаконно, без відповідної правової підстави заволоділа ним (ч.1 ст.387 Цивільного кодексу України).

Віндикацією є передбачений законом основний речово-правовий спосіб захисту цивільних прав та інтересів власника майна чи особи, що має речове право на майно (титульний володілець), який полягає у відновленні становища, що існувало до порушення, шляхом повернення об'єкта права власності у володіння власника (титульного володільца) з метою відновлення права використання власником усього комплексу його правомочностей.

Віндикаційним позовом захищається право власності в цілому, оскільки він пред'являється в тих випадках, коли порушені права володіння, користування і розпорядження одночасно. Однак право власності за власником зберігається, тому що в нього є право приналежності, що може бути підтверджено правостановлюючими документами, а також іншими письмовими доказами.

Позивачем за віндикаційним позовом може бути неволодіючий власник (фізичні і юридичні особи, держава і територіальні громади в особі уповноважених ними органів). Водночас законодавство надає право звертатися з вимогами про витребування майна з чужого незаконного володіння не лише власникам, а й іншим особам, у яких майно власника перебувало у законному володінні за відповідною правовою підставою ("титолом").

Титульними володільцями вважаються особи, які володіють майном за цивільно-правовими договорами (майнового найму (оренди), підряду, зберігання, застави та ін.), особи, які володіють майном на праві господарського відання, оперативного управління або на іншій підставі, передбаченій законом.

Відповідачем за віндикаційним позовом має бути незаконний володілець майна власника, який може і не знати про неправомірність свого володіння та утримання такого майна. При цьому незаконними володільцями вважаються як особи, які безпосередньо неправомірно заволоділи чужим майном, так і особи, які придбали майно не у власника, тобто у особи, яка не мала права ним розпоряджатися.

Предметом позову є матеріально-правова вимога позивача до відповідача, а підставою - посилення на належне йому право, юридичні факти, що призвели до порушення цього права, та правове обґрунтування необхідності його захисту.

Таким чином, предмет віндикаційного позову становить вимога неволодіючого майном власника до незаконно володіючого цим майном невідомця про повернення індивідуально-визначеного майна з чужого незаконного володіння.

Якщо майно за відплатним договором придбано в особи, яка не мала права його відчужувати, про що набувач не знав і не міг знати (добросовісний набувач), власник має право витребувати це майно від набувача лише у випадках, передбачених ч. 1 ст. 388 ЦК України, зокрема, якщо майно вибуло із володіння власника або особи, якій він передав майно у володіння, не з їхньої волі іншим шляхом (було загублено, викрадено, вибуло з їхнього володіння іншим шляхом).

Такий правовий висновок викладений у постанові Верховного Суду від 22.08.2018 у справі № 906/420/17, у постановках Великої Палати Верховного Суду від 26.11.2019 у справі № 914/3224/16, від 29.05.2019 у справі № 367/2022/15-ц.

У разі коли відчуження майна мало місце два і більше разів після недійсного правочину, це майно може бути витребувано від особи, яка не є стороною недійсного правочину, від добросовісного набувача на підставі ч. 1 ст. 388 Цивільного кодексу України.

У такому випадку діюче законодавство не пов'язує можливість витребування майна у добросовісного набувача з обставинами щодо наявності у відчужувача за останнім у ланцюгу договором (правочином) права відчужувати це майно. Витребування майна від добросовісного набувача у такому випадку залежить від наявності волі на передачу цього майна у власника майна - відчужувача за першим договором (правочином) у ланцюгу договорів (правочинів).

Право власника на витребування майна від добросовісного набувача на підставі ч. 1 ст. 388 Цивільного кодексу України залежить від того, у який спосіб майно вибуло із його володіння. Ця норма передбачає вичерпний перелік підстав, коли за власником зберігається право на витребування свого майна від добросовісного набувача.

Однією з таких підстав є вибуття майна з володіння власника або особи, якій він передав майно, не з їхньої волі іншим шляхом.

Наявність у діях власника волі на передачу майна іншій особі унеможливує витребування майна від добросовісного набувача.

Отже, вирішуючи спір про витребування майна із чужого незаконного володіння, необхідно встановити, чи вибуло спірне майно із володіння власника в силу обставин, передбачених ч. 1 ст. 388 Цивільного кодексу України, зокрема, чи з волі власника майно вибуло із його володіння.

Отже, з урахуванням наведеного, враховуючи, що постанова Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11, залишена без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 11.12.2012 та ухвалою Вищого адміністративного суду України від 12.11.2013, якою визнано протиправними та скасовано рішення "Про продаж земельної ділянки відкритому акціонерному товариству "Укртурінвест" для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-житлової прибудови до будинку по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печорському районі м. Києва" № 125/786 від 08.02.2007, набрала чинності до укладення Договору купівлі-продажу земельної ділянки від 31.05.2013, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бочаровою С.В. за № 1226, однак, до набрання чинності рішенням Господарського суду міста Києва від 21.10.2015, залишеним без змін постановою Північного апеляційного господарського суду від 25.06.2019 та постановою Верховного Суду від 25.09.2019, яким визнано недійсним договір купівлі-продажу земельної ділянки несільськогосподарського призначення від 02.04.2007, укладений між Київською міською радою та ВАТ "Укртурінвест", засвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Кравченко Н.П., зареєстрований у реєстрі за № 224 та визнано недійсним державний акт серії КВ № 137542 на право власності на земельну ділянку площею 0,1743 га, виданий ВАТ "Укртурінвест", зареєстрований у Книзі записів державних актів на право приватної власності на землю за № 02-8-00194., ТОВ "Борекс Інвест" є добросовісним набувачем за відплатними договорами купівлі-продажу земельної ділянки від 31.05.2013, в зв'язку з чим, і Товариство з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна" є також добросовісним набувачем за відплатним Договором купівлі-продажу земельної ділянки від 21.05.2021.

У такому випадку ефективний спосіб захисту порушеного права є подання саме віндикаційного позову до добросовісного набувача.

У контексті вище викладеного та з огляду на твердження третьої особи, що позов про повернення земельної ділянки територіальній громаді міста Києва слід розглядати як негаторний позов, суд апеляційної інстанції зазначає наступне.

Так, матеріалами справи підтверджується, що у даному випадку відповідач стверджує, що він є добросовісним набувачем, оскільки право власності до нього перейшло на підставі правочину, який не визнано недійсним (тобто на законних підставах), і, незважаючи на те, що в результаті судових рішень земельна ділянка фактично не вибула із власності територіальної громади міста Києва, фактичним володільцем спірного майна (земельної ділянки) залишається відповідач (добросовісний набувач), відомості про закріплення права

власності за яким містяться у Єдиному державному реєстрі речових прав на нерухоме майно (Інформаційна довідка з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно №268595101 від 02.08.2021).

Отже, порушене право власності на земельну ділянку може бути захищено лише шляхом подання віндикаційного позову до добросовісного набувача на підставі ст. 388 Цивільного кодексу України, а не шляхом подачі негаторного позову, оскільки позивачем за негаторним позовом може бути лише фактичний володілець, а цей позов спрямований на усунення порушень прав власника, які не пов'язані з позбавленням його володіння майном.

Позовні вимоги прокурора (про повернення земельної ділянки) зводяться до витребування майна із чужого незаконного володіння (віндикаційний позов), що регулюється статтею 387 Цивільного кодексу України, згідно з якою власник має право витребувати майно із чужого незаконного володіння від особи, яка заволоділа ним без відповідної правової підстави.

Витребування майна шляхом віндикації застосовується до відносин речово-правового характеру, зокрема, якщо між власником і володільцем майна немає договірних відносин і майно перебуває у володільця не на підставі укладеного з власником договору.

У цьому разі майно може бути витребувано від особи, яка не є стороною недійсного правочину, зокрема від добросовісного набувача, шляхом подання віндикаційного позову, з підстав, передбачених частиною першою статті 388 Цивільного кодексу України.

Таким чином, положення статті 388 Цивільного кодексу України можуть застосовуватись як підстави позову про повернення майна від добросовісного набувача, якщо майно вибуло з володіння власника або особи, якій він передав майно, не з їхньої волі іншим шляхом, і було відчужене третій особі за умови, що між власником та володільцем майна не існує жодних юридичних відносин.

З огляду на зміст позовної заяви, її вимоги, суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що прокурором вірно кваліфіковано правові підстави позови та заявлено віндикаційний позов на підставі статей 387, 388 Цивільного кодексу України.

У постанові від 14.11.2018 у справі №183/1617/16 Велика Палата Верховного Суду дійшла правового висновку про те, що метою віндикаційного позову є забезпечення введення власника у володіння майном, якого він був незаконно позбавлений. У випадку позбавлення власника володіння нерухомим майном означене введення полягає у внесенні запису про державну реєстрацію за власником права власності на нерухоме майно (пункт 89 постанови Великої Палати Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 653/1096/16-ц).

Велика Палата Верховного Суду зазначила, у разі задоволення позовної вимоги про витребування нерухомого майна з чужого незаконного володіння суд витребує таке майно на користь позивача, а не зобов'язує відповідача повернути це майно власникові. Таке рішення суду є підставою для внесення до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно запису про державну реєстрацію права власності на нерухоме майно за позивачем (п.116 постанови Великої Палати Верховного Суду від 14.11.2018 у справі №183/1617/16).

Суд апеляційної інстанції враховує, що заперечення відповідача викладені у відзиві на позовну заяву, щодо наявності у Київської міської ради волі на вибуття означеної спірної земельної ділянки шляхом прийняття, зокрема рішення №125/786 від 08.02.2007, є необґрунтованими, оскільки Київська міська рада, відповідно до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", діє від імені та в інтересах територіальної громади міста Києва, яка як встановлено, такої волі не мала, що вбачається із наступних встановлених судовими рішеннями у справі №2а-2235/11 обставин:

- 23.10.2007 проведено громадські слухання членів територіальної громади Печерського району м. Києва, на яких розглядалося питання з приводу рішень КМР щодо продажу земельної ділянки ВАТ "Укртурінвест". На вказаних слуханнях було заслухано експертний висновок архітектора щодо відповідності прибудови до будинку по вул. Суворова, 14/12, будівельним нормам та стандартам. Архітектором було зроблено висновок, що неможливо створити надбудову та створити автопаркінг у внутрішньому дворі пам'ятки архітектури початку 20 століття, не зруйнувавши її;

- в результаті на слуханнях громадська думка була сформована проти даного будівництва.

19.12.2007 було проведено громадське обговорення, на якому також розглядалося питання щодо правомірності продажу КМР земельної ділянки по вул. Суворова, 14/12, та забудови її ВАТ "Укртурінвест".

У результаті вказаних громадських слухань було ухвалено рішення звернутися до КМР з вимогою про скасування рішень КМР від 14.07.2005 №778/3353 та від 08.02.2007 №125/786. Крім того, було зібрано територіальною громадою 1 300 підписів за скасування вказаних рішень КМР. Підготовлено позитивні висновки комісії КМР щодо скасування пункту 4 рішення від 03.04.2001, рішення від 14.06.2005, рішення від 08.02.2007;

- відповідно до положень статті 5 Закону України "Про основи містобудування" при винесенні рішень відповідачем не враховані інтереси територіальної громади та мешканців будинку, порушено норми статті 18 Закону України "Про планування і забудову території" щодо повного інформування населення про забудову території;

- відповідач (КМР) порушив вимоги чинного законодавства та права позивачів як членів територіальної громади Печерського району м. Києва, а тому адміністративний позов підлягає задоволенню.

З огляду на викладене, суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що оскільки спірна земельна ділянка вибула з володіння власника (Київської міської ради) не з його волі, то у Київській міській раді в порядку статті 388 Цивільного кодексу України виникли правові підстави для витребування у відповідача земельної ділянки площею 0,1743 га (кадастровий номер 8000000000:82:342:0008), розташованої за адресою: м. Київ, вул. Гайцана Миколи, 12/14, у зв'язку з чим позовні вимоги прокурора, заявлені в інтересах держави в особі визначеного позивача про витребування у Товариства з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна" на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради земельну ділянку площею 0,1743 га з кадастровим номером 8000000000:82:342:0008, розташовану по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва – є законними, обґрунтованими та підлягають задоволенню у повному обсязі.

Водночас відповідачем у справі заявлено про застосування строків позовної давності, що враховано судом першої інстанції, і оскільки позовні вимоги про витребування у відповідача на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради

земельної ділянки площею 0,1743 га по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва (кадастровий номер 8000000000:82:342:0008) заявлені із пропуском строків позовної давності, і прокурор не довів того факту, що він не міг дізнатись про порушення права власності територіальної громади міста Києва на спірну земельну ділянку, суд першої інстанції відмовив у задоволенні вказаних позовних вимог саме з цих підстав з посиланням на приписи ст. 256, ст. 257, ч. 4 ст. 267 Цивільного кодексу України.

Проте, суд апеляційної інстанції не погоджується з висновками суду першої інстанції в цій частині з огляду на наступне.

Так, суд першої інстанції дійшов висновку, що початок перебігу позовної давності повинен обраховуватись з 11.12.2012, а саме з моменту набрання чинності постановою Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11. Проте, суд апеляційної інстанції вважає вказані висновки суду першої інстанції помилковими з урахуванням наступного.

Відповідно до ст. 256 Цивільного кодексу України, позовна давність - це строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу.

Приписами ст. 257 Цивільного кодексу України визначено, що загальна позовна давність встановлюється тривалістю у три роки.

Згідно зч. 1 ст. 261 Цивільного кодексу України, перебіг позовної давності починається від дня, коли особа довідалася або могла довідатися про порушення свого права або про особу, яка його порушила.

Норми, встановлені ч. 1 ст. 261 Цивільного кодексу України, щодо початку перебігу позовної давності, поширюються і на звернення прокурора до суду із заявою про захист інтересів держави.

Тобто, якщо у передбачених законом випадках з позовом до господарського суду звернувся прокурор, що не є позивачем, то позовна давність обчислюватиметься від дня, коли про порушення свого права або про особу, яка його порушила, довідався або мав довідатися саме позивач, а не прокурор.

Зі змісту наведених норм вбачається, що строк позовної давності обчислюється саме для особи, права якої порушено.

У даному випадку, позивачем у справі є Київська міська рада, яка на підставі ст. ст. 9, 122 Земельного кодексу України наділена державою повноваженнями щодо розпорядження землями комунальної власності на території міста Києва.

Для правильного застосування ч. 1 ст. 261 Цивільного кодексу України у визначенні початку перебігу позовної давності має значення не тільки безпосередня обізнаність особи про порушення її прав, а й об'єктивна можливість цієї особи знати про обставини порушення її прав.

За змістом наведеної норми початок перебігу позовної давності збігається з моментом виникнення в зацікавленій сторони права на позов, тобто можливості реалізувати своє право в примусовому порядку через суд.

Матеріалами справи підтверджується, що спори з приводу законності продажу земельної ділянки площею 0,1743 га по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі міста Києва з кадастровим номером 8000000000:82:342:0008 тривали ще з 2011 року.

Так, постановою Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2а-2235/11, залишеною без змін ухвалами Київського апеляційного адміністративного суду від 11.12.2012 та Вищого адміністративного суду України від 12.11.2013 визнано протиправним та скасовано п. 4 рішення Київської міської ради від 03.04.2001 № 254/1231 про погодження місця розташування об'єкту, рішення Київської міської ради від 14.07.2005 № 778/3353 про передачу ВАТ «Укртурінвест» земельної ділянки в оренду та рішення Київської міської ради від 08.02.2007 № 125/786 про продаж земельної ділянки.

У подальшому, 25.06.2019 набрало законної сили рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 у справі № 910/15932/14 (залишене без змін постановами Північного апеляційного господарського суду від 25.06.2019 та Верховного Суду від 25.09.2019), яким визнано недійсним договір купівлі-продажу земельної ділянки від 02.04.2007 та визнано недійсним державний акт від 30.10.2008 на право власності на земельну ділянку площею 0,1743 га по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі міста Києва, виданий ВАТ «Укртурінвест».

Також, у провадженні Господарського суду міста Києва з липня 2015 року перебувала справа № 910/17873/15 за позовом заступника прокурора Печерського району міста Києва в інтересах держави до Київської міської ради, ВАТ «Укртурінвест» про визнання недійсним договору купівлі-продажу земельної ділянки від 02.04.2007 та державного акту від 30.10.2008, яка була зупинена до розгляду пов'язаної справи № 910/15932/14 за позовом Товариства власників квартир «Літа».

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 29.09.2020 провадження у справі № 910/17873/15 закрито у зв'язку з відсутністю предмета спору, оскільки оспорювані договір купівлі-продажу земельної ділянки та державний акт були визнані недійсними у справі № 910/15932/14.

При цьому, у справах (№ 2а-2235/11, № 910/15932/14, № 910/17873/15 Київська міська рада виступала в процесуальному статусі відповідача і заперечувала проти позовів, стверджуючи про правомірність передачі у власність ВАТ «Укртурінвест» спірної земельної ділянки, а відтак і про законність рішень та договору купівлі-продажу.

Водночас, у даній справі № 910/3795/21 прокурор заявив вимогу про витребування спірної земельної ділянки на користь територіальної громади в особі Київської міської ради, яка у цій справі виступає позивачем.

З огляду на зазначені обставини, до 25.06.2019 (дата набрання законної сили рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2015 у справі № 910/15932/14) Київська міська рада не зверталась з віндикаційним позовом, оскільки договір купівлі-продажу земельної ділянки, укладений з ВАТ «Укртурінвест» був чинний.

Таким чином, суд апеляційної інстанції погоджується з обґрунтованими та правомірними доводами прокурора в апеляційній скарзі про те, що судом першої інстанції не враховано, що без визнання незаконними рішень та визнання недійсним договору купівлі-

продажу і державного акту, звернення Київської міської ради до суду з позовною вимогою про витребування спірної земельної ділянки було неможливим, оскільки остання протягом розгляду зазначених господарських справ наполягала на їх законності.

Також, суд апеляційної інстанції вважає обґрунтованими посилання прокурора на те, що нормами чинного господарського процесуального законодавства України не передбачено можливості участі у справі одного й того самого органу місцевого самоврядування у статусі позивача та відповідача одночасно, у зв'язку з чим, за наявності чинних рішень та договору, а також триваючих судових спорів, Київська міська рада не могла бути позивачем у віндикаційному позові до ТОВ «Борекс Інвест» (власника земельної ділянки на час пред'явлення позову), і відповідно, і на даний час розгляду справи, де відповідачем виступає "Дніпрекс-Україна".

З огляду на викладене, суд апеляційної інстанції вважає обґрунтованими доводи прокурора про те, що вимогу про витребування земельної ділянки можливо заявити лише в інтересах територіальної громади, представницьким органом якої виступає Київська міська рада, у зв'язку з чим у прокурора була відсутня процесуальна можливість заявити позовну вимогу про витребування спірної земельної ділянки у справі № 910/17873/15, оскільки у вказаному судовому провадженні Київська рада виступала відповідачем.

Крім того, як обґрунтовано наголошував прокурор, обставини даної справи (№ 910/3795/21) свідчать про те, що незаконне відведення в оренду та подальший продаж земельної ділянки, укладення договору купівлі-продажу землі, стало підставою для застосування мешканцями територіальної громади міста Києва та прокурором, починаючи з 2011 року, правових заходів, об'єднаних єдиною метою - відновлення порушеного права комунальної власності на землю, в рамках вжиття яких були подані позови у справах № 2а-2235/11, № 910/15932/14 та № 910/17873/15. Досягнувши таким чином мети та скасувавши у 2012 році (ухвала Київського апеляційного адміністративного суду від 11.12.2012 у справі № 2а-2235/11) рішення Київської міської ради про передачу земельної ділянки по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі міста Києва в оренду та рішення про її продаж, визнавши в судовому порядку недійсним укладений між Київською міською радою та ТОВ «Укртурінвест» договір купівлі-продажу та державний акт, у територіальній громаді міста Києва 25.06.2019 (дата набрання чинності рішенням Господарського суду міста Києва від 21.10.2015) виникла правова підстава для повернення спірної земельної ділянки у власність територіальної громади столиці в особі визначеного органу.

Отже, врахувавши наведене, суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що оскільки закон пов'язує початок перебігу строку позовної давності з часом, коли особі, право якої порушено, стало відомо про порушення закону та у зв'язку з цим - прав і охоронюваних законом інтересів (ч. 1 ст. 261 Цивільного кодексу України), початком перебігу строку позовної давності на звернення до суду з даним позовом (про витребування земельної ділянки по вул. Миколи Гайцана, 12/14) у Київської міської ради є 25.06.2019, а саме з моменту набрання законної сили рішенням Господарського суду міста Києва від 21.10.2015, яким визнано незаконним договір купівлі-продажу спірної земельної ділянки між Київською міською радою та ТОВ «Укртурінвест», і встановлено факт вибуття спірної земельної ділянки поза волею її власника - територіальної громади міста.

Отже, суд першої інстанції помилково не врахував, що на момент набрання чинності постановою Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11 (11.12.2012) залишався чинним договір купівлі-продажу земельної ділянки від 02.04.2007 та державний акт від 30.10.2008, і Київська міська рада стверджувала про їх законність, що унеможливило звернення з позовом про витребування спірної земельної ділянки на користь територіальної громади, у зв'язку з чим висновки суду першої інстанції про те, що прокурор не довів того факту, що він не міг дізнатись про порушення права власності територіальної громади міста Києва на спірну земельну ділянку в межах строків позовної давності, з огляду на звернення з позовом у справі № 910/17873/15 у 2015 році - є також помилковими та спростовуються як наявними матеріалами справи, так і встановленими обставинами.

Зокрема, у позовній заяві прокурор не заперечує факту обізнаності про незаконність продажу спірної земельної ділянки. Прокурор стверджує про неможливість звернення до суду з позовом про витребування спірної земельної ділянки на користь територіальної громади, оскільки, по-перше, були чинними договір купівлі-продажу землі та державний акт, а, по-друге, Київська рада, як представницький орган територіальної громади міста Києва, виступала відповідачем у справі № 910/17873/15, з огляду на що процесуально неможливо було витребувати земельну ділянку на користь Київської міської ради, і доводи прокурора в цій частині визнаються судом апеляційної інстанції обґрунтованими в контексті необхідності захисту права держави на землю в контексті ініційованого спору у даній справі.

Окрім того, суд апеляційної інстанції враховує, що внаслідок незаконного перебування у відповідача спірної земельної ділянки, фактично кожен день відбувається незаконність її володінням, у зв'язку з чим це є триваючим порушенням у часі, і відповідно, строк позовної давності щодо такого триваючого порушення розпочинається відносно кожного дня такого володіння, і не може обмежуватись строком позовної давності як таким, адже вплив позовної давності стосовно певного строку володіння не може породжувати юридичну законність володіння певним майном, воля на вибуття якого з власності власника в особі позивача - була відсутня.

Також, щодо поважності пропуску строків позовної давності, суд апеляційної інстанції враховує наступне.

Відповідно до висновків Великої Палати Верховного Суду, викладених у постанові від 26.11.2019 у справі № 914/3224/16 якщо позовні вимоги господарським судом визнано обґрунтованими, а стороною у справі заявлено про вплив позовної давності, суд зобов'язаний застосувати до спірних правовідносин положення ст. 267 Цивільного кодексу України і вирішити питання про наслідки такого впливу (тобто або відмовити в позові у зв'язку зі впливом позовної давності, або за наявності поважних причин її пропусчення - захистити порушене право, але в будь-якому разі вирішити спір з посиланням на зазначену норму).

В ході розгляду даної справи у суді першої інстанції, 09.11.2021 прокурором подано клопотання про визнання поважними причин пропуску строку позовної давності для звернення до суду з позовом про витребування у ТОВ «Дніпрекс-Україна» на користь територіальної громади міста Києва земельної ділянки площею 0,1743 га по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі міста Києва.

У вказаному клопотанні та позовній заяві прокурор обґрунтував поважність причин пропуску строку позовної давності з урахуванням обставин даної справи, за яких своєчасне пред'явлення позову про витребування спірної земельної ділянки було неможливим.

Частиною 5 ст. 267 Цивільного кодексу України передбачено, що у разі якщо суд визнає поважними причини пропусчення позовної давності, порушене право підлягає захисту.

Водночас, закон не передбачає переліку причин, які можуть бути визнані поважними для захисту порушеного права, у випадку подання позову з пропуском строку позовної давності. Тому, дане питання віднесено до компетенції суду, який безпосередньо розглядає спір.

При цьому поважними причинами пропуску позовної давності вважаються такі обставини, за яких своєчасне пред'явлення позову стає неможливим або утрудненим.

Питання щодо поважності цих причин, тобто наявності обставин, які з об'єктивних, незалежних від позивача підстав унеможлилювали або істотно утруднювали своєчасне подання позову, вирішується господарським судом у кожному конкретному випадку з урахуванням наявних даних про такі обставини.

Вирішуючи питання щодо поважності причин пропуску позовної давності у спірних правовідносинах, суд з огляду на положення ст. 13 Цивільного кодексу України («Межі здійснення цивільних прав») має враховувати добросовісність поведінки як позивача, так і відповідача протягом усього періоду з моменту виникнення права на захист порушеного права (права на позов) і до моменту звернення з позовом, зважаючи на характер спірних правовідносин між сторонами, особливості їх нормативного регулювання: надані сторонам права та покладені на них обов'язки тощо.

В свою чергу, позов був пред'явлений прокурором на захист інтересів територіальної громади, як власника землі в межах міста Києва. Київська міська рада як представницький орган, зобов'язана представляти, захищати та діяти виключно в інтересах територіальної громади міста Києва.

Однак, будучи обізнаною з 11.12.2012 (тобто з дати набрання чинності постанови Шевченківського районного суду міста Києва від 19.12.2011 у справі № 2-а-2235/11), що рішення про продаж земельної ділянки по вул. М. Гайцана, 12/14 у Печерському районі міста Києва визнано в судовому порядку не законним, Київська міська рада з позовом про визнання недійсним договору купівлі-продажу - не зверталась. Навпаки, у справі № 910/15932/14 за позовом Товариства власників квартир «Літа» про визнання недійсним договору купівлі-продажу вказаної земельної ділянки Київська міська рада заперечувала проти задоволення позовних вимог мешканців міста Києва та стверджувала про законність продажу.

Таким чином, суд апеляційної інстанції погоджується з обґрунтованими доводами прокурора про те, що суд першої інстанції безпідставно залишив поза увагою вказані обставини, які свідчать про недобросовісну поведінку Київради, яка, в даному випадку, діяла всупереч інтересам територіальної громади, а вказані обставини підтверджують неможливість витребування спірної земельної ділянки, оскільки єдиним органом, який міг та повинен був звернутись до суду про витребування земельної ділянки на користь територіальної громади є Київська міська рада, яка протягом 2012-2019 років була відповідачем у судових спорах.

Згідно усталеної практики Європейського суду з прав людини, механізм застосування позовної давності повинен бути достатньо гнучким, тобто, як правило, він мусить допускати можливість зупинення, переривання та поновлення строку позовної давності (рішення від 20.12.2007 у справі «Фінікарідов проти Кіпру»).

У рішенні від 03.04.2008 у справі «Пономарьов проти України» Європейський суд з прав людини зробив висновок про те, що правова система багатьох країн-членів передбачає можливість продовження строків, якщо для цього є обґрунтовані підстави.

Конституційне право на судовий захист передбачає як невід'ємну частину такого захисту можливість поновлення порушених прав і свобод громадян, правомірність вимог яких встановлена в належній судовій процедурі і формалізована в судовому рішенні, і конкретні гарантії, які дозволяють б реалізувати його в повному об'ємі і забезпечувати ефективне поновлення в правах за допомогою правосуддя, яке відповідає вимогам справедливості, що узгоджується також зі ст. 13 Конвенції про захист прав людини і основних свобод.

З рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Іліан проти Туреччини» вбачається, що правило встановлення обмежень доступу до суду у зв'язку з пропуском строку звернення повинно застосовуватися з певною гнучкістю і без надзвичайного формалізму, воно не застосовується автоматично і не має абсолютного характеру; перевіряючи його виконання слід звертати увагу на обставини справи.

У справі «Делькорт проти Бельгії» Європейський суд з прав людини зазначив, що у демократичному суспільстві у світлі розуміння Конвенції, право на справедливий суд посідає настільки значне місце, що обмежувальне тлумачення ст. 6 Конвенції не відповідало б меті та призначенню цього положення.

У справі «Беллет проти Франції» Суд вказав, що ст. 6 параграфу 1 Конвенції містить гарантії справедливого судочинства, одним з аспектів якого є доступ до суду. Рівень доступу, наданий національним законодавством, має бути достатнім для забезпечення права особи на суд з огляду на принцип верховенства права в демократичному суспільстві. Для того, щоб доступ був ефективним, особа повинна мати чітку практичну можливість оскаржити дії, які становлять втручання у її права.

Практика Європейського суду з прав людини при застосуванні положень п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який гарантує кожному право на звернення до суду, акцентує увагу на тому, що право на доступ до суду має бути ефективним. Не повинно бути занадто формального ставлення до передбачених законом вимог, так як доступ до правосуддя повинен бути не лише фактичним, але і реальним (рішення Європейського суду з прав людини у справі «Жофр де ля Прадель проти Франції» від 16.12.1992).

Отже, обставини щодо поважності причин пропуску строку позовної давності стосовно вимог прокурора – визнаються судом апеляційної інстанції обґрунтованими та такими, що були доведені прокурором належними та допустимими доказами в розумінні ст. 76-79 Господарського процесуального кодексу України.

Крім того, суд апеляційної інстанції врахує і наступне.

Відповідно до статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Перший протокол, Конвенція) кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права. Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб

здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів.

Предметом безпосереднього регулювання статті 1 Першого протоколу є втручання держави в право на мирне володіння майном, зокрема, й позбавлення особи права власності на майно шляхом його витребування на користь держави.

Перший протокол ратифікований Законом України № 475/97-ВР від 17 липня 1997 року й із огляду на приписи частини першої статті 9 Конституції України, статті 10 ЦК України застосовується судами України як частина національного законодавства.

При цьому розуміння змісту норм Конвенції та Першого протоколу, їх практичне застосування відбувається через практику (рішення) Європейського суду з прав людини, яка згідно зі статтею 17 Закону України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» застосовується українськими судами як джерело права.

Відповідно до сталої практики Європейського суду з прав людини (рішення від 23 вересня 1982 року в справі «Споррнг і Льоннрот проти Швеції», рішення від 21 лютого 1986 року в справі «Джеймс та інші проти Сполученого Королівства») положення статті 1 Першого протоколу містить три правила: перше правило має загальний характер і проголошує принцип мирного володіння майном; друге - стосується позбавлення майна і визначає певні умови для визнання правомірним втручання у право на мирне володіння майном; третє - визнає за державами право контролювати використання майна за наявності певних умов для цього. Зазначені правила не застосовуються окремо, вони мають тлумачитися у світлі загального принципу першого правила, але друге та третє правило стосуються трьох найважливіших суверенних повноважень держави: права вилучати власність у суспільних інтересах, регулювати використання власності та встановлювати систему оподаткування.

У практиці Європейського суду з прав людини (серед багатьох інших, рішення ЄСПЛ у справах «Споррнг і Льоннрот проти Швеції» від 23 вересня 1982 року, «Джеймс та інші проти Сполученого Королівства» від 21 лютого 1986 року, «Шокін проти України» від 14 жовтня 2010 року, «Серков проти України» від 7 липня 2011 року, «Колишний король Греції та інші проти Греції» від 23 листопада 2000 року, «Булвес» АД проти Болгарії» від 22 січня 2009 року, «Трегубенко проти України» від 2 листопада 2004 року, «East/West Alliance Limited» проти України» від 23 січня 2014 року) також напрацьовано три критерії, які слід оцінювати на предмет сумісності заходу втручання в право особи на мирне володіння майном із гарантіями статті 1 Першого протоколу, а саме: чи є втручання законним; чи переслідує воно «суспільний», «публічний» інтерес; чи є такий захід (втручання в право на мирне володіння майном) пропорційним визначеним цілям. Європейського суду з прав людини констатує порушення статті 1 Першого протоколу, якщо хоча б одного критерію не буде додержано.

Критерій законності означає, що втручання держави у право власності особи повинно здійснюватися на підставі закону - нормативно-правового акту, що має бути доступним для заінтересованих осіб, чітким та передбачуваним у питаннях застосування та наслідків дії його норм. Сам лише факт, що правова норма передбачає більш як одне тлумачення, не означає, що закон непередбачуваний. Сумніви щодо тлумачення закону, що залишаються, враховуючи зміни в повсякденній практиці, усувають суди в процесі здійснення правосуддя.

Втручання держави в право власності особи є виправданим, якщо воно здійснюється з метою задоволення «суспільного», «публічного» інтересу, при визначенні якого ЄСПЛ надає державам право користуватися «значною свободою (полем) розсуду». Втручання держави в право на мирне володіння майном може бути виправдане за наявності об'єктивної необхідності у формі суспільного, публічного, загального інтересу, який може включати інтерес держави, окремих регіонів, громад чи сфер людської діяльності.

Принцип «пропорційності» передбачає, що втручання в право власності, навіть якщо воно здійснюється згідно з національним законодавством і в інтересах суспільства, буде розглядатися як порушення статті 1 Першого протоколу, якщо не було дотримано справедливої рівноваги (балансу) між інтересами держави (суспільства), пов'язаними з втручанням, та інтересами особи, яка так чи інакше страждає від втручання. «Справедлива рівновага» передбачає наявність розумного співвідношення (обгрунтованої пропорційності) між метою, що передбачається для досягнення, та засобами, які використовуються. Необхідний баланс не буде дотриманий, якщо особа несе «індивідуальний і надмірний тягар».

Так, Конституція України (статті 13, 14) визначає, що земля є об'єктом права власності Українського народу, від імені якого права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією. Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Право власності на землю набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону.

Отже правовідносини, пов'язані з розпорядженням земель із державної або комунальної власності, становлять «суспільний», «публічний» інтерес, а незаконність (якщо така буде встановлена) рішення органу місцевого самоврядування, на підставі якого відповідний орган розпорядився земельною ділянкою державної форми власності, поза встановленої законом процедури, такому суспільному інтересу не відповідає.

За таких обставин суд апеляційної інстанції наголошує, що у даній справі, яка переглядається в апеляційному порядку, «суспільним», «публічним» інтересом звернення прокурора до суду з заявленими вимогами - є задоволення суспільної потреби у відновленні законності при вирішенні суспільно важливого та соціально значущого питання - набуття особою у власність земель комунальної власності всупереч встановленому законом порядку, а також захист суспільних інтересів загалом, права власності на землю Українського народу, землі - національного багатства України, як джерела задоволення потреб суспільства в земельних ресурсах. «Суспільний», «публічний» інтерес полягає у відновленні правового порядку в частині визначення меж компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування, відновленні становища, яке існувало до порушення права власності Українського народу на землю, захист такого права обраним прокурором шляхом.

При цьому, суд апеляційної інстанції наголошує і на тому, що відповідач не позбавлений права вимагати у встановленому законом порядку відповідної компенсації, що узгоджується і з існуючою практикою Європейського суду з прав людини (наприклад, рішення від 8 липня 1986 року в справі «Літгоу та інші проти Сполученого Королівства»), яка визначає те, що одним із елементів дотримання принципу «пропорційності» при втручанні в право особи на мирне володіння майном є надання їй справедливої та обгрунтованої компенсації, і право на таку компенсацію жодним чином не обмежується прийняттям судових рішень.

В питаннях оцінки «пропорційності» ЄСПЛ, як і в питаннях наявності «суспільного», «публічного» інтересу, також визнає за державою достатньо широку «сферу розсуду», за виключенням випадків, коли такий «розсуд» не ґрунтується на розумних підставах (рішення в справах «Спорронг і Л'єоннорт проти Швеції», «Булвес» АД проти Болгарії).

Так, Європейський суд з прав людини, оцінюючи можливість захисту права особи за статтею 1 Першого протоколу, загалом перевіряє доводи держави про те, що втручання в право власності відбулося в зв'язку з обґрунтованими сумнівами щодо законності набуття особою права власності на відповідне майно, зазначаючи, що існують відмінності між тією справою, в якій законне походження майна особи не оспорується, і справами стосовно позбавлення особи власності на майно, яке набуто злочинним шляхом або стосовно якого припускається, що воно було придбане незаконно (наприклад, рішення та ухвали ЄСПЛ у справах «Раймондо проти Італії» від 22 лютого 1994 року, «Філіпс проти Сполученого Королівства» від 5 липня 2001 року, «Аркурі та інші проти Італії» від 5 липня 2001 року, «Рієла та інші проти Італії» від 4 вересня 2001 року, «Ісмаїлов проти Російської Федерації» від 6 листопада 2008 року).

Таким чином, стаття 1 Першого протоколу гарантує захист права на мирне володіння майном особи, яка законним шляхом, добросовісно набула майно у власність, і для оцінки додержання «справедливого балансу» в питаннях позбавлення майна мають значення обставини, за якими майно було набуто у власність та поведінка особи.

Проте, як підтверджується наявними матеріалами справи, спірна земельна ділянка вибула з володіння власника (Київської міської ради) не з його волі, у зв'язку з чим у Київської міської ради в порядку статті 388 Цивільного кодексу України виникли правові підстави для витребування у відповідача земельної ділянки площею 0,1743 га (кадастровий номер 8000000000:82:342:0008), розташованої за адресою: м. Київ, вул. Гайцана Миколи, 12/14, у зв'язку з чим позовні вимоги прокурора, заявлені в інтересах держави в особі визначеного позивача про витребування у Товариства з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна" на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради земельну ділянку площею 0,1743 га з кадастровим номером 8000000000:82:342:0008, розташовану по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва – є законними, обґрунтованими та підлягають задоволенню у повному обсязі з огляду на приписи ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, враховуючи необхідність задоволення суспільної потреби у відновленні законності при вирішенні суспільно важливого та соціально значущого питання – набуття особою у власність земель комунальної власності всупереч встановленому законом порядку, а також захист суспільних інтересів загалом, права власності на землю Українського народу, землі - національного багатства України, як джерела задоволення потреб суспільства в земельних ресурсах.

Крім того, оцінюючи належність обраного прокурором способу захисту та обґрунтовуючи відповідний висновок, слід виходити із його ефективності, а це означає, що вимога на захист цивільного права має відповідати змісту порушеного права та характеру правопорушення, забезпечувати поновлення порушеного права, а у разі неможливості такого поновлення - гарантувати особі можливість отримання нею відповідного відшкодування.

Аналогічну правову позицію викладено у постановках Великої Палати Верховного Суду від 22.08.2018 у справі № 925/1265/16, від 12.12.2018 у справі № 570/3439/16-ц, від 27.11.2018 у справі № 905/2260/17.

Так, для того, щоб право на доступ до суду було ефективним, особа повинна мати чітко визначену та дієву можливість оскаржити подію, яка, на її думку, порушує її права і охоронювані законом інтереси.

В свою чергу, суд апеляційної інстанції враховує, що обраний прокурором спосіб захисту шляхом витребування у Товариства з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна" на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради земельну ділянку площею 0,1743 га з кадастровим номером 8000000000:82:342:0008, розташовану по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва - є законним та ефективним способом захисту порушених прав у судовому порядку в контексті ініційованого спору.

Усі інші доводи, посилання, обґрунтування учасників спору розглянуті судом апеляційної інстанції, проте, не спростовують висновків суду апеляційної інстанції за результатами розгляду заявленого спору.

З урахуванням наведеного, суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що позовні вимоги прокурора про витребування у Товариства з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна" на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради земельну ділянку площею 0,1743 га з кадастровим номером 8000000000:82:342:0008, розташовану по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва - є законними та обґрунтованими, були доведені належними та допустимими доказами в розумінні ст. 76-79 Господарського процесуального кодексу України, а тому позов підлягає задоволенню за наведених у дані постанові підстав, у зв'язку з чим рішення суду першої інстанції підлягає скасуванню в апеляційному порядку з прийняттям нового рішення про задоволення позову повністю.

Висновки суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги

Згідно з ч.ч.1-3 ст.13 Господарського процесуального кодексу України судочинство у господарських судах здійснюється на засадах змагальності сторін. Учасники справи мають рівні права щодо здійснення всіх процесуальних прав та обов'язків, передбачених цим Кодексом. Кожна сторона повинна довести обставини, які мають значення для справи і на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених законом. Аналогічна норма міститься у ч.1 ст.74 Господарського процесуального кодексу України.

Частиною 1 ст.73 Господарського процесуального кодексу України визначено, що доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи.

Рішення господарського суду має ґрунтуватись на повному з'ясуванні такого: чи мали місце обставини, на які посилаються особи, що беруть участь у процесі, та якими доказами вони підтверджуються; чи не виявлено у процесі розгляду справи інших фактичних обставин, що мають суттєве значення для правильного вирішення спору, і доказів на підтвердження цих обставин; яка правова кваліфікація відносин сторін, виходячи з фактів, установлених у процесі розгляду справи, та яка правова норма підлягає застосуванню для вирішення спору.

Приписами ст. ст. 76, 77 Господарського процесуального кодексу України визначено, що належними є докази, на підставі яких можна встановити обставини, які входять в предмет доказування. Обставини, які відповідно до законодавства повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися іншими засобами доказування.

Статтею 79 Господарського процесуального кодексу України визначено, що наявність обставини, на яку сторона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, вважається доведеною, якщо докази, надані на підтвердження такої обставини, є більш вірогідними, ніж докази, надані на її спростування. Питання про вірогідність доказів для встановлення обставин, що мають значення для справи, суд вирішує відповідно до свого внутрішнього переконання.

Статтею 86 Господарського процесуального кодексу України передбачено, що суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об'єктивному та безпосередньому дослідженні наявних у справі доказів. Жодні докази не мають для суду заздалегідь встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності.

Ч. 1 статті 277 Господарського процесуального кодексу України визначено, що підставами для скасування судового рішення повністю або частково та ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни судового рішення є:

- 1) нез'ясування обставин, що мають значення для справи;
- 2) недоведеність обставин, що мають значення для справи, які суд першої інстанції визнав встановленими;
- 3) невідповідність висновків, викладених у рішенні суду першої інстанції, встановленим обставинам справи;
- 4) порушення норм процесуального права або неправильне застосування норм матеріального права.

З огляду на викладене, Північний апеляційний господарський суд приходять до висновку, що доводи, викладені прокурором в апеляційній скарзі, знайшли своє підтвердження під час розгляду справи в апеляційному порядку, оскаржуване рішення суду першої інстанції ухвалено при нез'ясуванні обставин, що мають значення для справи, за недоведеності обставин, що мають значення для справи, які суд першої інстанції визнав встановленими обставини з неправильним застосуванням норм матеріального права та порушенням норм процесуального права (ст.ст. 76-79 Господарського процесуального кодексу України), у зв'язку з чим на підставі п. 1-4 ч. 1 статті 277 Господарського процесуального кодексу України оскаржуване рішення підлягає скасуванню в апеляційному порядку з прийняттям нового рішення про задоволення позову прокурора за наведених у даній постанові підстав.

Розподіл судових витрат

Пунктом 2 ч. 1 статті 129 Господарського процесуального кодексу України визначено, що у спорах, що виникають при виконанні договорів та з інших підстав, судовий збір покладається на сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог.

Частиною 14 статті 129 Господарського процесуального кодексу України визначено, якщо суд апеляційної, касаційної інстанції, не передаючи справи на новий розгляд, змінює рішення або ухвалює нове, цей суд відповідно змінює розподіл судових витрат.

На підставі п. 2 ч. 1, ч. 14 ст. 129 Господарського процесуального кодексу України суд апеляційної інстанції здійснює розподіл судових витрат наступним чином: з Товариства з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна" на користь Київської міської прокуратури 27 190 (двадцять сім тисяч сто дев'яносто) грн. 80 коп. судового збору за подачу позову та 40 786 (сорок тисяч сімсот вісімдесят шість) грн. 20 коп. судового збору за подачу апеляційної скарги.

Керуючись ст.ст. 129, 240, 269, 270, 273, 275, 277, 281-284 Господарського процесуального кодексу України, Північний апеляційний господарський суд,-

ПОСТАНОВИВ:

1. Апеляційну скаргу Першого заступника керівника Київської міської прокуратури на рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 у справі № 910/3795/21 - задовольнити.
2. Рішення Господарського суду міста Києва від 14.06.2022 у справі № 910/3795/21 - скасувати.
3. Ухвалити нове рішення.

Позов Першого заступника керівника Київської міської прокуратури в інтересах держави в особі Київської міської ради до Товариства з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна" – задовольнити.

Витребувати у Товариства з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна" (код 44133770; 02055 м.Київ, вул. А.Ахматової, буд. 5, кв. 19) на користь територіальної громади міста Києва в особі Київської міської ради (код 22883141; 01044 м. Київ, вул. Хрещатик, 36) земельну ділянку площею 0,1743 га з кадастровим номером 8000000000:82:342:0008, розташовану по вул. Миколи Гайцана, 12/14 у Печерському районі м. Києва.

4. Стягнути з Товариства з обмеженою відповідальністю "Дніпрекс-Україна" (код 44133770; 02055 м.Київ, вул. А.Ахматової, буд. 5, кв. 19) на користь Київської міської прокуратури (код 02910019; 03150 м.Київ, вул. Предславинська, 45/9) 27 190 (двадцять сім тисяч

сто дев'яносто) грн. 80 коп. судового збору за подачу позову та 40 786 (сорок тисяч сімсот вісімдесят шість) грн. 20 коп. судового збору за подачу апеляційної скарги.

5. Матеріали справи №910/3795/21 повернути до Господарського суду міста Києва, доручивши видати наказ на виконання постанови.

Постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дня її прийняття і може бути оскаржена до суду касаційної інстанції у господарських справах, яким є Верховний Суд, шляхом подачі касаційної скарги в порядку, строки та випадках, визначених ст.ст. 286-291 Господарського процесуального кодексу України.

Касаційна скарга на постанову подається протягом 20 днів з дня її проголошення. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини судового рішення, що оскаржується, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Дата підписання постанови: 14.03.2023.

Головуючий суддя

С.Р. Станік

Судді

Є.Ю. Шапгала

О.В. Тищенко

Бондаренко В.В.

ПРОТОКОЛ № 3
засідання Комісії з питань найменувань

Дата проведення: 26 вересня 2023 року

Місце проведення: вулиця Хрещатик, 36, к. 514

Присутні: Хонда М.П., Загуменний Д.М., Шибанов Я.М., Демська О.М., Кальницький М.Б., Лелюк Р.В., Мартиненко-Кушлянський Т.О., Островський П.В., Семенова К.І., Шлапак А.В., Ярмоленко Ю.О.

Відсутні: Вербич С.О., Збанацький А.Г., Кот С.І., Михайлова А.А., Муха В.В., Подобед П.К., Славик І.В., Смілка В.А., Супрун О.С., Терес Н.В., Яловий В.Б.

Запрошені: депутати Київської міської ради – Ємець Л.О., Зубко Ю., головний спеціаліст відділу введення та реєстрації кадастрової інформації служби містобудівного кадастру Департаменту містобудування та архітектури Плачкова Л.С., начальник відділу культури Дарницької районної в місті Києві державної адміністрації Мельничук Н.Ю., представники ініціаторів – Антоненко О.І., Галицька О.В., Галушко К.Ю., Гончаренко М.О., Захарчук О.Д., Захарчук Л.В., Косинець М.А., Малиновська Ю.В., Святненко Н., Фузік Л.Л., Шаповаленко Т.

Порядок денний:

- I. Про результати громадського обговорення перейменування об'єктів міського підпорядкування міста Києва.
- II. Про присвоєння імен та перейменування закладів освіти та культури.
- III. Про присвоєння назв скверам.
- IV. Про перейменування вулиць.

I. Про результати громадського обговорення перейменування об'єктів міського підпорядкування міста Києва

1. СЛУХАЛИ: інформацію Департаменту суспільних комунікацій щодо результатів громадського обговорення питань перейменування вулиць міста Києва, а саме:

- перейменування частини вулиці Оранжерейної (від вулиці Юрія Ілленка до вулиці Дорогожицької) у Шевченківському районі на вулицю Праведників;

ВИРІШИЛИ: враховуючи результати громадського обговорення, підтримати перейменування частини вулиці Оранжерейної (від вулиці Юрія

II. Про присвоєння імен та перейменування закладів освіти та культури міста Києва

3. **СЛУХАЛИ:** звернення трудового колективу школи I-III ступенів № 300 Деснянського району міста Києва стосовно присвоєння школі імені Руслана Попова.

ВИРІШИЛИ: підтримати присвоєння школі I-III ступенів № 300 Деснянського району міста Києва імені Руслана Попова та рекомендувати для винесення на громадське обговорення.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

4. **СЛУХАЛИ:** звернення Дарницької районної в місті Києві державної адміністрації стосовно перейменування бібліотеки імені А. Чехова Централізованої бібліотечної системи Дарницького району міста Києва на бібліотеку імені В. Чемериса (повторно).

ВИРІШИЛИ: враховуючи висновок Українського інституту національної пам'яті стосовно постаті А. Чехова як такої, що не підпадає під обмеження Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», зняти питання з розгляду. Направити лист заступниці голови Київської міської державної адміністрації Г. Старостенко, директору Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) С. Анжияку та тимчасовому виконувачу обов'язків голови Дарницької районної в місті Києві державної адміністрації М. Калашнику про відсутність правових підстав для перейменування бібліотеки імені А. Чехова Централізованої бібліотечної системи Дарницького району міста Києва.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

III. Про присвоєння назв скверам

5. **СЛУХАЛИ:** звернення заступника голови Київської міської державної адміністрації Пантелеєва П. О. стосовно присвоєння парку вздовж проспекту Романа Шухевича, між проспектом Володимира Маяковського та вулицею Оноре де Бальзака у Деснянському районі назви «Мій парк».

ВИРІШИЛИ: оскільки пропозиція потребує глибокої фахової дискусії, перенести розгляд питання на наступне засідання Комісії.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

6. **СЛУХАЛИ:** звернення депутата Київської міської ради В. Бондаренка стосовно присвоєння скверу між вулицею Михайла Омеляновича-Павленка та Іподромним провулком у Печерському районі імені Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла.

ВИРІШИЛИ: підтримати присвоєння скверу між вулицею Михайла Омеляновича-Павленка та Іподромним провулком у Печерському районі імені

II. Про присвоєння імен та перейменування закладів освіти та культури міста Києва

3. СЛУХАЛИ: звернення трудового колективу школи I-III ступенів № 300 Деснянського району міста Києва стосовно присвоєння школі імені Руслана Попова.

ВИРІШИЛИ: підтримати присвоєння школі I-III ступенів № 300 Деснянського району міста Києва імені Руслана Попова та рекомендувати для винесення на громадське обговорення.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

4. СЛУХАЛИ: звернення Дарницької районної в місті Києві державної адміністрації стосовно перейменування бібліотеки імені А. Чехова Централізованої бібліотечної системи Дарницького району міста Києва на бібліотеку імені В. Чемериса (повторно).

ВИРІШИЛИ: враховуючи висновок Українського інституту національної пам'яті стосовно постаті А. Чехова як такої, що не підпадає під обмеження Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», зняти питання з розгляду. направити лист заступниці голови Київської міської державної адміністрації Г. Старостенко, директору Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) С. Анжияку та тимчасовому виконувачу обов'язків голови Дарницької районної в місті Києві державної адміністрації М. Калашнику про відсутність правових підстав для перейменування бібліотеки імені А. Чехова Централізованої бібліотечної системи Дарницького району міста Києва.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

III. Про присвоєння назв скверам

5. СЛУХАЛИ: звернення заступника голови Київської міської державної адміністрації Пантелєєва П. О. стосовно присвоєння парку вздовж проспекту Романа Шухевича, між проспектом Володимира Маяковського та вулицею Оноре де Бальзака у Деснянському районі назви «Мій парк».

ВИРІШИЛИ: оскільки пропозиція потребує глибокої фахової дискусії, перенести розгляд питання на наступне засідання Комісії.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

6. СЛУХАЛИ: звернення депутата Київської міської ради В.Бондаренка стосовно присвоєння скверу між вулицею Михайла Омеляновича-Павленка та Іподромним провулком у Печерському районі імені Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла.

ВИРІШИЛИ: підтримати присвоєння скверу між вулицею Михайла Омеляновича-Павленка та Іподромним провулком у Печерському районі імені

Дмитра «Да Вінчі» Коцюбайла та рекомендувати для винесення на громадське обговорення.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

7. СЛУХАЛИ: звернення депутатки Київської міської ради К.Семенової та громадської організації «Барви життя» стосовно присвоєння скверу, розташованому між будинками № 120-б та № 120-в по вул. Жилянській у Шевченківському районі м. Києва, імені Гончаренко Лідії Леонідівни.

ВИРІШИЛИ: підтримати присвоєння скверу, розташованому між будинками № 120-б та № 120-в по вул. Жилянській у Шевченківському районі м. Києва, імені Лідії Гончаренко та рекомендувати для винесення на громадське обговорення.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

8. СЛУХАЛИ: звернення Федерації єврейських громад України стосовно присвоєння скверу по вул. Боричів Тік, 17, 19, 21 у Подільському районі м. Києва імені Голди Меїр.

ВИРІШИЛИ: оскільки пропозиція потребує глибокої фахової дискусії, перенести розгляд питання на наступне засідання Комісії. Звернутись до Департаменту захисту довкілля та адаптації до зміни клімату з проханням надати інформацію про парк Україно-Ізраїльської дружби на Парковій дорозі.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

9. СЛУХАЛИ: звернення гр. О.Мозгової стосовно присвоєння скверу між вулицями Бастіонна та Михайла Бойчука у Печерському районі м. Києва імені видатного українського композитора Миколи Мозгового.

ВИРІШИЛИ: підтримати присвоєння скверу між вулицями Бастіонна та Михайла Бойчука у Печерському районі м. Києва імені видатного українського композитора Миколи Мозгового та рекомендувати для винесення на громадське обговорення.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

IV. Про перейменування вулиць

10. СЛУХАЛИ: звернення депутата Київської міської ради Ю.Тихоновича та мешканців провулку стосовно перейменування провулку Індустріального у Солом'янському районі на провулок Артема Соханя.

ВИРІШИЛИ: оскільки пропозиція потребує глибокої фахової дискусії, перенести розгляд питання на наступне засідання Комісії.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

11. СЛУХАЛИ: звернення Т. Шаповаленко та мешканців вулиці стосовно перейменування вулиці Андрія Головка у Солом'янському районі на честь Григорія Гладинюка (перенесено з попереднього засідання).

ВИРІШИЛИ: оскільки пропозиція потребує глибокої фахової дискусії, перенести розгляд питання на наступне засідання Комісії.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

12. СЛУХАЛИ: звернення ініціативної групи громадян стосовно перейменування вулиці Канальної у Дарницькому районі на вулицю:

- Гліба Бабича;
- Старо-Тельбінську;
- Кухмістерську;
- Венеціанську.

ВИРІШИЛИ: підтримати перейменування вулиці Канальної у Дарницькому районі на вулицю Гліба Бабича та рекомендувати для винесення на громадське обговорення.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

13. СЛУХАЛИ: звернення громадської організації «Мережа відповідальних» стосовно перейменування вулиці Павла Скоропадського у Печерському районі на Бессарабський проїзд.

ВИРІШИЛИ: підтримати перейменування вулиці Павла Скоропадського у Печерському районі на Бессарабський проїзд та рекомендувати для винесення на громадське обговорення.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 10, «проти» - 0, «утримались» - 1

14. звернення органу самоорганізації населення «Комітет мікрорайону «Биківня», депутатів Київської міської ради Ю.Зубка та В.Грушка, Громадської ради при Деснянській районній в місті Києві державній адміністрації та мешканців вулиці стосовно перейменування вулиці Ушицької у Деснянському районі на вулицю Дмитра Захарчука.

ВИРІШИЛИ: оскільки пропозиція потребує глибокої фахової дискусії, перенести розгляд питання на наступне засідання Комісії, провести робочу нараду у голови Комісії за участю представників: органу самоорганізації населення «Комітет мікрорайону «Биківня», членів родини Дмитра Захарчука, Комісії з питань найменувань та Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 11, «проти» - 0, «утримались» - 0

Голова комісії

Марина ХОНДА

Секретар комісії

Ярослав ШИБАНОВ

**Заступник міського голови –
секретар Київської міської ради**

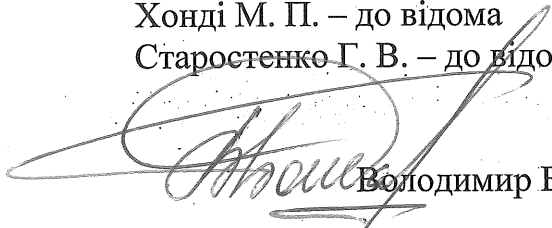
Терентьєву М. О.
Москалю Д. Д.
Ярмоленко Ю. О.
Мусі В. В.
Положишник В. О.

Прошу розглянути проєкт рішення від 09.10.2023
№ 08/231 - 1270/ПР в установленому порядку.

Омельченко А. В.

Для контролю за проходженням та тиражування.

Юнаковій С. М.
Павлову Ю. С.
Оленичу П. С. – до відома
Прокопіву В. В. – до відома
Хонді М. П. – до відома
Старостенко Г. В. – до відома

Володимир БОНДАРЕНКО

“09” жовтня 2023 року
№ 08/231 - 1270/ПР